DEMOKRAT TÜRKİYE

GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

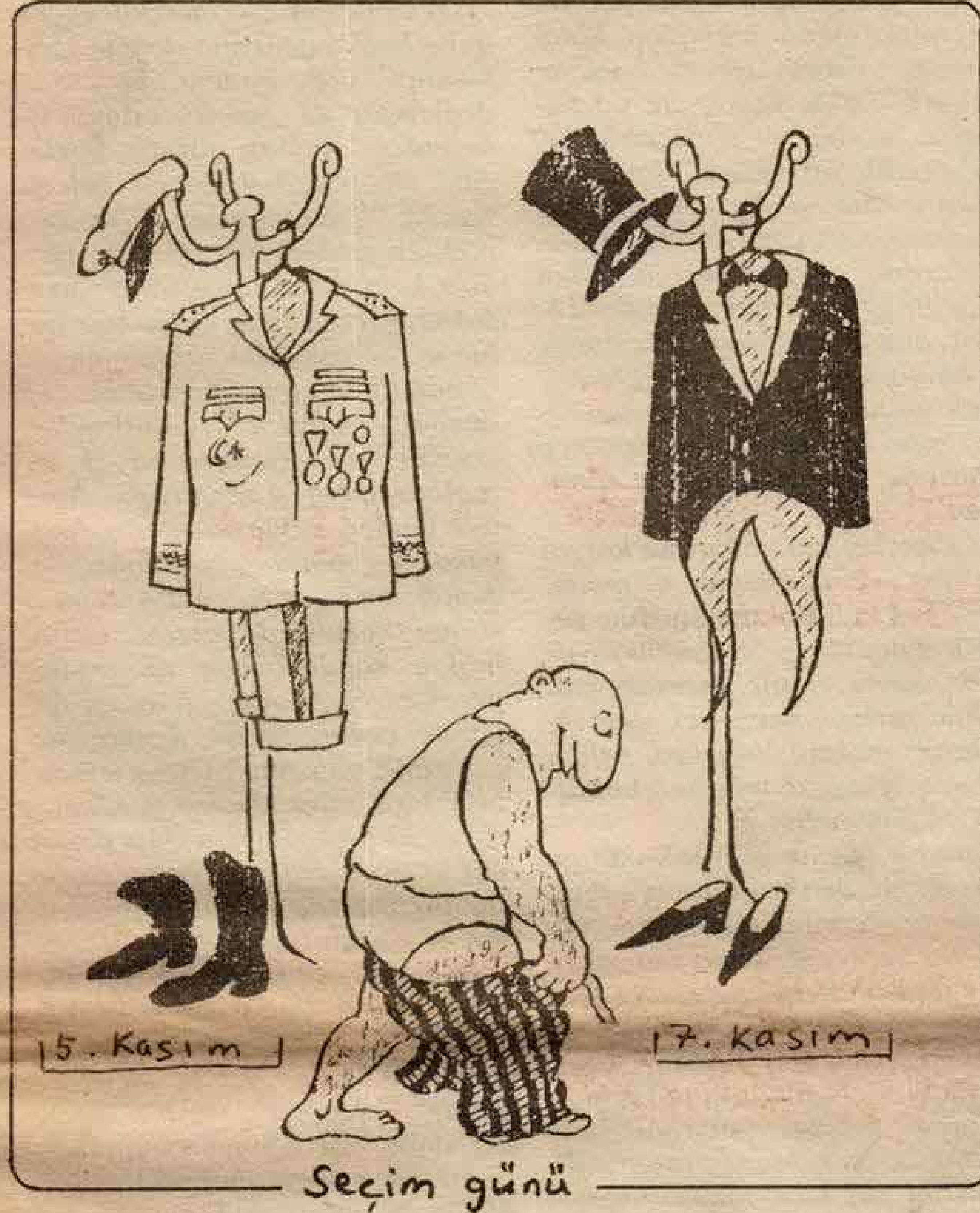
SAYI 22
EKİM
1983

3 DM
3.75 HFL
3 SFR
24 ÖS

Nr. 22
Gültig von 22 Oktober
bis 15 November

G 2008 E POSTVERTRIEBSTÜCK GEBÜHR BEZAHLT

Seçim komedisi başladı



● Halk ilgisiz, kuklalar başarısız

● Kendileri çalıp kendileri oynuyorlar

Ekim ayı ortalarında başlatılan **"seçim kampanyası"** ülke düzeyinde sürdürülmektedir. Seçime katılan üç parti MDP, ANAP ve HP, düzenlenen mitinglerde yarışıyorlar. DYP ve SODEP örgütlerini uyardılar, seçim partilerinin hiçbirisini desteklemeyecekler.

MDP ve ANAP'ın seçim giderlerini sermaye çevreleri karşılıyor. MDP'in propaganda işlerini bir reklam firması yürütüyor. Halk ilgisiz, katılım düşük. Çevre il ve ilçelerden kiralanan otobüslerle taşınan paralı seyircilere karşın, miting alanları boş kalıyor. Halkçı Parti'nın toplantılarına ise ilgi daha az. Bu nedenle bazı yerlerde açık hava toplantıları yerine kapalı salon toplantıları yeğleniyor.

Cuntanın icafetli partileri, seçim kampanyası ile birlikte, Türkiye'de ilginç bir görünüm sergilediler. Yapılan mitingler, turneye çıkmış tiyatro kampanyalarını anımsatıyor. Bir reklam şirketince yürütülen MDP'nin **"horoz"**lu mitingleri en eğlenceli olanı.

DEVAMI SAYFA 3'DE

6 Kasım Seçimleri

12 Eylül senaryosunun seçim sahnesi, 16 Ekim günü gösterime açıldı. Halk umulan ilgiyi göstermedi. Böylece düzmece partilerin düzmece **"kahraman"** *larına ilk tokatını indirmiş oldu.* **"Kahramanlar"**, *kentten kente koşturarak* **"seçim propagandası"**'*nı sürdürüyorlar. Ama her yerde durum aynı. Mitingler, az sayıda toplanan bir meraklı kitlesinden ibaret. Eğer üç yıl boyunca halkın suskunluğu, yalnızlığı ve bir açık hava toplantısına, bir miting özlemi olmasaydı,* **"kahramanlar"** *ımız, horozu, kovanı, kasnağıyle saklanacak yer arayacaklardı. Miting alanlarında konuşmacılar gerçek kimlikleriyle bir kukla, izleyiciler de bir* **"Luna Park"** *seyircileri!..*

Daha fazlasını beklemek de biraz saflık olurdu. Sunalp'ın yerine Bülent Ulusu'yu koyarsak, Demirel'in ifadesi ile, **üç parti de Başbakanlıktan" çıkmıştı. Kurulan yada kuruluş için dilekçe veren 15 siyasi partiden seçime girme hakkı yalnız bu üç "parti** *ye tanınmıştı. Cunta, öteki partileri yalnız seçim dışı bırakmakla yetinmemiş, genel başkanlarıyla birlikte kurucu üyelerin büyük bir bölümünü iptal etmiş, BTP'yi de temelli kapatmıştı.*

İşte bugün **"mahut"** *o üç parti ile seçime gidiliyor, hem de dikensiz gül bahçesi içinde. Ülkenin en yiğit, en bilinçli evlatları kitleler halinde zindanlarda. Gerçek işçi sendkaları, birlikler, dernekler kapalı. Halk, oynanan oyunun dışında, suskun ve kıpırtısız. Eskileri yetmezmiş gibi, çıkarılan yeni yasalarla yasak üstüne yasaklar getirildi. Dernekler Yasası, Basın Yasası, Bölge Valilikleri Yasası bunlardan bir iki örnek sadece. Bölge valileri, Sıkıyönetim komutanlarının olağanüstü yetkilerine sahip. Astıkları astık, kestikleri kestik!..*

Böylesi bir mizansen ve ortam içinde de olsa seçmen kitlesinin cuntanın sunduğu partileri ve adayları, **"Anayasa referandumu"** *nda olduğu gibi büyük bir katılımla desteklemeyeceğini söylemek mümkündür. Seçmen bu tavrını, bir kez, seçim mitinglerine gösterdiği ilgisizlikle az buçuk da olasa ortaya koymuştur. Bu tavrın yanıltıcı olmayacağını gösteren başka nedenler de vardır. 12 Eylül öncesi AP.CHP.MSP gibi burjuva kitle partileri, bu seçimde temsil edilmemektedirler. AP'nin DYP'si, CHP tabanı üstüne kurulan SODEP, seçim dışı bırakılmıştır. Bu partilerin militan tabanları öfkelidir. CHP, özellikle AP, kanadında cuntaya karşı başlatılan muhalefet su yüzüne çıkmıştır. Konunun bir kez daha burda irdelenmesinde yarar var.*

Devamı sayfa 2'de

F. Almanya ve Avrupa'da silahlanmaya karşı gösteriler sürüyor



Milyonlar, Avrupa'ya yerleştirilecek füzeleri protesto ediyor...

Haberi sayfa 13'te.

İÇ SAYFALARDA YAZARLAR

Baştarafı kapakta

Tak! Tak! Tak!

Demirel, Baykal, Çağlayangil, Sırrı Atalay, Süleyman Genç ve Aslantaş'ın da içinde bulunduğu 16 AP ve CHP eski parlamenterlerin, Çanakkale gözetim altında başlattıkları muhalefetin bugün de sürdürüldüğü gözlenmektedir. Ayrıntıları geçen sayı Demokrat Türkiye'de yayınlanan 16 sayfalık ortak bildiri ve onu izleyen Demirel'in ikinci bildirisi, Cindoruk'un, **"dilekçe"** *adı altında cunta şeflerine hitaben söyledikleri ve Çağlayangil'in Gençer'e yazdığı özel mektubu başlatılan muhalefetin somut belgeleriydi. Türkiye'de el altından dağıtılan, yurtdısına da özel ulakla ulaştırılan belgelerde cuntaya ve cunta yönetimine ağır bir dille saldırılmaktaydı.*

Bildiri, mektup, dilekçe yolu ile de olsa başlatılan bu muhalefetin partili yandaşlara ve sempatizan kitleye umut verdiği, özellikle Demirel'e ve Demirelcilere güç kazandırdığı bir gerçek. Bu muhalefetin etkisiyle cunta geri adım atmak zorunda kaldı ve 16 parlamenteri salıverdi. İşlemin gerçekleşmesinde en büyük etken kuşkusuz Gençer oldu. Dışişleri Bakanı İlter Türkmen, Gençer'den aldığı ültümatomu, cunta şeflerine ulaştırır ulaştırmaz parlamenterler salıverildiler. Olayın ardından Gençer'in cuntayı okşar nitelikteki demeci tebessümle karşılandı!

Avrupa ülkelerinde de yankıları büyük olan bu muhalefet, özellikle Liberal ve Hıristiyan partileri etkiledi, Avrupa Konseyinde, Ortak Pazar Parlamento gurubunda, Avrupa İşçi Sendikalarında ve Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonunda cuntayı mahkum eden kararlar birbirini izledi.

Ancak, Demirel ve onunla birlikte olan parlamenterler, salıverildikten sonra görülen suskunluk, Demirel'in maskeli muhalefet sözcüsü Tercüman'ın Nazlı Ilicak'ında izlenen **"hararet"** *düşüklüğü ister istemez bir takım kuşkuları da çağrışım yaptırıyordu. Hele Çağlayangil'in Gençer'e yazdığı mektubun Avrupa basınında açıklanmasından sonra, cuntanın Çağlayangil hakkında herhangi bir kovuşturma açtırmaması, bu kuşkuları daha da güçlendiriyordu. CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in dış basında çıkan demeçlerine o denli öfkelenen Cunta, sıra Çağlayangil'e gelince neden susuyordu? Yoksa arada bir gizli pazarlık mı sözkonusuydu..*

Son günlerdeki gelişmeler, Demirel muhalefetinin sürdürüldüğünü göstermektedir. AP'li seçmenler, **"Tak! Tak! Tak!"** *parolası ile sandık başına çağrılmaktadır. Bu üç,* **"tak tak tak"** *üç kez mühür basmayı ifade etmektedir. Mührü eline alan seçmen, üç partiye ait aday listelerinin üçüne de ayrı ayrı* **"tak tak tak"** *diye birer mühür basacak ve böylece atılan oyların geçersiz sayılmasını sağlamış olacaklardır. Her olasılık göz önüne alınarak atılan oyların kesintisiz geçersiz sayılmasının en emin yolu,* **"tak tak tak"** *formülü ile bulunmuş ve bu formülün parolası fısıltı gazetesiyle ülke düzeyinde yaygınlaştırılmaya başlanmıştır.*

Demirel muhalefetinin sürdürüldüğünü, Demirelci Doğru Yol Partisinin Genel Başkanı Yıldırım Avcının yaptığı açıklamalardan da anlamak olası. Seçim propağandasının başlatıldığı 16 Ekim günü D.Y Genel başkanı, kesin bir dille şunları söyledi, **"Seçime giren üç partinin üçü de bir elmanın kesiğidir.** *(armut yerine elma benzetmesi ile kuşkusuz iltifat edilmiştir). Biz ayrı bir partiyiz, oylarımız da yarıdır. Seçime girmeyen partilerin oylarını başka partilere sattıkları görülmemiştir." dedi.*

Bu oyların gerçekten ayrı mı kalacağını, yoksa Özal yada Sunalp partilerine mi yamanacağını 6 Kasım seçim sonuçları gösterecektir.

SODEP-CHP DE DEVREDE

Seçim dışı bırakılan öteki büyük parti SODEP'te, DY'la kıyasla bir sessizlik egemen. Daha çok örgütsel çalışmalara ağırlık verildiği görülmektedir. SODEP'in de seçime katılan partilerden herhangi birini desteklemeyeceği bilinen bir gerçek. Ancak bu karşı tavrını nasıl bir taktikle ortaya koyacağı henüz aydınlığa kavuşmuş değildir.

SODEP'in bu **"itiyatlı"** *tavrı, cuntanın hışmına uğrama korkusu yanında, 12 Eylül öncesi CHP örgütünün çok başlı yapısından kaynaklanmaktadır kuşkusuz.* **"Bu ortamda sosyal demokrat bir parti kurulamaz"** *dedikten sonra sessiz bir bekleme dönemine giren, eski CHP lideri, SODEP'e karşı oldukça* **"mesafeli"** *davranmaktadır. Hele genel başkanlığı* **"veto"** *edilen Erdal İnönü'den sonra öteki gurupların da SODEP'e tam destek verdiklerini söylemek oldukça güçtür. Her şeye karşın Bülent Ecevit'siz bir SODEP muhalefetinin ağırlığı her zaman bir tartışma konusudur. Tüm bunları söylemek, elbet de bir SODEP muhalefetini küçümseme anlamına gelmez. Parlamento dışında kalacak büyük bir kitlenin SODEP çatısı altında muhalefetini sürdüreceği gerçeği hiç bir zaman yadsınamaz.*

Doğrudan SODEP adı altında olmasa bile eski CHP içindeki Deniz Baykal ve ortasol guruplarının Çanakkale'de Demirel'le birlikte cuntaya karşı ortak bir muhalefeti başlattıkları bilinmektedir. Bu muhalefetin özellikle ortasol kanatta aktif bir biçimde yaygınlaştığı sezinlenmektedir. Seçime katılan partilerde yer almayan yada alamayan eski CHP merkezcilerinin de seçimlere karşı olumsuz bir tavır içinde olduklarını söylemek mümkün.

CHP'li kitleler içinde ağırlığı tartışma götürmez Bülent Ecevit-in sessiz direnişini de dikkatlerden uzak tutmamak gerekir. Ecevit yandaşlarının ve sempatizanlarının, seçimlerin boykotunda etkin bir rol oynayabilecekleri gerçeği ayrıca göz önünde bulundurulmalıdır.

Bir başka muhalefet

Cuntaya karşı muhalefetin önemli bir bölümü de eski MSP kanadında yatmaktadır. Bilindiği gibi dinci, şeriatçı kesim, Atatürkçü asker sivil bürokrat kesimin tarihsel düşmanıdır. Erbakan ve arkadaşlarının cezalandırılması, **"gadropçu,Atatürkçü"** *lüğün yeniden hortlatılarak bu kesim üstünde bir baskı aracı olarak kullanılması dinci muhalefeti daha da öfkelendirmektedir.*

Bugün dinci-şeriatçı kesimi doğrudan temsil edecek bir siyasi parti yoktur, böyle bir partinin kurulmasına da izin verilmemiştir. MSP tabanını okşayabilecek DY. ve öteki küçük partilerden herhangi birisine, seçimlere katılma izni verilmediğinden, bu kesim hepten seçeneksiz kalmıştır. Bu nedenle azımsanmayacak potansiyele sahip dinci-şeriatçı muhalefet varlığını sürdürmektedir. Ana P. Genel Başkanı Turgut Özal'ın (eski MSP'li Korkut Özal'ın kardeşi), MSP tabanına oynadığı bilinmektedir. İlk seçim mitingini şeriatçılığın yoğun olduğu Erzurum'da bu amaçla başlatmıştır. Propağanda gezilerinde, MSP'nin güçlü olduğu öteki Doğu illerine öncelik tanıması da bundan dolayıdır.

Ne var ki Erbakan ve öteki eski MSP yöneticileri, Turgut Özal'a karşıdırlar. MSP'liler arasında **"münafık"** *olarak nitelendirilen Turgut Özal'ın bu kesimden fazla oy toplayabileceğine pek ihtimal verilmiyor. Ancak seçime katılan öteki iki parti arasında* **"ehvenişer"** *görünmesi bakımından Özal, bir ölçüde şanslı sayılabilir.*

Kısacası **"Firavunların"** *baskısı ve korkusundan,* **"münafıkların"** *seçim sandıklarına gitmek zorunda olan* **"ehli sünnet vel cemaat"** *ın müminleri,* **"halası"**. *sandıklara* **"boş"** *yada* **"geçersiz'** *oy atmakta bulacaklardır.*

Burada eski MHP faşist örgütlenmesi üstünde ayrıca durmayı gereksiz görüyoruz. **"Fikirleri iktidarda, kendileri obsaitte"** *kalan Türkiye faşistleri, üç yıldan bu yana şaşkınlıklarını bir türlü üstlerinden atamadılar. Bunların bir bölümü kuşkusuz ezeli ve ebedi koruyucuları Süleyman Demirel'in* **"Doğru YOL"** *u ile birlikte hareket edecekler, bir kısmı da horozlu, dört madalyalı Sunalp'ın partisini destekleyeceklerdir. Sunalp'ın MDP'si varken ilerde kurulacak ayrı bir faşist partinin de hiç şansı olmayacaktır.*

Türkiye Solu ne yapacak

12 Eylül darbesi ile ağır bir yenilgiye uğrayan Türkiye solu, aradan geçen süre içinde derlenme toparlanma olanağını bulamamıştır. Çünkü askeri cunta, sola karşı açtığı savaşı üç yıl boyunca aralıksız sürdürmüştür. **"Güvenlik görevlileri"** *bugün de solcu avlamaktadır. Yüzbinlerce devrimci, antifaşist yurtsever zindanlardan, gözaltı hücrelerinden geçirilmiştir. Birçokları işkencelerde, operasyonlarda öldürülmüş, bir bölümüne de yasal kılıf giydirilerek idam edilmiştir. On binlercesi yine hapisanelerde, işkence evlerinde cunta zulmünün altındadır.*

Bunca kıyıma ve kırıma karşın Türkiye solunun, hiç de azımsanmayacak bir oy potansiyeline sahiptir. Öldürülen devrimcilerin ve zindanlarda demir parmaklıklar ardına atılmış devrimci, demokratların anaları, babaları, eşleri, yakınlarıyla acılı ve öfkeli bir kitleyi de düşünelim bir...

Sandık başına gitme hakkı ve olanağı elinden alınmamış solun, bu sahte seçimleri boykot ederek, boş oy vereceği, yada her türlü cezayı göze alarak oyunu kullanmayacağı doğaldır. Anayasa referandumundaki **"hayır"** *ların, büyük bir bölümü ile yine Türkiye solundan geldiği unutulmamalıdır. Solun, bu sahte seçimlerde de etkin bir rol oynayacağı kuşkusuzdur.*

Olası gelişmeler

Yukarıdan beri yapmaya çalıştığımız açıklamalarla bu sahte seçimlerin büyük ölçüde protesto edilmesi, en azından boş ve geçersiz oyların yüksek bir orana ulaşması eşyanın doğasına uygundur. Tüm bu gerçeklere karşın, umulmadık sürprizlerle karşılaşılması da mümkündür! Anayasa referandumuna da 12 Eylül öncesi burjuva partilerinin karşı oldukları bilinmekteydi. Ama sandıktan çıkan **"evet"** *ler, yüzde 92 ile sonuçlanmıştı. Ancak 6 Kasım seçimlerinin,* **"referandumla"** *karşılaştırmak ve değerlendirmeyi bu ölçü içinde yapmak, sağlıklı bir yol sayılmaz. Referandumdan bu zamana köprülerin altından çok sular akmıştır. Daha başka konumda yapılacaktır bu seçimler. Olayın konusu da ayrıdır. Elbet de baskı, korku ve korkutma yine vardır. Ve amaçlarına ulaşmak isteyenler ellerinden geleni yapacaklardır. Ayrıca aradan geçen süre içinde, askeri cunta, kitleleri politik inançlarından, eski örgüt ve partilerinden koparmak, kendi ideolojisi doğrultusunda koşullandırmak için sürekli ve sistemli bir propaganda yapmıştır ve yapmaktadır. Bu propagandanın proğramını, ABD'den özel gönderilen uzmanların hazırladığını fısıltı gazeteleri yaymıştır.*

Oylama sonuçlarını etkileyecek daha başka nedenler de var. Üniformalı yönetimden- bir kılık değişikliği de olsa- kurtulmak isteyenler, **"şeytan görsün yüzlerini"** *diyerek, sivil yönetim özlemi içinde,* **"ehvenişerler"** *e oy vermekten çekinmeyeceklerdir. Bunlara, kısa vadede çıkarlarını gözetenler, yerel adaylar etkisinde kalanlar, politik bilinci olmayanlar, gününü gün etmekten öte bir şey düşünmeyenler, korkaklar, ürkekler de eklenirse büyük bir toplam çıkar karşımıza!.. Ama tüm bunlar, kukla partilerin, Anayasa referandumunda olduğu gibi, destek göreceği anlamına gelmez. Hangi koşullarda olursa olsun, halkın sağduyusuna güvenmek gerekir. Son otuz, otuzbeş yıl içinde çeşitli seçim denemeleri geçirmiş, yaşanan olaylar içinde belli birikimler kazanmış kitlelerin elbet de söyleyecekleri sözler vardır. Bugünkü ortamda onların tek söz aracı da ellerine tutuşturulan oy pusulalarıdır!*

Seçime katılım oranı hangi düzeyde olursa olsun, cunta partilerinden birisi iktidara gelecektir. Şimdilik iktidar yarışı, MDP ile ANAP. arasında sürdürülüyor. Birisinin tek başına çoğunluğu alamaması durumumunda, ikili bir koalisyonun gündeme gelmesi kaçınılmazdır. Koalisyon hükümetlerine allerjisi olan cuntanın tek başına iktidar yapmayı düşündüğü MDP'den giderek umudunu kestiği söylenmektedir. ANAP'yi kapatma yada seçim dışı bırakma girişimlerinde de geç kaldığı, artık buna cesaret edemeyeceği ifade edilmektedir. Hatta cunta şeflerinin Turgut Özal'la anlaştıkları, tek başına iktidar olduğu taktirde Bülent Ulusu'nun, Meclis Başkanı seçilmesi için **"talimat"** *verdikleri de sızan haberler arasında.*

Devamı sayfa 3'de

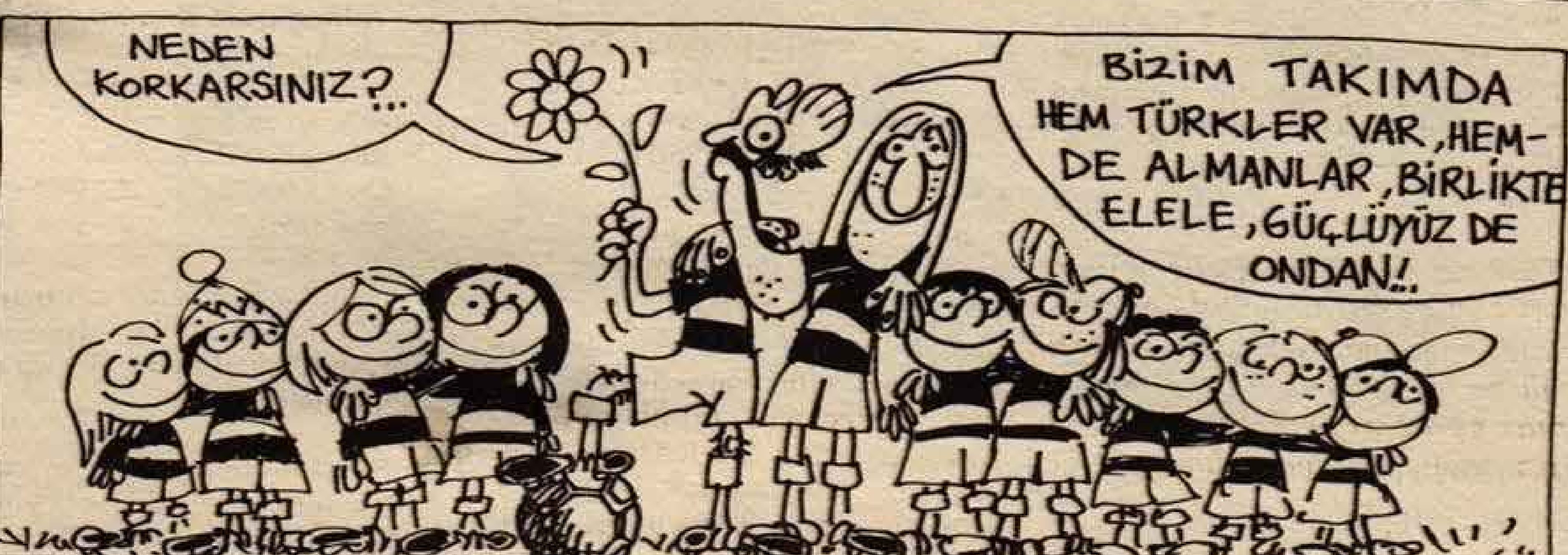
HÜSEYİN UĞUR DURAK











IMPRESSUM

Herausgeber/Sahibi: ADA Verlags- und Handels GmbH.

Redaktionsanschrift/Yazışma adresi : ADA Verlag, Postfach 25 04 63, 5000 Köln 1

Verantwortlicher Redakteur/ Sorumlu Müdür: A. Damş. Bonner Str. 24, 5000 Köln 1

Telefon : (0221) 21 90 64
Telex : 8886601 ada d

Druck/Baskı: Kon-Stahl-Stiftung KG, 5309 Meckenheim. Erscheint monatlich/Aylık dergi

ÖDEMELER İÇİN

ADA Verlag
Postscheckamt Köln
Konto Nr. 321 568-508
BLZ: 370 100 50

Deutsche Bank Köln
Konto Nr. 330 25 51
BLZ: 370 700 60

Yüksek Hakem Kurulu bu tablodan ek zam çıkaramadı

Büyük işletmelerde işçi başına kâr TL

İPRAŞ	11.287.000
Türk Kablo A.Ş.	6.389.000
Türkiye Petrolleri A.O.	5.840.000
Shell Ltd. Türkiye Şubesi	5.772.000
Bagfaş	4.586.000
Çukurova Çimento San. T.A.Ş.	4.189.000
Türk Pirelli	3.566.000
BP Petrolleri A.Ş.	3.561.000
Kordsa Kord Bezi San. ve Tic. A.Ş.	3.375.000
Otomarsan	3.375.000
Mobil Oil T.A.Ş.	3.077.000
Ege Gübre San. A.Ş.	3.075.000
Marsa Margarin	2.725.000
Türkiye Şişe Cam Fab.	2.695.000
Good Year Lastikleri	2.586.000
Unilever	2.660.000
Petrol Ofisi	1.991.000
Türkiye Kömür İşletmeleri	1.973.000
Mannesman-Sümerbank Boru End. T.A.Ş.	1.965.000
500 büyük firma ortalaması:	678.800
Kamu kesimi	627.800
Özel Kesim	740.400

Dağ fare doğurdu:

Bir "EK ZAM" Hikayesi...

Türk-İş yetkilileri Eylül ayı içinde Yüksek Hakem Kurulu'na başvurarak ücretlerin enflasyonla dengelenmesi için yüzde 20'lik "ek zam" isteğinde bulundu.

Enflasyonun 1983 yılı için tahmin edilen yüzde 20'lik barajın üstüne çıkıp, yüzde 40'a yaklaşması Türk-İş'i yaklaşık 2,5 milyon işçi adına "ek zam" isteğiyle Yüksek Hakem Kurulu ve Başbakanla görüşmeye zorladı.

Yapılan ilk görüşmelerde YHK'dan olumlu bir sonuç alamıyan Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Konuyu Başbakanlığa iletti. Ulusu-Yılmaz görüşmesinden sonra "ek zam" konusu Başbakanlıkça incelenmeye alınıp, Ekonomik Kurul'da gündem dışı olarak görüşüldü. Yine bu konuda görüşleri alınan özel sektör temsilcilerininde "hükümet benimserse bizim görüşümüz olumlu olur" dediği öğrenildi. Türk-İş'in isteğini reddederek "ek zam"la yeni hükümetin ilgilenmesini isteyen YHK'dan sonra Maliye Bakanı Kafaoğlu'da, "işçilere bir kuruş zam veremem. Türk-İş dişini bir iki ay daha sıkıp, 1984 toplu sözleşmesi ile zammı alsın" dedi.

"Ek zam" konusu tam bir çıkmaza girerken yeniden yapılan Ulusu-Yılmaz görüşmesinde, Ulusu'nun "ek zam" konusunu yeniden görüşülmesini istediği açıklandı. Başbakanlığın bu yeni isteği üzerine YHK Başkanı Varlık "ek zam" için umut yok demiyorum" şeklinde bir açıklama yaptı ve bazı YHK üyeleride yüzde 10'luk bir zammı savunarak uzlaşya gidilmesini istediler.

22 Ekim günü sonuçlanan görüşmelerden sonra YHK'nın 3 bin lira (yüzde 9) bürüt zam verdiği öğrenildi. Yapılan bu "ek zam"dan sözleşmeli işçilerin eline ortalama 1900 lira geçecek. Yeni zam, yeni sözleşmeler yapılana kadar geçerli.

Demokrasi komedisi başladı

Baştarafı kapakta

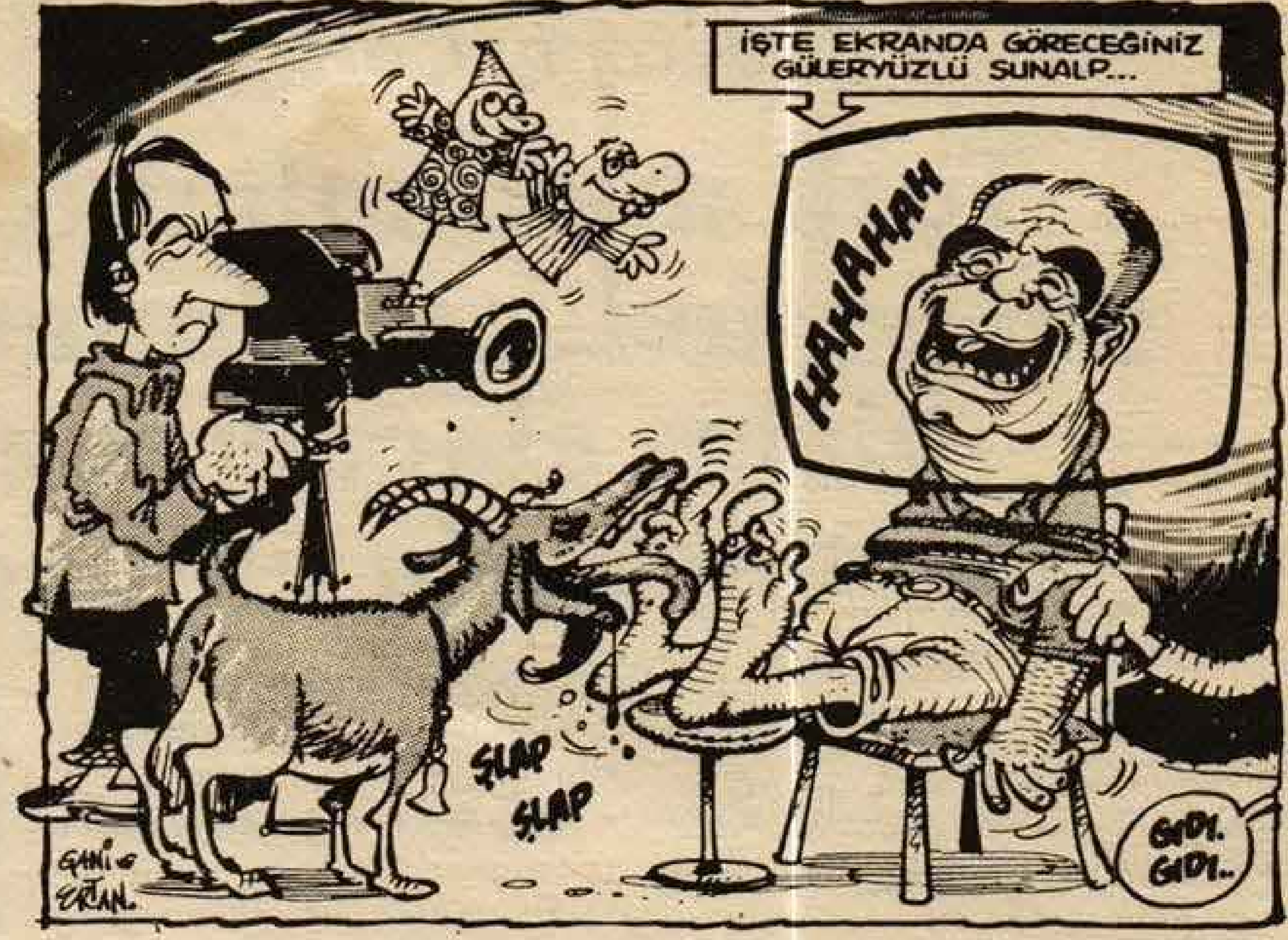
Kukla rolündeki genel başkanlar, ilk kez topluluk karşısına çıktıklarından ve ilk kez seçim konuşmaları yapmak zorunda kaldıklarından oldukça acemi ve beceriksizler. O yüzden başarılı rol yapamıyorlar. Konuşmaları, yer yer gülüşmelere neden oluyor.

Seçimlere halk ilgi göstermiyor. İllerden kiralanan otobüslerle insan taşınıyor, yinede alanların büyük bir kısmı boş kalıyor. Kürsünün önüne toplanan bu şakşakçı grubun şamatasından öte kimsede bir hareket ve bir heyecan görmek olanaksız. Kendileri çalıp kendileri oynuyorlar.

Halkçı partının durumu daha da perişan, katılım düşük. "Öteki iki parti gibi holdingler para vermiyorlar bu partiye." Genel Başkan Calp, her konuşmasında bu konuya değiniyor ve parasızlıktan yakanıyor. Kalabalık bir izleyicinin olmaması yüzünden bazı yerlerde açık hava toplantısı yerine kapalı salon toplantısı yapmak zorunda kalınıyor.

Öte yandan DYP ve SODEP genel başkanları, yaptıkları konuşmalarında, seçime giren partilerin karşısında olduklarını ve hiçbirisini desteklemeyeceklerini açıkladılar. Genel Başkanlar il ve ilçe örgütlerini dolaşarak partili seçmenleri sürekli uyardılar.

● TRT Sunalp'i tanıtma filmini böyle çekti...



Seçimlere 1219 Milletvekili adayı katılacak

6 Kasım'da yapılacak milletvekili genel seçimlerine katılacak üç parti ile bağımsız adayların kesin listesi açıklandı.

Toplam 1219 adayın seçimlere katolacağı 6 Kasım'da MDP 4 eksikle 396, ANAP 11 eksikle 389, HP 16 eksikle 384, milletvekili adayıyla seçimlere girebilecek. Öte yandan daha önce 51 denilen bağımsız adayların sayısı 50 olarak açıklandı.

Danışma Meclisi'nin görevi sona erdi

Cuntanın 23 Ekim 1981 günü perdelerini açtırdığı "Danışma Meclisi"adlı oyun 15 Haziran 1983 tarihinde sona erdi.

Danışma Meclisi görev yaptığı 2 yıl içinde Basın, Dernekler, Olağan üstü Hal , Toplantı, Gösteri ve Yürüyüş, Grev. ve Lokavt, Sendikalar, Atatürk Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, YÖK, DGM yasası gibi anti demokratik yasaları bir anda çıkarırken, 45 ölüm cezasından 33'ünüde onayladı.

40'ı kontenjan 160 üyeden oluşan Danışma Meclisi yasama görevini 149 üye ile tamamladı. Eksik üyelerden 2'si bakan olurken, 4'ü istifa etti, 5'i öldü.

Eksik kalan yasa tasarılarını MGK özel gündemle çıkaracak.

● Yüksek Hakem Kurulu işçilerin ek zam isteğini reddetti...



AVRUPA PARLAMENTOSU CUNTAYI UYARDI

Avrupa Parlamentosu 14 Ekim'de acil olarak yaptığı toplantısında, Türkiye için bir uyarı bildirisi yayınladı.

139 parlamenterin katıldığı toplantıda yapılan oylama sonucu 124 kabul oyu, 4 red oyu kullanıldı. 11 parlamenter çekimser kaldı. Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye için yayınladığı "**uyarı**" bildirisinde aşağıdaki görüşlere yer verildi:

-Siyasi geçmişleri, gelecek hakkındaki düşünceleri ne olursa olsun, bütün Türk vatandaşlarının siyasi, medeni hakları üzerine konulan kısıtlamaların kaldırılması,

-Türk halkının hükümdarlığının serbest seçimlerle sağlanması.

-Siyasi suçlulara, idam cezaları uygulamalarına son verilmesi.

6 Kasım Seçimleri

Baştarafı sayfa 2'de

Asıl tehlike

Cunta partilerinin hangisi iktidar olursa olsun, az buçuk farkla yönetimin kılık değiştirmesinden öte bir anlam ifade etmeyecektir. Terhis edilen DM. üyeleri yerine bu kez bir başka mizansen içinde, yeni piyonları Meclise **"celbetme"** *olayıdır bu seçimler. Bizi ilgilendiren daha çok seçime katılanların ve geçerli oyların oranıdır. Geçerli oyların Anayasa referandumunda olduğu gibi yüksek olması, yeni baskıların, baskı yasalarının müjdecisi olacaktır. Bundan cesaret alan cunta partileri, 12 Eylül'e olan* **"ahtı vefalarını"** *büyük bir pervasızlıkla ödemeye çalışacaklardır.*

"Beşinci Ordu" *diye adlandırılan Sunalp'ın partisi, şimdiden kendisini iktidar olarak görmekte, mafia metotlarıyla haraç toplamaktadır. Yarın güçlü bir oy desteği ile iktidar sandalyesine otururlarsa, asker-sivil faşist diktatörlük, tüm kadrosu ve kurumlariyle Türkiye halklarının üstüne resmen oturmuş olacaktır.*

O nedenle seçim sonuçları çok önemlidir. Seçmenler oylariyle protestolarını göstermeliler ve bu fırsatçılara fırsat vermemelidirler! Protestoların yüzde 25, yüzde 30 ve daha yukarı olması, yarın sivil giyinecek cunta şeflerine, onların kuklalarına önemli bir ders olacaktır. Ve böylece burunları kırılacak, geri adım atmak zorunda kalacaklardır.

Unutmayalım ki, yarın **"Parlamento dışında"** *kalacak büyük muhalefet gurupları, elleri, kolları bağlı beklemeyeceklerdir.* **"Askeri sıkıyönetim"** *in kaldırılmasından sonra çok güdük ve sınırlı da olsa bir takım toplumsal sorunların tartışılır, konuşulur olmasını kimseler engelleyemeyeceklerdir. Bu tartışmaların ileriye doğru zorlanması, biriken toplumsal dinamikleri harekete geçirecek, topluma giydirilen kara kılıfı bir yerlerinden mutlaka patlatacaktır.*

Türkiye solu, bu süreç içinde elbet de boş durmayacak, geçmişin yanlışlarından da ders alarak sağlıklı bir mücadele ve örgütlenme yöntemi ile kitlelerin yeniden umudu olmaya çalışacaktır.

Cunta operasyonlara hız verdi

Seçimlerin yaklaştığı şu günlerde cuntanın Mit-Kontrgerilla güdümlü operasyonlarıda hız kazandı.

Eylül ve Ekim ayı içinde Antalya, Diyarbakır ve İstanbul'da yapılan operasyonlarda 49 devrimci ve yurtseverin yakalandığı öğrenildi.

9 Eylül tarihinde Antalya ve çevresinde başlıyan operasyonlarda Devrimci Yol üyesi olduğu ileri sürülen 48 kişi yakalandı. Yine Diyarbakır'da yapılan bir dizi oprasyon sonucu KUK üyesi olduğu öne sürülen 10 kişinin yakalandığı açıklandı.

İŞKENCE ALTINDA OLAN İLHAMİ ARAS ADLI DEVRİMCİDEN HABER ALINAMIYOR

Öte yandan Ekim ayı başında İstanbul'da yakalanan İlhami ARAS adlı devrimcinin halen işkence altında olduğu ve Kurtuluş hareketi içinde yer aldığı arkadaşları tarafından yayınlanan bildiriden öğrenildi. Bildiride ayrıca İ. ARAS hakkında açıklama yapılması için İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na telgraf gönderilmesi isteniyor..

MUTLULUK ÜLKESİ

Yıldızları alıp götürmesinler
geceleri,
Sabah olmasın hiç.
Gecenin korkunç karanlığında
Sıcak, sıpsıcak duygu ve
özlemlerimle
Alıp götürsünler beni...
Sevginin başladığı, özlemin bittiği
ÜLKELERİN BİRİNE

Orada açlık olmasın; susuzluk ta...
Ekmek parası için terk etmesin
insanlar sevdiklerini
Ve buram buram sevgi kokan
YUVALARINI

Terketmesin insanlar emzirmeye
alışık olduğu
İri gözlü, sıpsıcak süt kokan
bebelerini
Kaybetmesin bebeler
Ona sevgi ve sıcaklık veren
analarını.

Öyle bir yer olsun ki orası
Fışkırsın su gibi yerden,
Umut, sevgi ve çiçeklerin en
güzelleri

Dağlarında keklikler uçuşsun,
Yaylalarında ceylanlar yayılsın.
Uçsun alabildiğine bozkırlarında
Özgür kuşlar gibi
Uçurtma uçuran şen çocukların
renkli balonları.

Ve de Kezbanlar, Emineler, daha
daha niceleri...Türküler yaksınlar
güle güle,
Kocaman, iri, siyah gözleriyle.
Yellendirsinler kırmalı eteklerini
Oyunların en kıvrağı, sevgilerin en
coşkulu cilvesiyle

Bir memleket olsun ki orası
Fışkıran volkan gibi sevgi ve
umutlar büyüsün.
Parçalasın baskı misali sert
kayaları
Yerle bir edercesine.

İşçileri bal arıları gibi yeniden
mamurlar örsün
Ve de alıp götürsünler beni kanat
takıp uçurarak,
Bu bulunmaz gibi görünen
Ama mutlaka bulunması gereken
bu
MUTLULUK ÜLKESİNE

Gönül-HOLLANDA

Türkiye'ye giden Ingiliz Işçi Partisi milletvekili Jeremy Corbyn

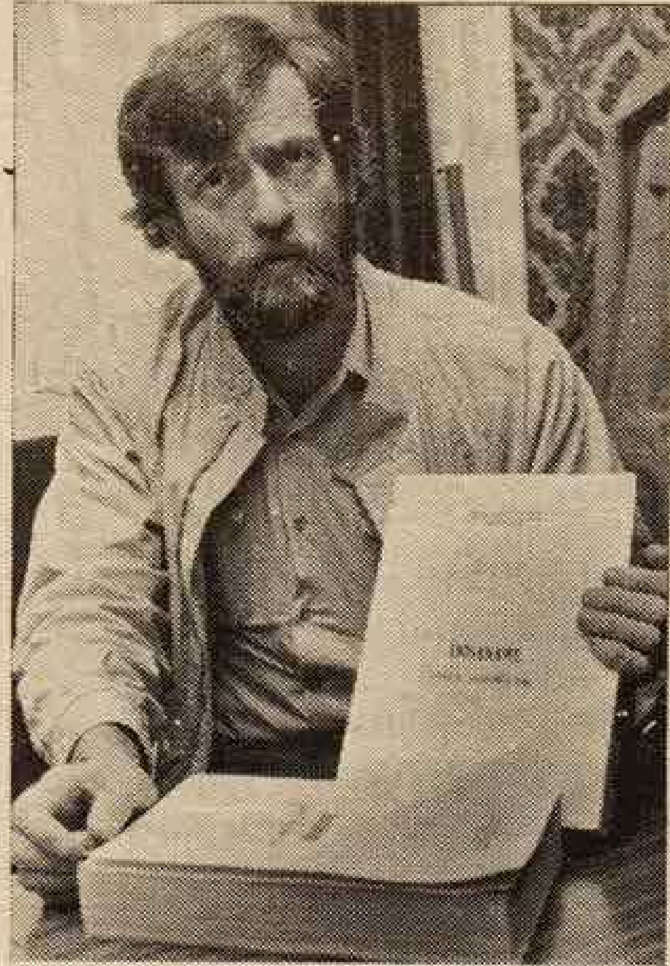
Türk makamları 6 Kasım göstermelik seçimlerine karşı bizim alacağımız tavır konusunda endişeliler"

İngiltere'de ki "Türkiye Dayanışma Kampanyasının" teşvikiyle Eylül başındaki "Avrupa İlticacıları ve Göçmenleri Koruma Komitesinin" Ankara, Amasya ve Fatsa'ya gözlem gezisine katılan İngiliz İşçi Partisi Parlamenteri Jeremy Corbyn sorularımızı şöyle yanıtladı.

SORU: Geçtiğimiz ay içerisinde Nikaragua, El Salvador ve son olarak Türkiye'ye gittiniz. Türkiye'ye gitmek sizin için niye önemliydi?

Ingiltere Parlamentosunda temsil ettiğim seçim bölgesinde 10 bin kadar Türkiyeli ve Kıbrıslı Türk var. Onların ilgileri doğrultusunda çalışmak benim için bir görevdir. Parti ve toplum içinde görüşmelerim sonunda ilk fırsatta Türkiye'ye gitmeyi kararlaştırmıştım. Bunu uygulamak geçtiğimiz günlerde gerçekleşti.

Bunun yanı sıra, Türkiye'de insan hakları konusunda elime geçen bilgiler bende bu konuda büyük endişe uyandırdı. Ayrıca, yakın geçmişe kadar üyesi bulunduğum bölgesel belediye Fatsa sanıkları ile dayanışma ve destek öngeren bir karar almıştı. Işte böylece, **Avrupa İlticacıları ve Göçmenleri Koruma Komitesinin** *hazırladığı heyete katılmanın zemini oluştu.*



SORU: Ziyaretinizle ilgili olarak Türk makamlarını haberdar etmeniz gerekti mi? Hiç bir sorun oldumu bu konuda?

Ziyaret, organize eden Komite tarafından bildirilmişti, ve Türkiye'ye girmekte herhangi bir sorunla karşılaşmadık.

SORU: Gezinizin programını ne oluşturuyordu?

Delegasyon üyelerinin 4 Eylül pazar sabahı Ankara'da biraraya gelmeleri kararlaştırılmıştı. Delegasyonda benden başka Hollanda'dan bir Belediye Başkanı, Avusturya Barosundan bir üye ve çevirmenlik görevini yapan bir Hollandalı vardı.

Ankara'da böylece buluştuk ve hemen Fatsa davasını gözlemek üzere Amasya'ya yola çıktık. İlk birkaç gün böylece Amasya'da neler olup bittiğini araştırmakla geçti. Bundan sonra Ankara'ya döndük ve bir sürede burada süren davalarda gözlemde bulunduk, ve ayrıca insan hakları konusunda bilgiler edindik.

SORU: Gözlemci olarak bulunduğunuz davalarda sanıklarla görüşme olanağınız oldu mu?

Sürmekte olan davalar hakkında bize geniş bilgiler verebilen ve sanık akrabalarının içinde bulundukları durumu dile getiren kimselerle görüşme olanağımız oldu.

İzlemlerimi şöyle anlatayım.

Amasya'ya vardığımızda Fatsa davasını izleyemedik. Fatsa davası sanıklarının avukatları ile görüşmek üzere yaptığımız girişimlerde olumsuz tavırlarla karşılaştık. Bu arada, subayın peşinen yalanlamasına rağmen bir askerin gelişi güzel söylediği bir sözden, Amasya'da bir sonraki gün başlayacak olan diğer bir davadan, Havza davasından haberimiz oldu.

Böylece ertesi sabah Amasya dışındaki bu askeri kampa tekrar döndük ve bu davayı gözlemlemek istediğimizi söyledik. Aldığımız yanıt, o sabah başlamayacağı şeklindeydı. Öğleden sonra tekrar denedik ve gene ertelendiğini söylediler. Sonuçta, Amasya'da bulunduğumuz sürece bu davaları sürekli ertelemekte kararlı olduklarını kanısına vardık. Bu arada tanıştığımız kimseler, askeri yönetimin davaları bu şekilde ertelemelerinin artık çok olağan bir olay olduğunu ve bunun davayı gözlemek için Amasya'nın dışından çeşitli fedakarlıklarla gelen insanlar için büyük güçlük yarattığını anlattılar. Ayrıca, sanıkların hiç bir şekilde avukatları ya da aileleri ile özel konuşma olanakları olmadığını, üstelik aile ziyaretlerinin arada sırada beşer dakika olmak üzere ancak izin verildiğini ve o zaman bile askerler nezaretinde bir panel arkasından konuşmayla kısıtlı olduklarını öğrendik. Açıkçası, hiç bir şekilde sanıkların avukatlarıyla özel görüşme olanakları yok. Bu ve sanıkların saçları kazınmış bir şekilde ve tek tip elbiseler içinde sürekli asker nezaretinde tutulmaları gibi uygulamalar dehşet verici bir olgudur. Amasya'da içine girmemize izin vermedikleri tutukevinin girişinde böyle uygulamalara maruz kalmış, namlu gölgesinde çöp arabasını boşaltan siyasi sanıklar gördük. Buradaki tutukluların tümü düşünceleri yüzünden böyle uygulamalarla karşı karşıya kalmış siyasi tutuklulardı.

SORU: Gözleme olanağı elde ettiğiniz diğer davalarda izlenimleriniz ne oldu?

Ankara'ya döndüğümüzde DEV-YOL davasına gittik. 574 sanık var ve iddaname iki cilt şeklinde 1308 sayfadan oluşuyor. Önce izlenimlerimi anlatayım:

Davanın sürdüğü askeri kamp Ankara dışında. Sabahtan Adalet Bakanlığından gerekli izni almış olmamıza rağmen gene de salona girmemiz kolay olmadı. Pasaportlarımız istendi bizden ve bizlere basın kartları verildi. Sonuçta, asker nezaretinde bir askeri araçla askeri kampın giriş kapısından mahkeme saslonuna götürüldük. Salonun etrafındaki asker yoğunluğu dikkatimizi çekti. Mahkeme salonu aslında büyük bir spor salonu. İçeride bizi bekleyen manzara korkunç bir manzaraydı. 200'den fazla sanık, erkekler saçları kazınmış olarak salonun ortasında etrafları tel örgüyle çevrilmiş bir şekilde ve etraflarında her 20 dakikada nöbet değiştiren devriye gezen askerler. Sanık aileleri arkada tribünlerde 50-100 kişi kadardı. Avukat masasında iki avukat oturuyordu, hiç biri ne konuştu ne de oturum sırasında konuşmak üzere davet edildi. Basın masasında sadece biz vardık. Sanıkların ön tarafında ise heybetli bir kürsüde 6 karacı ve 1 havacı subay yerleşmişti. Öğrendik ki bunların 6 tanesi hakim görevi, bir taneside savcı görevi yapıyormuş, ancak hangilerinin hakim ve hangisinin savcı olduğunu anlamanın olanağı yoktu. Oturum süresince bizlerin etrafında sürekli askerler vardı ve arkamızda oturumu filme alan bir asker vardı. Bir subaya bizim yanımıza oturması emredildi ve hatta bu subay benimle çevirmenimin arasına oturmaya çalıştı. Her söylediğmizi dinlemeye uğraşıyordu. Oturuma verilen kısa aralarda sanık akrabaları ile konuşmamızı sürekli engellediler. Sanıklarla konuşabilmemize ise hiç bir şekilde izin verilmedi. Anladığımız kadarıyla öne sürülen bütün deliller dolaylı delillerdi ve şu anda elimizde iddianamenin tümü var. Konuşma olanağı bulabilen eksiksiz her sanık ilk ifadelerinin baskı altında alındığını ve bu ifadelerini bu yüzden red ettiklerini söylediler. Ayrıca çoğu sanık işkence altında ifade verdiklerini ve bir sanık ise gözleri bağlı imza atmaya zorlandığını söyledi. Mahkemenin yöntemleri gördüğüm en büyük adaletsizlik örneğiydi. Hiç bir şekilde açık yada özgür bir duruşma değildi bu. Göz korkurturcasına devriye gezen silahlı askerlerin ortasında özgür duruşma yapılamaz. Bu ortamda hiç bir tanığın ortaya çıkıp özgür konuşmasıda beklenemez.

Örneğin bir davada savunma avukatının devlete karşı olmakla suçlanması üzerine davanın yarıda bırakıldığını öğrendik. *Anlaşılan herkesi devlete karşı olmakla suçlamak adet olmuş.*

Ankara'da izlediğimiz bu davada sanıklarının en az yarısının ölüm cezası ile karşılaşabileceğini öğrendik. Anladığımıza göre darbeden bu yana 1000 kişi hayatlarını yitirmiş. Bu, Evren'in iktidarda olduğu her gün için bir kişi demektir. Darbenin bu üçüncü yıldönümünde, idamlara karşı tavrımızı gündemde tutmalıyız.

SORU: Ankara Dev-Yol davası savunma avukatları ile görüşebildiniz mi?

Bazı diğer avukatlarla görüşme olanağımız oldu ve delegasyonumuzun bir üyesi daha başka avukatlarla da görüşmek üzere gezisini uzattı. Konuşmalarımızda hapishane koşulları üzerine bilgi aldık. Ayrıca bir takım konuşmalarda işkenceler konusunda duyduklarımız bizleri büyük dehşete düşürdü. Çoğu sanıkların işkenceden geçtiğini, bazı kadınların hapishaneye getirilerek kocaları önünde askerler tarafından tecavüz edildiğini, bir kadının göğüslerine elektirik şoku verilerek işkence edildiğini, sanıkların kış ortasında buz kesmiş suya atıldıklarını, tek kişilik hücrelere kapatıldıklarını, bazı sanıkların 10 gün kadar ekmeksiz ve susuz bırakıldıklarını öğrendik, konuşmaları için. Anlaşılan askeri savcıların bir çırpıda yüzlerce insana karşı öne sürdükleri deliller ve dolaylı iddialar böyle yöntemlerle elde ediliyor. Şu anda 40'a yakın toplu davanın sürdüğünü bu arada tekrar hatırlatmakta yarar var.

SORU: Edindiğiniz bilgilerle Türk makamlarını yüzleştirmeye olanağınız oldu mu?

Davayı yürütmekle görevli subaylarla görüşme isteğimiz geri çevrildi. Kendi Elçiliklerimizi bu konulardan ve kendi düşüncelerimizden haberdar ettik ve araştırmalarını istedik. Kendimizde izlenimlerimizi anlatan bir delagasyon raporu hazırlayacağız.

SORU: Delegasyona karşı Türk makamlarının genel tavrı ne oldu?

Kanımca, yurtdışından gelen delegasyonlardan hoşnut değiller. Hiç bir şekilde yardımcı olmadıklarını söyleyemem, ancak ceviz kabuğunu doldurmayacak şeylerden sürekli konuşmaya kibarca gayret ettiler. Belkide başka kaynaklardan bilgi almamızı önlemek amacına yönelik bir girişimdi bu. Hollanda, Fransa, Norveç,İsveç ve Danimarka hükümetlerinin Avrupa Konseyine baş vurularından ve insan hakları konusunda, Konseyden atılma konusunda endişeli göründü Türk Makamları. 6 Kasım göstermelik seçimlerine karşı tavır üzerine de endişeli göründüler. Biz delegasyon olarak iki konuyu kendimize özellikle görev edindik. Birincisi,ne gördüğümüzü dönüşümüzde iyice rapor etmek, ikinciside, Türkiye'de hiç bir siyasi özgürlük bulunmadığını ve seçimlerin hiç bir şekilde serbest, dürüst veya açık olmadığını, ancak cuntanın onayladığı sağcı partilerin katılabildiğini anlatmak. Ayrıca belirtmek gerekir ki, yönetime istediği sonucu sağlayan,tertipli bir referandumla getirilmiş Yeni Anayasa ise baskıcı ve ırkcı bir dokümandan öte bir şey değildir. Görevimizi, bu gerçekleri elimizden geldiğince su yüzüne çıkarmak olarak görüyoruz. Kendi ülkelerimizde bu konuları işçi sınıfına,partilerimize ve parlementer arkadaşlarımıza götüreceğiz. Örneğin daha dün Danimar*ka'da bir çok ülkeden basın üyelerinin* ve bir Avrupa Konseyi üyesinin katıldığı bir basın toplantısında bunları anlattım.

SORU: Önümüzdeki dönemde sizce Türkiye'de ne tip gelişmeler olacaktır?

Ne olacağını şu anda kestirmek kolay değil. Cunta binlerce insanı sürgüne zorladı, sendikaları ve siyasi örgütleri ezmeye büyük çaba gösterdi. Ancak kaba kuvvetle ezemedikleri bir şey düşüncelerdir, çünkü düşünceler ezilmez aksine yayılır. Aynı Şili'de bugün toplum muhalefetinin tekrar canlandığı gibi Türkiye'de de bunun gerçekleşmemesi için bir neden yok. Bir önemli faktör yurt dışındaki geniş Türkiyeli toplum olacaktır. Bu geniş toplumun küçük bir kısmı benim temsil ettiğim bölgede yaşıyor, fakat tabii Batı Avrupanın diğer yörelerinde çok daha büyük çevreler var. İnanıyorum ki bütün bu topluluğun düşünceleri ve tavrı Batı Avrupa hükümetlerini Türkiye'de ki insan hakları konusunda daha çok harekete geçirmekte büyük önem taşıyor. Unutmamak gerekir ki, Türkiye NATO üyeliğini daha çok silah almak için, saygınlık ve uzun vadede destek kazanmak için kullanmaktadır. Elimizdeki tümgüçle bu durum teşhir edilmelidir.

SORU: 12 Eylül darbesi Türkiye'de ilk cunta olayı değil. Özellikle 1971 darbesine baktığımızda görüyoruz ki, sınıf mücadelesi bu bir kaç yıllık duraklamadan sonra kısa bir süre içinde tekrar daha büyük bir güç olarak ortaya çıktı. Sizce bu özellik 12 Eylül döneminin sonu içinde geçerli görünüyor mu? Yoksa askeri yönetim bu kez yönetimini daha etkin kurumlaştırmışmı görünüyor?



Tabii ki askeri yönetimin şu anki gücünü küçümsememek gerekir, çünkü gerçekten hayatın her alanında kendini kurumlaştırmış. Ancak şunuda hissediyorum ki, siyasi düşünceyi ve hareketi ezmek için kullanmakta terreddüt etmedikleri yöntemler çok geçmeden bu düşünce ve hareketlerinin muhalefetini karşısında bulacak. Çünkü, bu yöntemlerle sonsuza kadar yönetimlerini sürdüremeyecekler ve kaçınılmaz olarak karşılarında güçlü bir muhalefet bulacaklar.

Şu anda yalnız üç sağcı partiyi onayladılar. Eğer saygınlık kazanmak isteyecek olurlarsa, her tür siyasi görüşü savunan her bir partiye yer vermek zorunda kalacaklar. Böylece bir muhalefetin başlaması da gündeme gelecek.

SORU: Kürt ulusal hareketini de göz önünde bulundurursak, sizce önümüzdeki dönemin gelişmeleri üzerine bir tahminde bulunmak olanaklı olur mu?

Kürdistandaki baskı Türkiye için her zaman gündemdeki bir konu olmuştur. Şu andaki yönetim, yeni anayasasında ırkçılığı tamamen bir ilke haline getirerek bu tavrı sürdürüyor. Kürdistandaki büyüyen muhalefetin boyutlarını orada bulunmadan anlamak kolay olmasa gerek, çünkü bu tabii ki basının ilgi gösterdiği bir konu değil. Ancak şunu görmek zor değilki, Kürdistanda büyük bir muhalefet süregelmektedir ve bu her zaman için Türkiye cuntası için başlıca bir sorundur.

SORU: Söylediklerinizden her türlü baskıya ve toplumdaki moral bozukluğuna rağmen Türkiye'de ki mücadelede büyük bir kararlılık gördüğünüz anlaşılıyor. Bunu göz önünde tutarak, demokratik kamuoyuna ve sürgün yaşayan Türkiyelilere mesajınız nedir?

Tabii ki büyük bir darbe vuruldu. Fakat buna rağmen görüyorum ki, kırılmamış bir heveslilik, bir ümit var. Bir kararlılık var. Demokratik kamuoyunun ve Avrupa'da ki Türkiyelilerin buna katabilecekleri çok şey var. Avrupa hükümetlerinin tavır takınmaları için uğraşılmalıdır. Ve unutmayalım ki Avrupa'daki her toplantı ve gösteri büyük destektir. Bunların etkisi yüz kere daha önemlidir Türkiye'dekiler için. Örneğin, ne mutludur bizler için ki Metris açlık grevleri sırasında Türkiye Dayanışma Kampanyasının Londra'da düzenlediği bir gösteri, açlık grevi haberinin BBC tarafından Türkiye'ye yayınlanmasını sağlamıştır. Işte bu tip dayanışma Türkiye'dekiler için büyük manevi destektir, ve bizler bunları sürdürmekte kararlıyız.

SORU: İngiltere'deki Türkiye ile dayanışma hareketlerini nasıl görüyorsunuz?

Işçi Partisi ve Sendikalar, hernekadar Türkiye'de ne olduğunun farkında iseler de, daha aktif davranmalıdırlar.

Türkiye'lilerin yoğun olduğu bölgeleri parlamentoda temsil eden ben ve Ernie Roberts, Türkiye ile ilgilenen ve gözlem gezilerinde bulunan milletvekillerini ve ülkedeki tüm dayanışma hareketlerini Ekim ayında bir toplantıya çağırıyoruz. Amaç hem izlenimlerimizi paylaşmak, hem de 6 Kasım seçim hilesini su üstü etmek olacak. Kanımca bu, çalışmalarımızda ileri bir adım olacak ve umarım Türkiye'de olanlara dikkat çekecek ve parlamentoda Türkiye'de insan hakları üzerine etkili bir güç grubu oluşturacak.

SORU: İzlenimlerinizi bizlere anlattığınız için çok teşekkür ederiz. Son sözünüz nedir?

Hernekadar kısa da olsa gezimizi çok ilginç bulduk. Şunu söylerken delegasyonun diğer üyelerinin de duygularını dile getirdiğime inanıyorum ki, hernekadar davalarda ve adalette hoşnut olmayacağımız bir çok şey göreceğimizin peşinen farkında idiysek de gene de, insan haklarının insanlara reddini, askeriyenin küstah gücünü, insanların gözünü korkutarcasına sürekli ortalarda dolaşan silahlı askerleri, basın özgürlüğünün tamamen ortadan kalktığını kendi gözlerimizle görmek bizleri dehşete düşürdü. Örneğin, hükümete hakaret etti diye kapatılmış bir gazete orada bulunduğumuz günlerde tekrar yayına başlıyordu. Aynı anda hükümet, Türkiye'de F-16 savaş uçağı yapmak üzere girdiği bir anlaşmanın gürültülü sevincini yaşıyordu. Bu tip iki olayın birbiriyle ilgisiz olmadığı kanısındayız.

SİVİL TOPLUM

'Sivil toplum' kavramı, siyasal düşünce dünyamızda kullanılır olmuştur. Ama yer yer, kimi yazılarda bu kavramın anlamının belirgin olmadığı ya da kavrama yanlış anlamlar yüklendiği göze çarpmaktadır.

Aydınlanma çağı'nda, sivil toplum kavramı, temel olarak burjuva toplumu üyelerini burjuvaların (mülk sahiplerinin) oluşturduğu toplum anlamına kullanılmıştır. 17.yy. İngiliz filozofu John Locke'un siyasal düşüncesinin ana kaygılarından biri, monarşik iktidarın liberalleşmesini sağlamak olduğundan, bu kavramı, burjuvazinin oluşturduğu ilişkiler bütünlüğünün devletten bağımsızlığını, devletin sivil topluma müdahale etmeme gereğini vurgularken kullanmaktaydı. J. J. Rousseau'da ,devletin sivil toplumu biçimlendirmesi düşüncesine rastlanır.

Kavramın kaynağı, modern Avrupa düşüncesinde Hegel'e dayanmakta dır. Hegel, devletin sivil toplumu biçimlendirmesini ister ve bu kavramı **Hukuk Felsefesi** adlı yapıtında kullanır. Sivil toplum kavramı, yer yer **'uygar toplum'**,**'yurttaşlar toplumu'** karşılığıda kullanılmaktadır. Marx,

Hegel'den gelen sivil toplum kavramını **"ekonomik ilişkiler bütünlüğü"** olarak anlamıştır. Bu yüzden, Marx'ın Almanca metinlerinde geçen **(bürgerliche Gesellschaft)**kavramı yani **'burjuva toplum'** kavramı da, sivil toplum kavramıyla aynı anlama gelir. Bu bakımdan Marx'ın **Alman İdeolojisi** adlı yapıtında geçen **sivil toplum, tüm tarihin gerçek fuayesi, gerçek sahnesi(dir)**"tümcesi Fransız dilinde **burjuva toplum,tüm tarihin, gerçek fuayesi, gerçek sahnesidir"** diye çevirmiştir. Editions Sociales'in 1968 yılından yayınlanan çevirilerinde ise, **bürgerlische Gesellschaft** karşılığı olarak, **'sivil toplum'** terimi tercih edilmiştir.

Sivil toplum kavramının, burjuvazinin oluşması döneminde, daha bir açık seçiklik taşıdığını kabul etmek gerekir. Çünkü o dönemde mutlak monarşiler vardı ve bunların yanında merkezi yapıdan görece bağımsız olan kentlerde (burg'larda) yeni ekonomik ilişkiler gelişiyordu. Bu ayrışmadan sonra, burjuvazi iktidarı alacak ve sivil topluma dayanan kendi devlet yapısını getirecekti.

Marx, **Alman İdeolojisi'nde, Hegelci sivil toplum kavramının ikili** gelci sivil toplum kavramının ikili bir anlam taşıdığını kabul eder: Marx'a göre, Hegel, sivil toplumla **ekonomik** yapıyı adlandırdığı gibi, **doğrudan doğruya üretimden ve ticaretten çıkmış bulunan ve her zaman devletin ve idealist üstyapının geriye kalan bölümünün temelini oluşturan toplumsal örgütlenmenin** de Hegel tarafından **'sivil toplum'** olarak adlandırılmış olduğu belirtilir. **"Marx, Hegelci sivil toplum kavramının yapısal ve üst-yapısal görünümlerini, büstbütün ancak Gotha Programının Eleştirisi'nde birbirinden ayırır"**. Marx, **Alman İdeolojisi** adlı yapıtında: **"Sivil toplum...üretici güçlerin belli bir gelişme aşamasında bireylerin maddi ilişkilerinin tümünü kapsar. Sivil toplum, bir aşamanın, ticaret ve sanayi yaşamının tümü kavrar"** demektedir (Ideologie allemande, Marx, Engels, Ed. Sociales, s:55). Sivil toplum kavramının Marx'daki anlamını şöylece özetleyebiliriz: **"belli bir dönemin ekonomik ve toplumsal yapısının bütünü."**

Marx, sivil toplum kavramını, ekonomik ilişkiler bütününü kapsıyacak biçimde -bu ilişkiler içine proleteryayı da dahil ederek- özellikle gençlik yazılarında kullanmıştır.

İtalyan Marksçısı Gramsci'de ise, sivil toplum kavramı büsbütün başka bir anlama gelmektedir. Onda, sivil toplum, belli bir tarihsel dönemin " **ideolojik üst- yapısı"** demektir. Örneğin, burjuva ideolojik üst yapı-burjuva tarihsel blokun sivil toplumu. Bu ideolojik üst yapı da bütünseldir. Ayrıca da organik bir karmakaşıklık gösterir.

Gramsci, genel olarak, kuramsal yazılarının birçoğunu hapishanede yazmak zorunda kalmıştı. Bu yazıları Mussolini'nin gardiyanlarının sansüründen kaçırabilmek için de, yer yer çok özel terimler kullanmak zorunda kalmıştı. **Hapishane Mektupları'** nda örneğin **"marksizm"** terimini kullanamıyor, onun yerine **"praksis felsefesi"** (çok geniş anlamda 'eylem felsefesi') diyordu. Gramsci'nin, daha çok parçacıl olarak ortaya koyduğu düşüncesi, daha sonra sistematik hale getirilmiştir.

Sivil toplum, örneğin burjuvazi döneminde (ki Gramsci buna 'burjuva tarihsel blok' demektedir) **"devletin ahlaksal içeriği olarak, toplumsal bir gurubun, toplumun bütünü üzerindeki, kültürel ve siyasal hegemonyasın"** nı ifade eder. Aydınlar üzerine yazdığı başka bir yapıtında ise şöyle demektedir: **"Sivil toplum...bütün topluma egemen olan hegemon anın işlemesine yolaçan, basit, basit olarak özel (ilişkiler) denilen kurumlar bütünü"** dir.

İlk bakışta karmaşık görünen

Gramsci'ci sivil toplum kavramı Gramsci incelemelerinde yapıldığı gibi üç ögeye ayrılırsa daha kolay anlaşılacaktır:

-Yönetici sınıfın ideolojisi olarak, ideolojinin bütün dallarını: ekonomiyi, hukuku, sanat ve bilimleri de içine alan bütün ideolojik çalışma dalları;

-Bütün toplumsal alanlara dağılmış olan dünya görüşlerini, yönetici sınıfın güdümüne bağlayan, felsefe, din, ortakduyu, folklor gibi değerler;

-İdeoloji, ideolojik yapı ve ideolojik araçlar (okul, mass, media, kütüphaneler)... Ve toplumun ideolojik yönlendiricisi olarak bu üç ana düzeyi birbirine bağlayan her şey.

Bu bakımdan sivil toplum kavramını Gramsci'deki anlamıyla kullanırken, kullanımı Gramsci'ci olarak belirtmek gerekmektedir.

Bu bölümü bitirmeden, bizi ilgilen dirmesi açısından, Gramsci'nin **"Mak yavel Üzerine Notlar"** (Note sul Machiavelli) adlı yapıtındaki şu göz lemini de buraya aktaralım:**"Doğuda devlet herşeydi, sivil toplum ise ilkel ve peltemsiydi; Batıda ise Dev letle sivil toplum arasında doğru dan bir ilişki vardı ve esnek olan devletin içinde sağlam bir sivil top lum ortaya çıkıyordu"**).

*

Sivil toplum kavramının kullanılması, tarihi boyunca asker unsurlarla iç-içe bulunmuş olan Osmanlı devlet yapısı ile 20.yy. Türkiye toplumu açısından daha da dikkatli olmayı gerektirir. Batıda; monarşiler-sivil toplum ayrışmasından sonra, burjuva sınıfının, devrimle iktidarı almasıyla devlet-sivil toplum ayrışmasına, burjuvazinin kendi yapısı içinde çözüm getirdiği; parlamentosu ve öteki kurumlarıyla sivil devleti yarattığı söylenebilir. Bu devletin yapısında asker unsurların müdahalesi, bunalım dönemlerinde bonapartizm, diktatörlük gibi uç noktada rejimler doğurabilmiş olsa da. 20.yy.klasik faşizmlerini ise ayrı ayrı yapıda devlet düzenleri olarak görmek gerekir. Batıda, olağan dönemlerde, askerler, iktidarın doğruya içinde değildirler.

Türkiye'de ise tarihsel gelişme oldukça farklıdır. Osmanlı devlet yapısında asker zümrenin iktidar ortaklığı yanında, Türkiye'de 1908 Burjuva Devrimi dahi asker-sivil bir gizli örgütç gerçekleştirilmiş, 1908-1912 arasında bazı müslüman-hrıstiyan sivil unsurlarla paylaşılan iktidar, 1912'de Meclis'in kapatılmasıyla birlikte, kolayca askeri bir cuntanın eline geçebilmiştir. Enver-Telat-Cemal Paşalar üçlü diktatörlüğünde, sadece Talat Paşa sivil kökenlidir ve Abdülhamit monarşisinden ayrımlaşmış sivil toplum unsurlarından çok, asker unsurları ağır basan İttihat ve Terakki Cemiyeti'ni temsil etmektedir. Bir başına bu olgu dahi, o dönemin Osmanlı toplumunda, sivil toplum-burjuva toplum unsurlarının zayıflığını, devletle sivil toplum arasındaki ayrışmanın güçsüzlüğünü ve burjuva toplumun devlete uyumlu bir bütünlük kazandıramadığını göstermektedir.

Sivil toplum kavramı, bizde, gündelik dilde çokça kullanılan, asker-sivil ayrımıyla karıştırılmamalıdır. Sık sık sıkıyönetimler ve askeri rejimler yaşanan Türkiye'de, askerlerin yönetimden çekilerek yönetimin sivilleşmesi, sivil toplumun ortaya çıkması demek değildir. Sivl toplum, bunun çok daha ötesinde, Devletin ekonomik ve toplumsal yaşama karışmasının en aza indiği toplumsal yapıda ortaya çıkabilir. Bu da bir dizi özerk, ekonomik, toplumsal kurumların varlığıyla, işleyişiyle mümkündür.

Türkiye'de sivil toplumun güçsüzlüğ, başkaca tarihsel dinamiklerin eksikliğine, genel bir söyleşiyle kapitalizmin ve yaratıcı bir burjuva sınıfının doğmamış olmasına bağlıdır. Bu olgu, burjuva devletin de bütün uygar kurumlarıyla doğmuş olması demektir. Bu yüzden Türkiye, bugün de ilkel despotizmler, diktatörlükler yaşmaktadir. Türkiye'de ki deforme, bağımlı kapitalizm, bazı alanlarda çok gelişmiş olduğu halde, hakiki anlamda burjuva devrimini de tamamlamış değildir. Gerici bir ahlak ve ideoloji olarak, toplumun birçok sınıfı ve katmanı üzerinde burjuva ideolojisinin ağır bir etkisi vardır ama, bu ideolojik etki burjuvazinin devrimci bir sınıf olduğu yaratıcı döneminden gelen bir ideolojik etki olmadığı için, burjuva sivil toplumun devlet kurumlarıyla da uyumlu olarak yaratılmasına yetmemektedir. Bu yüzden Türkiye'deki devletin, hemen hemen tarihinin hiç bir döneminde **'burjuva demokratik devlet'** olduğu söylenemez. En ilkel, en bağımlı sınıfların ittifakıyla oluşmuş, icine, her dönemde, çeşitli ölçülerde asker unsurlarıda almış, despotik burjuva diktatörlükleri yaşanmaktadır. Bugün de bunun, en aşırı, ilkel ve sistematik bir modeli yaratılmak istenmektedir.

12. yy. dan bu yana, Anadolu'da, sivil toplumun nüvelerini: tarımla uğraşan köylüleri, esnaf ve zanaatkat loncalarını, iç ve dış ticaretle uğraşan tüccarları bir yana bırakırsak, burjuva tarihi içinde Türkiye, sivil toplumu güçlendirme şansını, 1908'de Prens Sabahattin'in, burjuva sivil düşüncelerinin ağırlık kazanamamasıyla kaçırmış sayılabilir. 1973'den sonra iktidara gelen CHP hükümetlerinin, bir Belediyeler Yasası çıkartmakta dahi gösterdiği ürkeklik, ilerde toplumsal araştırma yapanlarca çok ağır olarak yargılanacaktır sanırım. Çünkü özerk ve güçlü belediyeler, birbaşına sivil toplumun bütünüyle yaratılmasını sağlayacak kurumlar olmasa da, Türkiye'de demokratik ve uygar toplumun kurulmasında çok önemli aşamalardır. Ayrıca belediyeler, aydınlar ve teknokratlarla, halkın ve ekonomik alanda yaratıcı orta tabakanın kaynaştıkları kurumlardır. Bu yüzden, askeri rejimin ilk elde belediyeler üzerine saldırması boşuna değildi. Şimdi de aynı rejim işçi ve işveren sendikalarıyla, kendi kendini yöneten meslek kuruluşlarını ya doğrudan devlete bağlamakta ya da devlet içinde korporatif bir sıkı denetime almağa çalışmaktadır.

Abdülhamit monarşisi döneminde de, İttihat ve Teraki döneminde de (Mahmut Şevket Paşa'ya yapılan suikastten sonra) idam istemiyle aranan Prens Sabahattin'in **'adem-i merkeziyetçi'** düşünceleri, Türkiye'de sivil toplumun oluşabilmesinin, modern çağdaki belki de en elverişli şansı idi. Türk burjuvazisi o dönemde de devlet eliyle zenginleşmeyi, merkeziyetçiliği, merkezi despotizmi, askerlerle iç içe olmayı seçiyor, imparatorluğa demokratik, parlamenter,özerklikler ve federasyon düşüncesine ulaşabilen bir yapı kazandıramıyor; bu tutumuyla da birlikte yaşadığı hırıstiyan azınlıklara -sonra da en yakın Kürt azınlığına- katliama varan baskılar uyguluyordu. Oysa 20. yy. başında, birlikte yaşanmış olan bu hırıstiyan azınlıklar, Türkiye'de burjuva sivil toplumun en önemli unsurlarıydı.

20. yy. başındaki metropollere bağlı **"tabi"** Türkiye egemen sınıfları, bugün de toplumsal yapısından, yapısal anlamda hiçbirşey yitirmemiştir. Kitapları hamam külhanlarında yakması ya da bıçkı makinalarıyla doğraması, uygarlığa ters düşen ne varsa hepsini uygulaması bundandır. **'Emperyalizm-burjuvazi-askerler'** üçlüsünün, oluşturduğu hegemonya eksesni, bugün de toplumsal, kültürel ve siyasal yaşamımızı belirlemektedir. Bu hegemonya ekseni bir halkasından kopmadıkça, Türkiye, içine sokulduğu kısır döngüde dönüp durmaya devam edecektir.

A.H.

●

Diyalektik bir program

Demir ÖZLÜ

Marksist solun, demokratik bir programla ortaya çıkması gerekmektedir. Genel anlamda, bir burjuva demokratik programdır bu. **"Yığınların bilinci ve örgütlenmesi olmadan, yığınları burjuvazinin tümüne karşı, açık bir sınıf mücadelesi yoluyla hazırlamadan ve eğitmeden, bir sosyalist devrim sözkonusu olamaz."** Bu **"hazırlama"** ve **"eğitme"**, bir ölçüde, yapılabilmiştir bugüne kadar. Etkinsel gücü büyük ideolojik aygıtlar yaratılması gerekir. Bu ideolojik aygıtların en etkini de, kuşkusuz, marksist teori üzerine oturması bakımından tekparçacıl (monolithique), marksizm içi düşünce ve eleştiri özgürlüğünü koruması açısından demokratik olacaktır.

Fakat şunu hemen belirteyim ki, toplumsal yapısı Türkiye gibi olan bir ülkede, adına ister **"Demokratik Program"**, ister **"Burjuva Demokratik Program"** diyelim -niteliğini az ya da çok vurgulayalım- bu program biçimsel bir düşünüşün ürünü olmayacaktır, olmamalıdır. Türkiye kapitalizminin, kendine özgü, çok önemli nitelikleri vardır. Bu özgül yapıyı gözönünde bulundurmayan bir demokratik program, **Türkiye**'de demokrasi ve sosyalizm için mücadele programı olmaktan uzaklaşır, somut koşullara uymayan soyut bir mücadele programı haline dönüşebilir.

Demokratik Program, öteki istemler yanında, tekelci burjuvazinin tasfiyesini mutlaka gündeme almak zorundadır. Zaten, ekonomik yapıda birtakım köklü dönüşümleri gündeme getirmeksizin ve gerçekleştirmeksizin, Türkiye'de burjuva demokrasisinin dahi gerçekleşebilme olasılığı yoktur.

*

Genel yapısı, 1.Dünya savaşı öncesi Türkiye ekonomisi gibi, kapitalist metropollere bağımlı ve onlar tarafından biçimlendirilmiş bir ekonomik yapıdır bu. Sermaye birikimini, temel sanayiinin kurulmasına kanalize edememiş, temel sanayiini (üretimde kullanılan makineler üretimini) gerçekleştirememiş bir ekonomidir bu. Sanayileşmenin gereksindiği alt-yapısını hala tamamlayamamış, alt-yapı örgütlenmesini sağlayamamış bir ekonomidir. Emperyalizme sımsıkı bağlı montajcı bir sözde sanayidir sözkonusu olan. Hala, salt dış alım, dış satım yoluyla, mali sermayenin para politikalarıyla, '900 yıllık tefeci bezirgan' geleneğiyle-zenginleşenleri, kapkaççı, holdingçi egemen sınıf olarak içinde yaşatan bir ekonomidir. Hala,ulusal girişimcinin iflas ettiği, tefecinin servetini taşınmaz mal, yurt dışında döviz, altın ve ziynet eşyası, sayfiyede mülk haline dönüştürdüğü, en ilkel bir zenginlik biçiminin geçerli olduğu bir ekonomidir.

Bu ekonomik yapıda, sadece, egemen burjuvazinin ideolojik aygıtları güçlüdür: basındaki tekelleşme ve halka yönelik ideolojik beyin yıkama, en ileri kapitalist ülkeleri geride bırakan bir yapıdadır. Reklamcılık alanında da öyle. Hızla zengin olanın, basına para yatırması, sadece basındaki kazançla ilgili değildir. Bu vahşi sermaye ancak ideolojik beyin yıkamayla varlığını sürdürebileceğini bilmektedir.

Tüketim mallarının sürümüyle, bu ideolojik saldırı her an tazelenmektedir. Ve bu hızlı yağma düzeni, Rotary Klüpler lason Dernekleri, gizli haber alma örgütleri, Sanayi ve Ticaret odaları ile Üniversite'yi, Ordu'yu, çeşitli kurumları ele geçirmiş, halkın ahlaksal yapısını her an alçaltarak değiştirmeyi amaçlayan, ona parıltılı yanılsamalar sunan dev bir ideolojik tehdit haline gelmiştir. Orta tabakaların hızla mülksüzleştirilmesi, toplumun yaratıcı köklerini kurutmaktadır. Hemen hemen, bütün bir genç edebiyatın -şairlerin, hikayecilerin, romancıların, çevirmenlerin- yarısından çoğu üyelerinin, yaratma gücünü reklamcılık alanının emrine verdikleri bir kapitalist ülke daha yoktur.

Bu yapının özelliklerini görelim. Örgütlenmemizi ve propaganda aygıtlarımızı ona göre oluşturalım. Demokratik programımızı ona göre yapalım(*)

Peşine takılacağımız hiçbir burjuva siyasal güç yoktur. Bu güçlerden bir bölümü, programlarında, burjuva demokrasisini ne denli tutarlı savunurlarsa savunsun. Burjuva demokrat siyasetler, solun gücünü görmeden, hiçbir süre, tam anlamıyla burjuva demokrat da olmazlar Marksist sol, kendi göbeğini kendi kesmek zorundadır. Bu solun, sosyalizmin gerçekleştirilmesinde de en önemli payı alır üzerine. Türkiye'nin yapısından doğmaktadır bu. Tarihsel oluşumun getirdiği bir görevdir. Yaşadığımız çilenin, tarihsel anlamı bir anlamda budur: ağırlıklı bir liberal burjuvazi yoktur Türkiye'de.

Solun demokratik programı, onu, sadece burjuva demokrasisi içinde varolan siyasal güçlerden biri olarak bırakmayan, fakat sosyalist devrimin gerçekleşme sürecinin eşiğine de adım attıran, diyalektik bir program olmalıdır.

(*)Örneğin Milliyet gazetesinde, haftada bir yazan ve serbest piyasa ekonomisi içinde reformları konu edilen, genel ekonomik çözümlemelerinden sosyal-demokrat görüşe yakın olduğu tahmin edilebilecek bir yazar: Öztin Akgüç dahi **"tekelciliğin önlenmesi"**, **"tekellerin etkinliklerinin azaltılması"**... gibi önlemler üzerinde dururken (**"Ekonominin Demokratikleştirilmesi"**, 9.7.1983; **"Tekelciliğin Önlenmesi"**, 23.7.1983...v.d.), marksist solun demokratik programında biçimsel kalması düşünülemez.

ikinci referandum

Doğan ÖZGÜDEN

TÜRKİYE, eski deyimiyle "seçim sath-ı maili"-ne,yeni deyimiyle "seçim eğik düzeyi"ne girdi. Herhalde *Demokrat Türkiye*'nin bundan sonraki sayısı çıktığında, "cuntacı partiler turnuvası" şeklinde düzenlenen seçimin sayısal sonuçları belli olacak.

Üç partiden, gazete sütunlarında her gün alay konusu olan sözümona "sosyal demokrat" Halkçı Parti'nin yüzde 10 barajı aşması, onu aşsa bile iller barajını aşabilmesi ve dolayısıyla yeni "Meclis"te bir grup kurması hayli zor görünüyor.

Diğer iki partiden hangisinin ne sonuç alacağı ise, Türkiye'de yürürlükte bulunan rejimin ve Cunta'nın dayattığı siyasetlerin değişip değişmeyeceği açısından değil, burjuva siyasal güçlerinin taktik hesapları açısından belli bir önem taşıyor. Arı'nın Horoz'a fark yapması, en azından, Cunta'nın "prestij"ine darbe vurması açısından bir anlam taşıyabilir. Ama hangisi iktidar olursa olsun veya hangileri arasında koalisyon kurulursa kurulsun, 1982 Anayasası'yla kurulan "Cumhurbaşkanlığı despotizmi" bütün kurumlarıyla işleyecek: Başta Cunta Şefi Evren olmak üzere, beş darbeci generalden oluşan Cumhurbaşkanlığı Konseyi, Türkiye'nin siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel yaşamına en azından beş yıl hükmedecektir. Yeni "Meclis", beş yıl sonrasına siyasal yatırım için bazı milletvekillerinin arada çatlak ses çıkarmalarına rağmen, iki yıldır Danışma Meclisi'nin üstlendiği "sallabaşlar meclisi" görevini yürütmeğe devam edecektir.

ANCAK, seçim, bir başka yanıyla önem taşıyor. Katılım oranı ne olacak? Katılanlardan yüzde kaçı beyaz oy veya geçersiz oy kullanacak?

6 Kasım seçimleri, bu yanıyla, hem sivil kisveli faşist cunta için, hem de geçen yıl süngü zoruyla halkoyundan geçirtilen Dikta Anayasası için *ikinci referandum* niteliğindedir.

Evren tehlikenin farkındadır. "Son çocuğum, son uşağım, sırma kuşağım" diyerek en son ayak bastığı Muğla'da, Anayasa referandumu öncesi bol bol kullandığı şantaj ve tehditleri yeniden piyasaya sürmüş, "daha şimdiden bazı fesatlıklara giriştiler... Bunlar komünist oyunudur. Bunlara inanmayınız, bu gibi oyunlara alet olayınız..." diye gözdağı vermiştir.

Aslında "katılmama, boş oy veya geçersiz oy kullanma" propagandasının sadece Sol'dan kaynaklanmadığını, çeşitli veto oyunlarıyla, bizzat kendi yaptığı anayasayı ve yasaları da çiğneyerek, yasama seçiminden dışladığı, yerel seçimlerden de dışlamaya çalıştığı sol-dışı muhalefet güçlerinin de bu kez aynı yönteme kuvvet gösterisine girişeceğini Evren pekâlâ bilmektedir. Üstelik bu kez meydan, bir yıl önceki kadar da boş değildir. Bir yıl önce suspus olan 12 Eylül öncesi merkez-sol ve merkez-sağ partileri yöneticileri, 6 Kasım seçimlerinin düzmece olduğunu sadece Türkiye halkına değil, dünya kamuoyuna da açıklamışlardır. Sınırlı da olsa, üç yılın tüm acısını çekmiş olan kitlelerin, tepkilerini, legal planda dile getirme olanağı vardır. Doğru Yol Partisi'nin ve Sodep'in, seçime katılan üç partiye oranla daha hızlı bir örgütlenme ve üye kazanma süreci içinde bulunmaları bunun somut göstergesidir.

Seçimden resmen dışlanmış olsalar da, DYP ve Sodep, 6 Kasım seçiminde taraftır. Her iki partinin liderleri, bu seçimde, cuntacı üç partiden hiçbirini desteklemeyeceklerini günlük gazeteler aracılığıyla açıklamışlardır.

VE böylece Türkiye tarihinde ilk kez, sol da, orta-sol da, orta-sağ ve islamcı sağ da, aynı yönde tavır almak, yani sandığa gitmemek, gitmek zorunda kalsa bile beyaz oy veya geçersiz oy kullanmak durumundadır.

Bu ortak tavrın kitlelerce benimsenme oranını, söz konusu siyasal akımların örgütlenme düzeyi belirleyecektir. Sol'un ve islamcı sağ'ın bu plandaki başarısı, üç yıllık yeraltı çalışması dönemindeki dirençleri ve kitlelerle bağlarını koruyabilmedeki başarılarıyla orantılıdır.

Merkez-sol ve merkez-sağ akımların başarısı ise, DYP ve Sodep aracılığıyla sahip oldukları kısmi "legal örgütlenme" olanağına rağmen, yine de büyük ölçüde illegaldeki çalışmalarının etkinlik düzeyine bağlı olacaktır.

1982 Anayasası'nın öngördüğü tüm dikta kurumları, Cunta'nın bir yıldır arka arkaya çıkardığı "yasa"larla teker teker biçimlendirilmi.tir. Geçen yıl Evren'in "one man show"uyla binbir derde deva Mesir macunu gibi halka sunulan "anayasa"nın siyasal, ekonomik, sosyal ve ideolojik planda getirdiği baskıcı sistem, yeni "yasa"ların çıkmasıyla, daha elle tutulur, gözle görülür hale gelmiştir. Siyasal Partiler ve Seçim yasalarının çıkması ve bunların karakuşi uygulanmasıyla, bıçak Demirel'lerin bile kemiğine dayanmıştır.

ŞİMDİ gerçek niteliği daha belirgin hale gelen 1982 Anayasası, daha doğrusu onun "meşruiyet" verdiği Evren Diktası, ikinci kez halkoyundan geçecektir.

Bu kez Evren ve sallabaş partilerinin karşısında daha geniş bir muhalefet potansiyeli vardır. Katılım ve geçerli oy oranlarında elle tutulur bir düşüş, Evren rejiminin istenmezliğinin tartışma götürmez kanıtı olacaktır; onun uluslararası arenada daha da yalıtlanmasını sağlayacaktır; kitlelerin muhalefetini daha başka yöntemlerle ifade etme, mücadeleye daha aktif olarak girme cesaretini kamçılayacaktır.

Kuşkusuz, cuntaya karşı siyasal güçlerin bu kendiliğinden oluşan "tavır birliği", ne "faşist diktatörlüğe karşı en geniş muhalefet güçlerinin birleştirildiği", ne de bu birliğin bugünden yarına gerçekleştirilebileceği anlamına gelir.

Çünkü, bu ortak tavrın çeşitli kanatları arasında nicel ve nitel derin farklılıklar vardır. Önümüzdeki beş yıllık "parlamenter faşizm" döneminde bu kanatlar, çeşitli vesilelerle, yine kendiliğinden aynı tavrı paylaşabilir, ama sivil cunta yönetiminin çökertilmesi yada geriletilmesi halinde atılacak ikinci adımın ne olması gerektiği konusunda herbiri ayrı önermelere sahiptir.

BU nokta özellikle Sol açısından büyük önem taşıyor. Üç yıldır Cunta'nın faşist niteliğini göremeyip onda "gerçekçi çizgi"ler arayanlar, artık bu aranışı sürdüremez hale gelince, bu kez Cunta dışı sağ güçler içinde "gerçekçi çizgi" avına çıkmışlardır.

Öyle ki, Demirel'in 1982 Anayasası'na karşı gecikmeli muhalefetine bakıp, onu bile "1961 Anayasası'nın demokratik temellerini yiğitçe savunan bir demokrasi cephesi"nde düşlemeğe başlamışlardır. 1961 Anayasası'nın işçi sınıfının ve Kürt ulusunun propaganda ve örgütlenmesine kapalılığı bir yana, Demirel'in yirmi yıldır değiştirilmesi için "cihadı mukaddes" yürüttüğü 1961 Anayasası'nın temellerine sahip çıkacağından öylesine emindirler ki, bu rahatlık içinde, "demokratik halk iktidarı" için mücadeleden bahsedenlere ateş püskürüp, Türkiye devrimci güçlerinin önüne "ulusal demokrasi", daha açık deyimiyle "burjuva demokrasisi" hedefini koymaktadırlar.

"Hiçbir ön koşul ileri sürmeden, emperyalist saldırgan politikaya ve cuntaya, şu veya bu ölçüde karşı çıkan burjuva politik güçleriyle *işbirliğine* (abç) hazır" olduklarını ilan ediyorlar. Özveride daha da ileri giderek, "ulusal demokrasi, bugünkü rejime son vermekten ve ona son verenlerin hükümetini kurmaktan geçiyor, ama böyle bir hükümete katılmak, demokratik işbirliği yapmanın koşulu değildir," diyorlar.

Türkiye'de "ulusal demokrasi"yi kuracak burjuvaziye sadece bazı önerileri var: Çığ gibi büyüyen işsizliğin ve hayat pahalılığının önüne geçilmesi. Onlara göre, bu da, "NATO'nun dayattığı askersel harcamaların azaltılması, devlet sektörünün güçlendirilmesi ve yerli yabancı tekellerin eylemlerinin sınırlandırılmasıyla mümkündür..."

Yani, Türkiye'nin başına Cunta'yı bela eden NATO'ya bağımlılığın sona erdirilmesi ve tekellerin egemenliğine son verilmesi bile istenmiyor. Sanki, çığ gibi büyüyen işsizliğin ve hayat pahalılığının nedeni, daha Cunta iktidara elkoymadan önce IMF'nin reçetelerine imza koyan burjuva iktidarları değil...

GERÇEKÇİLİK evet... Türkiye sol güçlerinin bugün için bir iktidar alternatifi olmadığı, hatta sınıflar ve tabakalar arası bir ittifakın başını çekebilecek güçte olmadığı da doğru... Ama bu güçsüzlüğün giderilmesinin çaresi, herhalde "defetizm" değil, burjuvaziye teslimiyet değil

Bir kere yanlışın büyüğü, sol-dışı muhalefet güçlerini hâlâ 12 Eylül öncesinin nasırlaşmış CHP ve AP kalıpları içinde değerlendirmekten geçiyor. 12 Eylül'ü izleyen süreç içinde, solda olduğu gibi, sol-dışı siyasal akımların içinde de değişimler yaşanmaktadır. Önemli olan, Türkiye toplumunun sınıfsal yapısıdır. Yeni bir kurtarıcı bulmuş gibi "burjuva muhalefeti"ne sığınanlar unutmamalıdır ki, burjuva muhalefetinin partilerinin tabanını yıllar yılı büyük çoğunluğuyla işçiler, yoksul köylüler, küçük esnaf ve zanatkârlar oluşturmuştur. Ancak 12 Eylül öncesi nasırlaşmış burjuva siyasal kalıplar içine hapsolan toplumun bu dinamik güçleri, üç yıllık baskı döneminin sonunda yeni arayışlar ve toparlanmalar içindedir. Her ne kadar yeni kurulan partiler AP ve CHP mirasına oynasa da, bu yapılar artık aşılmıştır. Artık ne DYP eski AP'dir ne Sodep eski CHP'dir. Kaldı ki, halkımız, üç yıldır çektiği acılarda cunta öncesi iktidarların da payı olduğunun bilincindedir. Cunta'nın tepeden dayattığı eski siyasal yapıları tasfiye operasyonu, belli ölçüde kitlelerin bu yapılara duyduğu tepkiyle de çakışmaktadır. Kitlelerin yeni arayışı, 12 Eylül öncesi ve sonrasıyla tüm iktidar kurumlarının reddi yönünde gelişecektir. Ana doğrultu budur. Bunun nesnel koşulları vardır.

İŞTE bu noktada devrimci solun görevi, 12 Eylül öncesi "karizmatik" liderlere ödünler vererek burjuvazinin değirmenine su taşımak, onlara yardakçılık etmek değil, yıllarca kendi sınıfsal çıkarlarına aykırı şekilde bunların peşinde sürüklenen emekçi kitlelere yeni perspektifleri ve daha ileri hedefleri gösterebilmektir. Bugünden yarına iktidar alternatifi veya en azından iktidar ortağı adayı olmasa bile, devrimci sol, Türkiye'nin somut koşullarının somut çözümlemesinden hareket ederek, net, anlaşılır biçimde bu hedefleri formüle etmek; bunları kitlelere maledebilmek için de, herşeyden önce kendi iç birliğini biran önce sağlayıp etkin bir güç haline gelmek zorundadır.

Gerçekten demokratik bir iktidarın ve giderek sosyalizmin yolunu açacak öznel koşulları oluşturmak göreviyle karşı karşıyadır.

Geçmişten gerekli dersler çıkartılarak bu görev yerine getirilebilecek midir? Sorun buradadır...

YÖNETENLER

Pablo NERUDA

Nixon, Frei ve Pinochet
Bugüne dek
1973 yılının
Şu acı ayı Eylül'e
Kadar

Tarihimizin
Pis boğaz sığırtkanları
Bordaberoyy, Garrastazu ve
Banzer gibi
Kemirgen hayvanlar
Kemiriyorlar Birlik'in
bayraklarını
Kan ve ateş dolu
Pençelerinde kirletiyorlar şimdi
onu

Cehennemsi soygun aletleri,
yöneticiler,
Bin kez satıcılar
Ve satılmışlar,
New York'lu canavarlarca
Kışkırtılmış
Eziyetlerin doymak bilmez
makinaları
Kurban kanlarıyla kirlenmiş
İşkenceden geçmiş halklarının,

Ticaret adamlarının kahpeleri
Amerikan nefesinin aynısı
Kudurgan çöplük hapları
cellatlar
Ayaktakımı

Kerhane politikacılarından
Liderler:
Sizin bir tek hakkınız işkencedir
Ve açlık, halklarını
Kırbaçlayan.

5 Eylül 1973
Almanca'ya çeviren: E.Fried
Türkçe'ye çeviren: M. Demir

ŞERİF TEKBEN ÖLDÜ

Geçtiğimiz ay Şerif Tekben'i kaybettik. Tekben, Köy Enstitülerinde uzun yıllar öğretmenlik yöneticilik yapmış değerli bir eğitimciydi. Enstitülerin kuruluş ve gelişme yıllarında emeği ve katkıları büyük olan Şerif Tekben, aynı zamanda yiğit bir savaşçıydı. O nedenle Köy Enstitülerine saldıran gerici güçlerin boy hedeflerinden birisi de Tekben olmuştu. Ama o yılmadan, korkmadan halk düşmanlarına karşı yiğitçe direnen bir eğitimci olarak kaldı.

Köy Enstitülerini yıkanlar, Şerif Tekbenleri yıkamadılar. Enstitüler kapandıktan sonra da aynı inançla sürdürdü kavgasını Tekben. Köy Enstitüleri üstüne kitaplar yazdı, dergi çıkardı, sayısız makaleler, broşürler yayınladı.

Tekben, Köy Enstitüleriyle adı simgelenen onurlu bir savaşçı olarak yaşayacaktır.

ŞERİF TEKBEN

Mahmut BAKSİ

Bu bayram, seksen yaşında bir delikanlı toprağa verildi.

Şerif Tekben 1920'lerde Altın Ordu formasıyla sahaya fırlarken de delikanlıydı, Anadolu bozkırında Köy Enstitüsü kurarken de, faşist bir yönetimin askeri mahkemesi önünde TEP Yönetim Kurulu üyesi olarak yargılanırken de. Hem bedence, hem kafaca delikanlı.

O, uzun ömrü boyunca halkın davasına sadık kalmayı ve devrimciler safında yerini almayı bildi, ileri, ferah bir Türkiye için savaştı. Tükenmez enerjisinin kaynağı budur.

Onun ölümü ile saflarımızdan bir ak saçlı savaşçı eksildi.

Beranger'in şu dizileri bütün ülkelerin Şerif Tekben'leri için söylenmiş:

Yolun düşerse kıyıya birgün
Ve maviliklerini denizin seyre dalarsan
Dalgalara göğüs germiş olanları hatırla
Selamla, yüreğin sevgi dolu
Çünkü onlar fırtınayla savaştılar
Eşit olmayan savaşta
Ve dipsizliğinde enginin yitip gitmeden
Sana liman gösterdiler uzakta

HOŞGELDİN ABDÜLHAMİT

Yeni Basın Yasası çıktı. Artık rejimi eleştirmek ne kelime, ekonomik durumun vahameti bile yazılamayacak. Enflasyondan bile sözedilemeyecek. Sabaha karşı gazete idarehanelerini dolaşan bir polis ekibi, uygun görmediği yazıları yayınlayan gazeteleri toplayacak. Yazıyı yazan da, daha yazısı yazılmadan suçlu sandalyesine oturtulacak.

İşin ilginç tarafı, bu yeni Basın Yasası'nın, cunta Anayasası'na -hani şu ünlü Orhan Aldıkaçtı'nın yazdığı, aslında CIA'dan gelen-uygun olması. Cuntadan demokrasiye geçiş bekleyen, basın erbabının kulakları çınlasın.

Gel de, Abdülhamit döneminde geçen şu gerçek hikayeyi hatırlama.

Abdülhamit döneminde, İstanbul'da yayınlanan fransızca bir gazetenin yazarı, artık hiçbir şey yazamamaktan bunalır, Sansür Müdürü Rıfat Bey'e çıkar. Üstada, hangi konulardan sözedebileceğini sorar.

"İstediğiniz her konuda yazabilirsiniz" der.

"Her konuda mı"

"Evet.Her konuda, yani hükümdarlar, yabancı hükümetler,nihilizm, sosyalizm,ihtilal,grev,anarşi,hürriyet,insan hakları,dış politika,iç politika,din kiliseler,camiler,Muhammet,İsa,Musa,peygamberler, dinsizlik,özgür düşünce, devlet memurları, kadın hakları, harem, anavatan, millet, milliyetçilik, cumhuriyet, ayan üyeleri, mebuslar, anayasa, darbeler, bombalar, Mithat Paşa, Kemal Bey, Sultan Murat, Hilal, Haç, Makedonya, Ermenistan, İslahat, çekirgeler, Ağustos ayı ve bunlarla ilgili konular dışında, her şeyden."

"Aman Tanrım? ne kaldı ki?"

"Ne mi kaldı? Her şey. Yağmur, iyi hava, yalnız Ağustos'ta yağmur ya da ayışığından söz etmemek koşuluyla. Sokaklardaki köpeklerden de söz edebilirsiniz. Devletli efendimizi öğebilirsiniz Kısacası, uygun gördüğünüz her konuda yazmak hakkına sahipsiniz."

Hoşgeldin Abdülhamit! Türkiye'deki generaller cuntası, Abdülhamid'i hortlatmak başarısını da gösterdi.

Ama Abdülhamid'in de günahını almayalım. Adam, çağının dışında yaşıyordu ama, gene de, taraftarlarının söyleyişiyle bu **"büyük muzdarip"**, içten içe yurdunu kurtarmaya çalışıyordu. Bu cuntada yurt sevgisi de yok. Herifçioğulları doğrudan doğruya Amerika'nın adamı!

(Bu hikaye, Nisan 1907' de, Comte Am.de Persignac'ın yayınladığı **"Les Gaites de la Censure en Turquie"** adıyla, La Revue dergisinin 67. sayısında yayınlanmıştır. 'Ağustos ayı' 1876 Ağustos'udur. O tarihte V.Murat tahtan indirilerek, yerine Sultan Hamid geçirilmişti).

Ermeni sorunu

Adem KALFA

Bugün güncel politika kapsamına giren Ermeni sorunundan sözedilebilir mi? Eğer şu anda bu sorunu gündeme getirmek için insanlar ölümü göze alıyorsa, canlara kıyılıyorsa, Ermeni terörünün ardı arkası kesilmiyorsa, Asala'nın her yeni eylemi sonucu dünyadaki belli başlı basın, yayın araçları olayı birinci derecede önemli bir haber sayıyor ve bu vesileyle Türk-Ermeni ilişkileri üzerine, genellikle Ermeni davasını doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak destekleyen yayın yapıyorsa, pek de temsili niteliği olmayan birkaç Ermeni'nin Lozandaki toplantısı bütün dünya televizyon ekranlarına dakikalarca yansıtılıyorsa, böyle bir sorun vardır. Ve Türkiye solundan açık seçik bir tutum bekleyen bir sorundur bu.

Ankara cuntasının Ermeni sorunu karşısında tutumu/ daha önceki hükümetler gibi/ 1890'lardan bu yana bütün Osmanlı iktidarlarının uygulamalarının tümünün kayıtsız şartsız savunulması tutumudur. Cuntanın sözcülerine ve burjuva basına göre göre Ermeni sorununa diye birşey yoktur. Bu konuda dedikleri özetle şu: Ermeni sorunu tarihin zamanla sararmış yaprakları içine gömülmüş kalmıştır. Osmanlı hükümetleri ne yaptılarsa haklıydılar. Bütün suç Ermenilerdedir. Onlardır savaş koşullarında Türkleri arkadan vurmaya kalkışan. Bu hareketleri cezasız bırakılamazdı. Zaten "**soykırım**" diye birşey yoktur. İki taraftan da insanlar ölmüştür. Uzun yıllar öncesinin olaylarını tazelemeye kalkıp bugün, hem de terörizm yoluyla dünya kamuoyunun önüne koymaya çalışanlar "**uluslararası terörizmin**" arkasında olan komünizmdir,vb,vb.

Değişik yöntemlerle Ermeni sorununu dünya politikasının gündemine getirme çalışmaları içinde olan ayrı ayrı Ermeni çevrelerinin ortak istemi 1915 soykırımının tanınmasıdır. Bu çevrelere göre soykırım gerçeğinin Türk hükümeti tarafından tanınmasından çıkış yapılarak soruna ilişkin öteki konulara yaklaşılmalıdır.

1915'te Doğu Anadolu'da İttihak ve Terakki Partisi hükümeti sorumluluğu altında "**Ermeni soykırımı**" diye nitelendirilebilecek bir uygulama olmuş mudur? Evet olmuştur. Bu soykırım, Osmanlı hükümetinin emperyalist Almanya'nın çıkarlarının savunucusu durumuna düştüğü, Ermeni örgütlerinin ise Ermeni ulusal davasını rakip emperyalist kampın Orta-Doğu politikasının bir unsuru haline getirdiği koşullarında, iki kampın dünyayı paylaşım savaşına girmeleri sonucu meydana gelmiş olan bir faciadır. Atlar tepişmiş, olan taylara olmuştur.

EVET SOYKIRIMDIR

Evet, bir milyonu aşkın Ermeni tebaasının göçe zorlanması bir soykırıma dönüşmüştür. Yöneticilerin bunu bilmedikleri düşünülemez. Bazı Ermeni örgütlerinin, savaş şartlarında cephe gerisinde baltalayıcı eylemlere girişmiş olması soykırımın gerekçesi olarak ileri sürülemez. Bu örgütler azınlık içinde azınlığı temsil ediyordu. Burada adına layık bir devlet, savaş yasalarını uygulasa da, ancak kendi açısından suçlu saydıklarını yakalar, yargılar ve cezalandırırdı. Ama ne yapıldı? Alman akıl hocalarının da onayı ile, koca bir ulusal topluluk, suçlu suçsuz ayırt edilmeden, yüzyıllardan beri yaşadığı topraklardan sürüldü. Kuzey Anadolu'dan, doğunun dağlık bölgelerinden güneye, Suriye' ye çoluk çocuk, genç ihtiyar yüzbinlerce insanı kış ortasında yaya olarak göçe zorlamak soykırımıdır. Yol boyunca yağmaları, toplu cinayetleri hesaba katmasak bile bu böyledir.

"**Ermeni Tehciri**" göçe zorlama olayı Türk tarihinin bir kara sayfasıdır. Bir Türk yurtseveri bu gerçeği teslim etmekten çekinmez. Her ulusun tarihinde böyle kara sayfalar vardır. Bu bakımdan biz Türkler istisna değiliz. Bugün kızıldericililerin soykırıma uğratılmasını bütün içtenliği ile kınayan bir Amerikalı tutarlı bir Amerikan yurtseveri sayılmaz. Yahudi soykırımını savunmaya kalkışan bir Alman'a ise, kendi yurtdaşları zavallı bir Nazi kalıntısı gözü ile bakar.

Ankara cuntasının ve daha önceki hükümetlerin Ermeni soykırımı gerçeğini reddederek İttihak ve Terakki Partisinin politikasının kayıtsız şartsız savunucusu kesilmeleri, Türkiye'yi uluslararası planda tecrit olmaya götüren bir ahmaklıktır. Mustafa Kemal' in nutkunun daha ilk satırlarında, milletin başına belalar getirdikten sonra, vatan tehlikedeyken, can derdine düşüp yabancı ülkelere sığınan görev kaçakları olarak nitelendirdiği İt tihatçılardır bunlar.

Nasıl oldu da iş bir soykırıma kadar vardı? Öte yandan Ermeni ulusal davasının hedefe ulaşması, Sevr Anlaşmasında yapılmak istendiği gibi, nasıl olup da bir başka ulusun, Türk ulusunun devlet olarak varlığının ortadan kaldırılması önkoşuluna bağlandı? Nasıl oldu da yüzyıllar boyu birlikte yaşamış olan iki halk birbirine bu denli düşman edilebildi? Bunun açıklaması emperyalizmin bir dünya sistemi haline gelişinde ve Osmanlı İmparatprluğunun bir yarı sömürge durumuna düşürülüşünde aranmalıdır.




Osmanlı devrinde bir Ermeni Çetesi.

İKİ KAMPTA MEVZİLENME

Burjuva demokratik devrimini zamanında yapamayıp, kapitalist gelişme içinde olan Batı ülkelerine ayak uyduramayan ve Avrupa'nın "**hasta adamı**" durumuna düşen Osmanlı İmparatorluğu can çekişme aşamasına vardığında, imparatorluk sınırları içinde yaşayan ulusal azınlılar uluslaşma yolunda önemli mesafeler aşmışlar ve ulusal istemlerle ortaya çıkmışlardı. Bu bir tarihsel zorunluluktu.

Zanaat ve ticaret alanında ağırlığı olan Hristiyan azınlıklarda bu ulusal bilinçlenme Türklerden ve genel olarak Müslüman ulusal topluluklardan önce başladı. İlkten ondokuzuncu yüzyılda Balkanlı uluslar, Batılı devletlerin yardımı ile imparatorluktan ayrılarak kendi devletlerini kurdular. Büyük çoğunluğu Anadolu'da yaşayan Ermenilerin ulusal mücadelerinin gündeme gelmesi, geçen yüzyılın sonlarındadır. Bu gecikme, diğer etkenler yanında, Doğu Anadolu'da kapitalist ilişkilerin imparatorluğun Avrupa kesimine göre daha geri olmasındandı. Ermeni ulusal topluluğunun bazı kesimlerinin ulusal, istemlerle çöküş halinde olan bir imparatorluğun yönetimine karşı direnişe geçmesi böyle başladı.

Osmanlı İmparatorluğunun parçalanmasında çıkarı olan sömürgeci devletler, daha başından imparatorluk içindeki Hristiyan azınlıklara, sömürgeci politikalarının gerçekleştirilmesinde bir araç olarak baktılar ve ayrılıkçı istemlerini desteklediler. Bu, yer yer silahlı ayaklanmaları kışkırtmaya kadar vardırıldı. Ondokuzuncu Yüzyılın ikinci yarısında, İngiltere, Fransa, Rusya gibi dünyanın paylaşımında arslan payını almış olan sömürgeci devletlerin karşısına, hızlı bir kapitalist gelişme sürecine girmiş olan Almanya dikildi. Genç Alman kapitalizminin doğu politikası, köşe başlarını önceden tutmuş olan öteki sömürgeci devletlerinkinden değişik oldu. Almanya Osmanlı İmparatorluğunun bölünmesine karşı idi. Bu yarı sömürgenin bir bütün olarak kendi hegemonyasına girmesini istiyordu. Abdülhamid'in olsun, İttihadcıların olsun Almancı politikalarının ardında bu yatar.

Çarlık Rusyası, İngiltere ve Fransa Ermeni ayrılıkçı hareketini destekliyorlardı. ABD, ilkten burada ikincil bir rol oynamakta idi. Bununla birlikte ülkenin birçok yerinde açtırdığı misyoner okulları Ermeni ayrılıkçı hareketi unsurları için birer barınak oldu. Birinci Dünya Savaşı yıllarında bu emperyalist ülke dünyaya açılma politikasını benimsedikten sonra Ermeni hareketini desteklemede çok daha aktif duruma geldi.

Bu güçler mevzilenmesi içinde Ermeni davasını güden siyasi örgütler, örneğin Taşnak Partisi de, Hınçak Partisi de Ermeni ulusal davasını, İmparatorluğu parçalamaya kararlı sömürgeci devletlerin doğu politikalarının bir unsuru olarak görüyorlardı. Yani Ermeni ulusal davası, başından beri anti-emperyalist nitelik taşımadı. Bu dava Türkiye'nin devlet olarak varlığına son verilmesi şartına bağlandı. Söz konusu partilerin sosyal demokrasiye sahip çıkmamaları bu politikalarını etkilemiyordu. Yunanistan, Sırbistan, Bulgaristan örneklerinde olduğu gibi, emperyalizm öncesi dönemde böyle bir politika başarılı olmuştu ama, ulusal,kurtuluş mücadelelerinin, sistem olarak, emperyalizme karşı verilmesi zorunlu olan bu yüzyılda, emperyalist planlarla çakışan ulusal hareketlerin sonu kaçınılmaz olarak hüsran oluyor.

Gene bu güçler mevzilenmesi içinde Abndülhamid olsun, İttihadçılar olsun, Osmanlı yönetimi Alman emperyalizmi safında yer aldı. Birinci Dünya savaşına olup bittiler yaratarak ülkeyi sokan İttihadçılar /ki bu savaşta üç milyon telef olacaktır/ kayıtsız şartsız Almanya'nın emperyalist çıkarlarının savunucusu durumundaydılar. 1915 Tehciri olsun, daha önceki Ermeni aleyhtarları uygulamalar olsun, iki ayrı emperyalist kampın çıkarlarına alet edilmiş olan iki halkın karşı karşiya getirilmiş olmasının sonucudur.

İKİ HALKIN KAYNAŞMASI İÇİN NEDENLER

Ermeni soykırımını Batı çevreleri yıllar boyu "**Türklerin anadan doğma kanasusamışlığı**" şeklinde yorumladı. Oysa imparatorluk güçlü iken, yani sömürgeciler bu topraklara girip halkları birbirine düşman ederek "**böl yönet**" politikalarını uygulayamadıkları dönemde Türk ile Ermeni yüzyıllar boyu bu ülkede kardeşçe yaşayabildi. Hiç de Türkleden yana bir tutum içinde olmayan bir Larouse bile Ermenilerin Osmanlı imparatorluğu içinde öteki ulusal topluluklara kıyasla ayrıcalıklı bir durumda olduklarını."**Millet**" statüsüne sahip olarak Osmanlı toplumunda "**tam refah içinde**" /florissant/ bir ulus oluşturduklarını yazar.

Ermenilerin Türklerle en çok kaynaşan ulusal azınlık oluşunun ve imparatorluk içinde bu ayrıcalıklı durumunun tarihsel nedenleri vardır. Türkler Anadolu'ya ilk geldiklerinde (Onbirinci yüzyılın sonları) Ermeni Devleti çoktan tarihe karışmış ve Ermeniler Bizanslıların boyunduruğu altına düşmüşlerdi. Kilikya'da kurulan "**Küçük Ermenistan**" devletinin varlığına son veren de Türklerin değil Memlüklerin egemenliğindeki Mısırlıların istilası olmuştur.

Yakın tarihte de Türklerle Ermenilerin iki ayrı devletin askeri birlikleri olarak savaştıkları tek durum. Güney Anadolu'ya saldıran Fransız Ordusunun yedeğinde gelen Ermeni birlikleriyle olan çarpışmaları saymazsak, Kuzey-doğu illerindeki 1920 savaşıdır. Bu savaşta, bir yanda ilk sosyalist ülke Sovyetler Birliği ile fiili ittifak durumunda olan ve bağımsızlık uğruna anti-emperyalist bir savaşa girişmiş bulunan Ankara hükümeti vardı. Öte yandan İngiliz emperyalistlerinin Kafkasya'da kurdurdukları irili ufaklı tampon devletlerden biri olan Taşnakların yönetimindeki Ermenistan. Taşnak iktidarının varlığına son veren kuzeyden inen Kızıl orduyla batıdan saldırıya geçen Kazım Karabekir kuvvetleri olmuştur. Ve ancak Taşnaklar ile birlikte Azerbeycan'da Müsavatçılar, Gürcistan'da gene İngilizlerin kurdurduğu kukla hükümet ortadan kaldırıldıktan sonradır ki devrim Rusyası ile Anadolu ihtilali arasında karadan bağlantı kurulabildi. Bu savaşta Ermeni Devrimcilerin yeri, Taşnakların değil Türklerle fiili ittifak durumunda olan Sovyetlerin safı oldu.

TAŞNAKLARA KARŞI HAREKET

Kurtuluş savaşımızda Sovyetler ülkesiyle dayanışma ve bu ülkeyle karadan doğrudan doğruya bağlantının biran önce kurulması ölüm kalım sorunuydu. Mustafa Kemal'in öteki Türk liderlerine üstünlüğü bu gerçeği anında kavramış olmasıdır. 19 Mayısta Samsun'a ayak bastığı zaman onun herhangi bir resmi demeci yoktu. Herkes kendisini İstanbul Hükümetinin emrinde bir görevli olarak bilmektedir. Samsun'da birkaç gün eylendikten sonra yanındakilerle birlikte "**sağlık nedeniyle**" bir su şehri olan Havza'ya gidiyor. Orada kendisi Kızıl Ordunun ünlü süvari komutanı Budyeni beklemektedir. Rusya'da iç savaşın en kızıştığı bir anda Budyeni işini gücünü bırakmış, bir heyetle birlikte Anadolu'nun bu ücra kasabasına gelmiştir. Görüşmeler yirmi gün sürüyor. Mustafa Kemal oradan Amasya'ya geçiyor. Kurtuluş savaşının başlangıç noktası sayılması gereken Amasya Kararlarının kaleme alınışı oradadır. Mustafa Kemal kolordu kumandanlarına gönderdiği ilk genelgede, özetle, halkımızın önünde iki seçenek bulunduğunu belirtiyor; Ya İngilizlerin paralı askeri olarak Rus Devrimine karşı savaşmak üzere Rusya Steplerine gönderileceğiz, yahut da vatan topraklarında bağımsızlığımız uğruna savaşacağız diyor. Ve ikinci yol tutulacağına göre ilk görevin Rus devrimiyle aramızdaki karadan irtibatın kurulması olduğunu vurguluyor. Sosyalist ükeyle dayanışmanın Kurtuluş savaşının zafere ulaşmasını zorunlu şartı olduğunu ifade eden bu genelgenin Havza'da Sovyet temsilcileriyle olan görüşmelerin esiniyle kaleme alındığı açık. Taşnakların yönetimindeki Ermeni kuvvetlere karşı askeri harekat bu genelge ışığında değerlendirilmelidir.

Bundan sonraki yazımızda Ermeni sorununun son aldığı şekiller üzerinde duracağız.

Türkiye'de demokrasinin geleceği ve ordu

Prof. Dr. Hakkı KESKİN

12 Eylül 1980 askeri darbesiyle birlikte Türkiye'de yeni bir dönem başlamıştır. 1961 demokratik anayasayla başlıyan batılı anlamda demokratikleşme süreci böylece kapanmıştır. 1961 anayasasının tanıdığı temel hak ve özgürlükler silinmiş, işbirlikçi sermayenin ısrarla istediği kapalı rejime geçilmiştir.

Kapalı rejim kavramının açıklık kazanması gerekir. Bu rejim klasik anlamda faşist bir yönetim biçimi değildir. Çoğu öğeleriyle faşist bir yönetimden esinlenen, ancak çağın ve uluslararası ilişkilerin öngörülerini gözönünde bulundurmayı amaçlayan, özünde askeri bir diktatörlüğün maskelendirilmeye çalışılan bir biçimidir. Çoğu Güney Amerika ve Güney Kore, Endonezya, Pakistan, Filipinler örneği bir rejime geçilmiştir artık Türkiye'de. Türkiye'deki kapalı rejimin bu sayılan ülkelerden kuşkusuz ki nüans farkları vardır. Bu farklar Türkiye'de egemen sermayenin Avrupa Ekonomik Topluluğuyla bütünleşme ereğini gözardı etmemesinden kaynaklanmaktadır. Bu tür dikta bir rejimi Amerika Birleşik Devletleri iktidara getirir ve kalıcı kılmak isterken, Avrupa Sosyal Demokrasi ve Liberal Demokrasi çizgideki partiler maskeli de olsa askeri dikta rejimlere ilgi göstermemekte, hiç olmassa destekleyici olmamaya özen göstermektedirler. Batı Avrupa hıristiyan veya tutucu partileri ise genellikle Amerika Yönetimlerinin yanında yer alarak, kapalı rejimleri desteklemekten çekinmemektedirler.

Avrupa Sosyal ve Liberal Demokrat Partilerinde de iki eğilim gözlenmektedir. Gerçek anlamda demokrat olanlar hangi nedenle olursa olsun anti demokratik yönetimlere ve askeri darbelere prensip olarak karşı çıkmaktadırlar. Bir diğer eğilimde daha çok uzun süreli ve kendi ülke çıkarları açısından soruna yaklaşmakta ve askeri rejimlerin veya onların güdümündeki kapalı rejimlerin uzun süre ayakta kalamıyacakları, bu rejimlerin ılımlı güçleri engellerken radikal sol güçlere uzun dönemde de olsa kapıları açabileceği kuşkusundan yola çık maktadırlar. Bu görüş Sosyal ve Liberal Partilerinde çoğunluğa sahiptir. Üç yıldır. Avrupa Parlamentosunda Türkiye'deki askeri yönetime ilişkin yapılan tartışmalar ve oylamalar bu tabloyu doğrulamaktadır. Amerika Birleşik Devletlerinin ve onun destekçisi hıristiyan ve tutucu partilerinin etkinliği, Avrupa Parlamentosu tartışmalarında ve oylamalarında henüz belirleyici durumdadır. Türkiye halklarının bu dönemde vereceği demokrasi kavgasında Batı Avrupa ülkelerinden bekleyeceği dayanışmanın çok ölçülü ve sınırlı kalacağının bilincinde olmak zorundayız.

Türkiye Halklarının demokrasi ve bununla içiçe verilecek sosyalizm savaşımında tek dayanağı ve güvencesi yalnızca kendileridir. Türkiye'nin jeopolitik konumu, askeri ve ekonomik bağlantıları ve dünya uluslararası ilişkileri bu zorunluluğu beraberinde getirmektedir.

Evet Türkiye'de 12 Eylül 1980 askeri darbesiyle askeri diktatörlük dönemi başlamıştır. 6 Kasım seçimleri ve onu izleyecek kısmen sivilleştirilmiş yönetim, bu askeri diktatörlüğü Türkiye ve dünya kamuoyunda yasallaştırmayı ereklemektedir. Hazırlanan ve onaylatılan yeni anayasa, partiler ve basın yasaları, göstermelik kukla partilere ve adaylara seçimlere katılma ve hükümet olma olanağının hazırlanması ve alınan tüm diğer yasal ve yapısal önlemler bu gerçeği artık saklanmaz bir açıklıkla göstermektedir.

Askeri dikta rejim özellikle son bir yıldır ve daha çok son aylarda aldığı karar ve uygulamalarıyla, başlangıçtaki usta politikasını unutturmuştur. Giderek geniş halk kitlelerinden ve onun yasaklanmış bile olsa örgütlü güçlerinden iyiden iyiye soyutlanma sürecine girmiştir Türkiye generaller dikta yönetimi.

Bu yeni gelişmeler, geleceğinin maskeli askeri dikta yönetiminin alınan tüm uzun süreli önlemlere karşın uzun ömürlü olamıyacağını gösteriyor. Ancak dikta rejimin bu uzak olmayan sonunu sosyalistlerin birlikte hazırlamaları, bu kapalı rejimi izleyecek döneme sağlıklı bir geçişe katkıda bulunmaları ve hatta belirleyici olmaya çalışmaları önümüzde duran en önemli görevdir.

Bu görevi üzerlenirken temel çıkış ilkesi kanımca şu olmalıdır: **Türkiye'de demokrasinin geleceği Amerika güdümlülüğü ve işbirlikçi sermaye ile bütünlülüğü vede askeri dikta yönetim hevesliliği açıkça ortaya çıkmış olan böyle bir ordu gölgesinde olası değildir. Bu ordunun politik, ekonomik ve sosyal gelişmelere karışabilirliğinin kesinlikle önlenmesi gerekir.** Türkiye'de sağlıklı bir demokrasinin gelişme ve yerleşmesinin güvencesi, ordunun hangi nedenle ve ne biçimde olursa olsun seçimlerle göreve gelmiş yönetimlere karışabilirliğinin kesinlikle önlenmesi gerekir. Böyle bir görevin üstesinden gelinebilmesi için, bu ana ilkeden yana olan Türkiye'deki tüm güçlerin ortaklaşalığı ve anlaşması(konsensi) zorunludur. Eğer bu inanca varmışlarsa bu ortaklıkta Demirel ve Çağlayangil'lerden Erbakanlar'a değin tüm güçlerin yeri olmalıdır. Sosyalistler bunun bilinci ve sorumluluğuyla yeni stratejiler geliştirmek zorundadırlar.

Polis bu evde bir hafta karakol kurdu

Ayı bile yattığı ini temiz tutar

Türkiye'de, güvenlik kuvvetlerinin sürdürdüğü operasyonlarda uygulanan yöntemlerden biride devrimcilerin evlerinde karakol kurmak. Böylece o eve gelenleri yakalıyorlar.

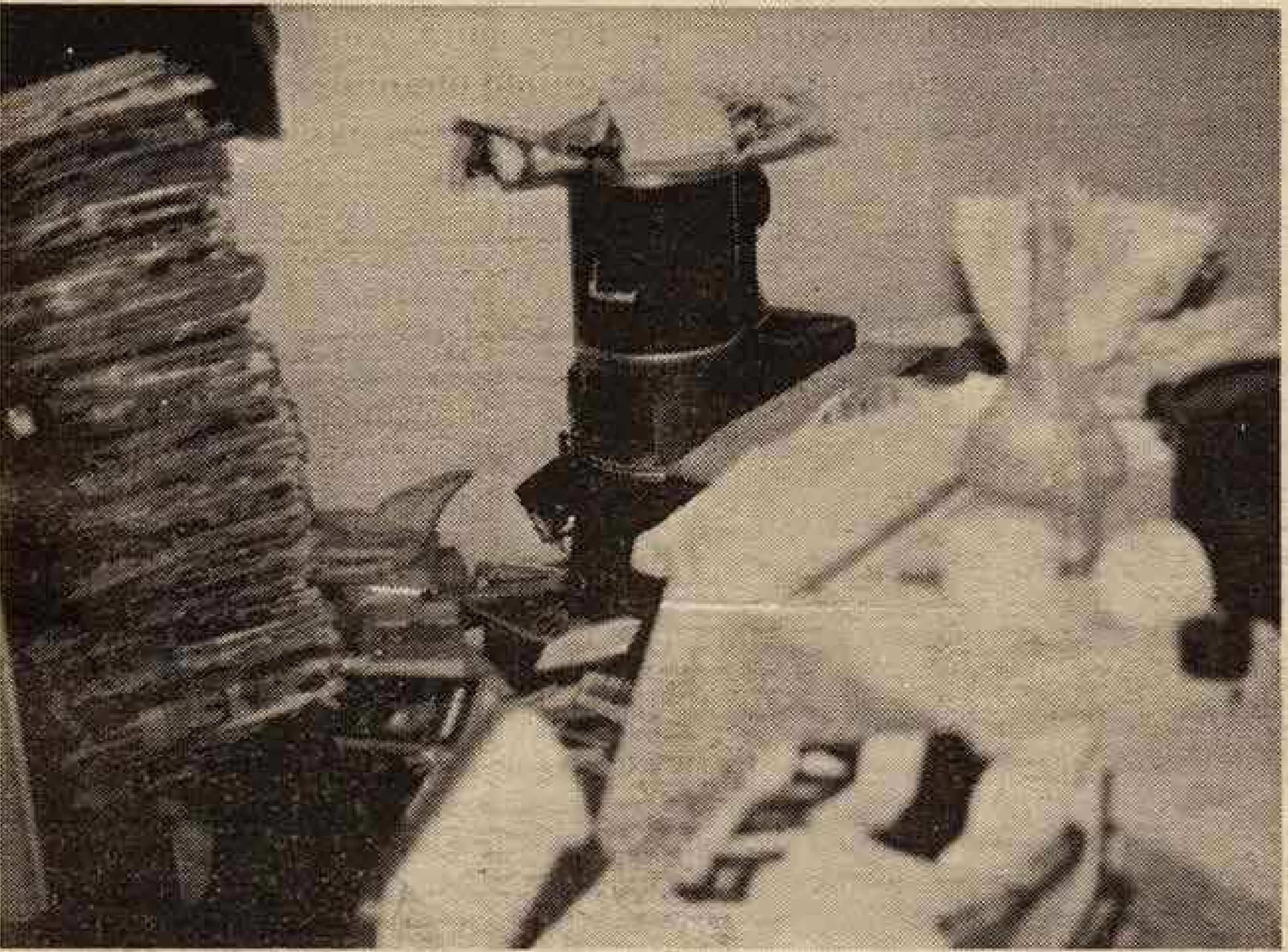
Karakol sırasında evin bütün eşyalarını kullanan, hoşlarına giden, yükte hafif pahada ağır eşyaları çalan polisler evi terk ettiklerinde arkalarında tam bir harebe bırakıyorlar. İşte aşağıdaki resimlerde, İstanbul'da bir operasyonda polislerin bir hafta kaldıkları evin hali.



▲ ①



▲ ②



▲ ③

Arama yapıyoruz gerekçesiyle bütün eşyalar sağa sola saçılmış, yataklar deşilmiş, kırılmış ve dökülmüş. Bu evden 2 takım elbise, 2 pantalon, 2 kışlık palto, bir manto, gömlek ve kazaklar ve bazı mutfak eşyaları götürülmüş.



▲ ④

⑤ ▼



Mutfakta yiyecek, içecek ve masa terkedilmiş, yemek artıkları ortalığa saçılmış. Boş çay kutuları yerlerde masanın üzerindeki bulaşıklar ise kurtlanmış.

Türkiye'de Sivil Sıkıyönetim yürürlüğe girdi

Ekim ayı başında Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren kanun hükmündeki bir kararnameye göre Türkiye 8 idari bölgeye ayrılıyor. Bu bölgelerde kurulacak valilikler, **"Devletin, hükümetin ve bakanlıkların bölgedeki idari ve siyasi yürütme organı"** olarak görev yapacaklar. Bölge valilerine, bölgedeki diğer illerin valilerine emir ve talimat vermek, onların faaliyetlerini denetlemek, il valileri hakkında her yıl rapor hazırlayıp İçişleri Bakanlığına iletmek, bölgedeki tüm kuruluşların ve bunların personelinin amiri olmak gibi geniş yetki ve görevler veriliyor. İl valilikleri de tamamen bölge valiliklerinin denetimine giriyor. Kararnamede, il valilerinin herhangi bir nedenle illerinden ayrıldıkları zaman bölge valisine bilgi vermelerini zorunlu kılan bir madde de bulunuyor.

Hükümetler tarafından atanacak bölge valilerinin yetki ve görevlerinden bazıları şöyle:

-Dernek ve sendika lokallerinin açılma ve kapanma saatlerini belirlemek, gerektiğinde buraları kapatmak,

-Bölgedeki özel ekonomik kuruluşlarla sendikaların faaliyetlerini izlemek,

-İl valileri hakkında rapor hazırlamak,

-En çok 4 gün süreyle sokağa çıkma ve içki satış yasağı koymak,

-Öğretim kurumlarını ve öğrenci yurtlarını en çok 7 gün süreyle kapatmak,

-İşyerlerinin çalışır durumda bulunmasını sağlamak,

-Plan ve programlar için bölgenin ekonomik koşulları hakkında bilgi vermek,

-Kalkınma planları ve yıllık programların bölgede yürütülüşünü sağlamak, denetlemek,

-Bölgesinde illerde bulunan kolluk kuvvetlerini gerektiğinde başka illere kaydırmak,

-Ağır tehdit ve tehlike durumunda, Silahlı Kuvvetlere bağlı olanlar dışında bölgedeki tüm kamu kurum ve kuruluşlarının her türlü araç-gereç ve personelinden yararlanmak.

Bölge valilikleri, kendilerine bağlı 7 kişilik bir kadroyla çalışacaklar. Bu kadroda görev bölümü şöyle düzenlenmiş:

-**Genel Sekreterlik:**Halkla ilişkileri sağlayacak.

-**Denetleme Kurulu:**Denetleme işlerine bakacak.

-**Planlama ve Koordinasyon Kurulu:**Ekonomiyi düzenleyecek.

-**İç Güvenlik Müdürlüğü:**İç güvenliği sağlayacak.

-**Savunma Müdürlüğü:**Olağanüstü durumlarda valiye yardımcı olacak.

-**Hukuk Müşavirliği:**Hukuk konularında danışmanlık yapacak.

8 Bölge valiliği, illere göre şu şekilde ayrılmış durumda:

Ankara bölgesi: Ankara, Amasya, Bolu, Çankırı, Çorum, Kastamonu, Samsun, Sinop, Zonguldak.

İstanbul bölgesi:İstanbul, Tekirdağ, Kırklareli, Edirne, Çanakkale. Balıkesir, Bursa, Bilecik, Kocaeli, Sakarya.

İzmir bölgesi:İzmir, Manisa, Uşak, Denizli, Aydın, Muğla, Burdur, Isparta, Antalya.

Konya bölgesi: Afyon, Kütahya, Eskişehir, Niğde, Konya.

:Adana bölgesi: Adana, Adıyaman, Gaziantep, Hatay, İçel, Kahramanmaraş, Malatya.

Kayseri bölgesi: Kayseri, Kırşehir, Nevşehir, Sivas, Tokat, Yozgat.

Erzurum bölgesi:Ağrı, Artvin, Bingöl, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Ordu,Gümüşhane, Kars.Muş, Rize, Trabzon,Tunceli,

Diyarbakır bölgesi: Bitlis.Diyarbakır, Hakkarı, Mardin, Siirt, Urfa, Van.

Mahkemeler sürüyor

6 DEVRİMCİYE DAHA İDAM CEZASI VERİLDİ

Geçtiğimiz ay sonuçlanan mahkemelerde 6 devrimciye daha idam cezası verilirken, 6 kişi hakkında daha idam istemiyle dava açıldı.

Diyarbakır'da sonuçlanan PKK Suruç gurubu davasında 4 idam kararı verilirken Adana'da sonuçlanan Halkın Kurtuluşu davasında da 1 idam kararı verildi. Öte yandan DİSK davasında idamı istenenlerin sayısı 74'e yükseldi.

PKK SURUÇ DAVASINDA 4 İDAM KARARI VERİLDİ

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde sonuçlanan PKK Suruç gurubu davasında 4 idam kararı verildi.

Toplam 213 kişinin yargılandığı davada Abdi Ay, Mustafa Çelik, Bekir Yavuz ve Salih Tuğakan adlı devrimciler ölüm cezasına çarptırılırken, 4 devrimci hakkında da ömür boyu hapis cezası verildi. 3 kişiye ait dosyaların çeşitli nedenlerle ayrıldığı davada 10 kişi 24 ile 36 yıl arasında, 72 kişide 5 ile 23 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırıldı.

HALKIN KURTULUŞU DAVASINDA 1 İDAM KARARI VERİLDİ

Adana ve Gölcük'te sonuçlanan 2 Halkın Kurtuluşu davasında Ali Çankır adlı devrimci idam cezasına çarptırıldı.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesinde görülen davada idam cezasına çarptırılan Çankır, 1980 yılıda Dörtyol emniyet amirini öldürmek iddiasıyla yargılanıyordu.

GÖLCÜK

Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Gölcük Askeri Mahkemesinde sonuçlanan bir diğer Halkın Kurtuluşu davasında 25 devrimci 2 yıl 8 ay ile 11 yıl 4 ay arasında değişen hapis cezalarına çarptırıldı. Yine aynı davadan tahliye edilen 20 kişininde çeşitli illerde 1 ile 3 yıl arasında genel güvenlik altında bulundurulmalarına karar verildi.

28 İDAM İSTEMLİ İKİ DEVRİMCİ YOL DAVASI KARARA KALDI

İzmir ve Ankara'da görülmekte olan 28 idam istemli 2 Devrimci Yol karar aşamasına geldi.

72'si tutuklu 183 kişinin yargılandığı Ege Devrimci Yol davasında 17 devrimci hakkında idam istenirken, Ankara'da görülmekte olan Küçükesat Devrimci Yol davasında 11 devrimci için idam cezası isteniyor.

2 PARTİZAN DAVASINDA 21 DEVRİMCİ MAHKUM OLDU

İzmir ve Gölcük'te sonuçlanan 2 Partizan davasında 21 devrimci Mahkum oldu.

Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde sonuçlanan Partizan davasında yargılanan 21 devrimciden 17'si 5 ay ile 10 yıl 8 ay arasında hapse mahkum olurken 4'ü beraat etti.

GÖLCÜK

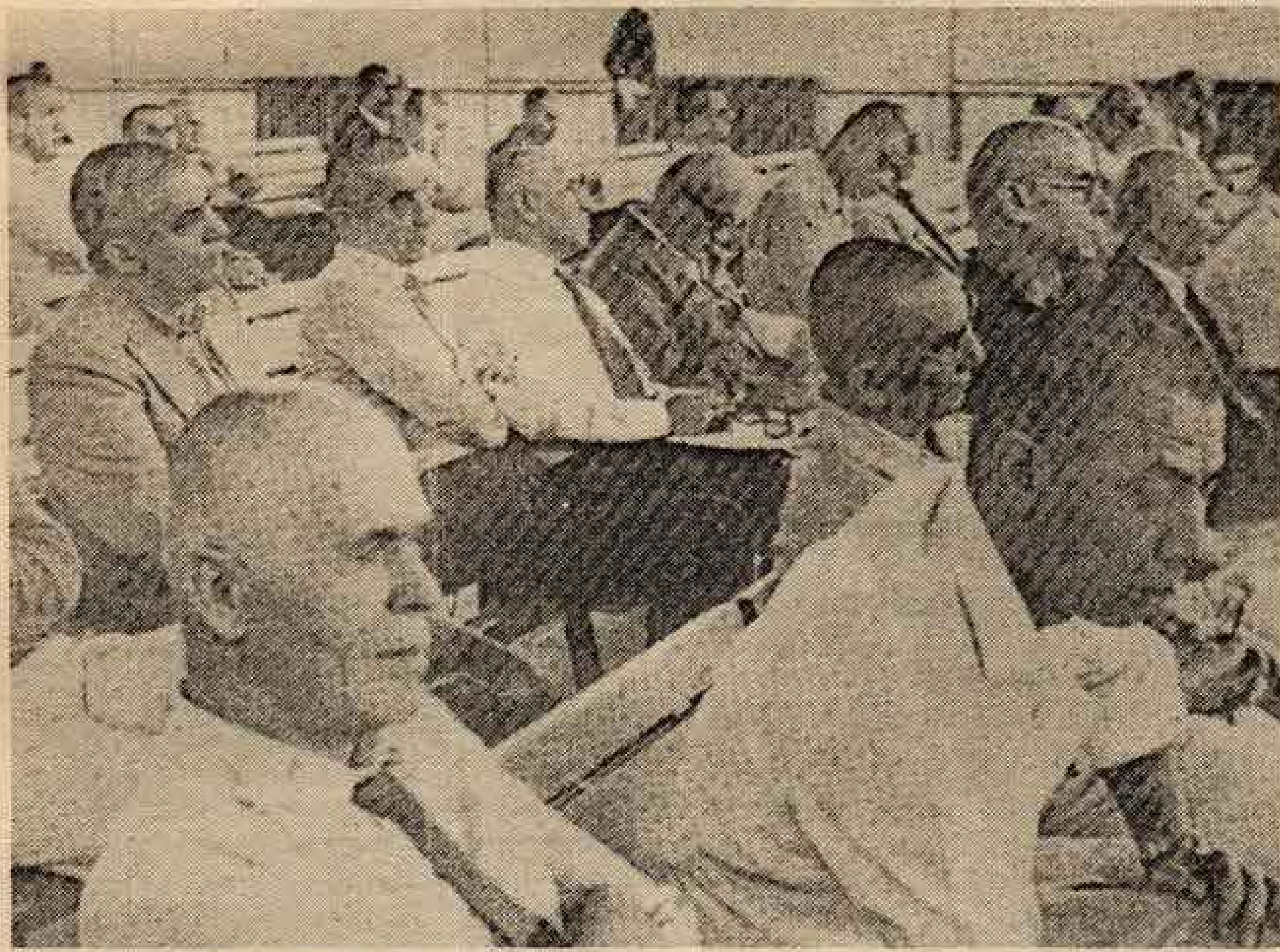
Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde sonunçlanan bir diğer Partizan davasında da 4 devrimciye 5 ile 8 yıl arasında değişen hapis cezaları verildi.

3'ü DEVRİMCİ 4 KİŞİNİN İDAM KARARI DAHA ADALET KOMİSYONU'NCA ONAYLADI

Danışma Meclisi adalet Komisyonu 3'ü devrimci 4 kişinin idam cezasının yerine getirilmesine ilişkin kararı onayladı. Haklarındakı idam kararları Adalet Komisyonunca onaylananların isimleri şöyle; Mehmet Üçaroğlu (sol), Fevzi Işık (sol), İbrahim Yalçın (sol), ve Kasım Çalışkan.

HAKLARINDA MAHKUMİYET KARARI VERİLEN 5 MSP'li YÖNETİCİ BULUNAMIYOR

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesinde laikliğe aykırı davrandıkları gerekçesiyle gıyaplarında mahkumiyet kararı verilen MSP'li eski yönetici ve milletvekillerinden 5'inin tüm aramalara rağmen bulunamadıkları açıklandı.



Gıyaplarında 2 ile 3 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırılan 5 MSP'linin isimleri şöyle: Oğuzhan Asiltürk, Süleyman Arif Emre, Mustafa Güner Yazgan, Abdullah Tomba ve Abdurrahim Bezci.

HDÖ DAVASINDA BİR DEVRİMCİ 2. KEZ İDAM CEZASINA ÇARPTIRILDI

Hakkında ki idam kararı Askeri Yargıtay'ca bozulan Raşit Tüzün adlı devrimci yeniden yargılandığı Askeri Mahkemece ikinci kez ölüm cezasına çarptırıldı. Yine aynı mahkemede yargılanan beş devrimci 5 ile 38 yıl 6 ay arasında değişen hapis cezalarına çarptırıldı.

DİSK DAVASINDA İDAMI İSTENENLERİN SAYISI 74'e YÜKSELDİ

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde devam etmekte olan DİSK davasına ek iddianameyle 7 dosyanın katılmasıyla yargılananların sayısı 85'e, idamı istenenlerin sayısı 74'e çıktı.

Ek iddianameyle,DİSK 5. Genel Kurul Onur Kurulu üyesi Erdoğan Özer, 6. Genel Kurul Onur üyesi Ahmet Ersan, TÜSDER Genel Sekreteri Ali Kanıkara, TDGDF Genel Başkanı H. Yasin Ketenoğlu, Tüm Ormancılar Derneği Genel Başkanı Abdullah Soner, Genç Güç Derneği Yönetim Kurulu üyesi A. Sadık Göktan hakkında idam cezası istenirken Devrimci Halk Kültür Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Enver Çelikkol hakkında 1 ile 3 yıl arasında hapis cezası isteniyor.

YALÇIN KÜÇÜK'ün MAHKUMİYET KARARI TEMYİZ DE GÖRÜŞÜLÜYOR

"Zekası tehlikeli" bulunarak 8 yıl hapse mahkum olan Doç. Dr. yalçın Küçük'ün hakkındaki kararın bozulması için Avukatlarının temyize başvurmasından sonra Askeri Yargıtay Başsavcısı'da kararın,"...yeterli bir incelemenin gerekli olduğunun ortaya çıkmasına göre ekonomi, siyaset bilmi, ceza hukuku alanlarında uzman olan kişilerden oluşturulacak bir bilirkişi kuruluna inceleme yaptırıldıktan sonra sanığın hukuki durumunun takdir ve tayini gerekirken eksik inceleme sonucunda ve yetersiz gerekçe ile mahkumiyet kararı verilmesi, usul ve yasaya aykırı ve sanık vekillerinin temyizi bu bakımlardan yerinde bulunmakla hükümün bozulmasına" gerekçesiyle temyiz isteğinde bulundu. Temyiz kararı 24 Kasım'da açıklanacak.



LANET KÖR ŞEYTANA!..

HOROZ KATLIAMI

MDP, **"horoz"** amblemini aldıktan sonra ülkede **"horoz kıyımı"** başladı.

"MDP cuntanın partisidir!" diyenler horozlarını boğazlıyorlar.

Sunalp'ın sevimsiz suratını görenler, bıçak ellerinde horoz kovalıyorlar.

Ana.P. ve H.P. gibi partiler, yurt düzeyinde horoz kesimini ve horoz ziyafetlerini resmen başlattılar. Her toplantı ve karşılama törenlerinde yüzlerce horoz boğazlanıyor.

Bu horoz düşmanlığı ve horoz katliamı karşısında yüreği paralanan Hayvanları Koruma Cemiyeti Başkanı Lamia hanım isyan etti:

"Horozlara kıymayın efendiler, horoz olmazsa tavuk olmaz!" diyerek olayı, **"korkunç bir vahşet!"** diye niteledi.

Lamia hanım haklı. Bir büyükbaş hayvana sebep bunca küçükbaş hayvan hiç katledilir mi?

Ama gelgör ki, büyükbaşlar bir tane mi? Bu hayvanlara güç yetiremeyenler, onların sembollerinden öclerini alıyorlar.

Durum ne olursa olsun gene de nesli tükenmiş üç beş hayvana sebep halkın besin maddesi tavuk neslini tüketmeye hakkımız yok!

Böyle giderse yakında arılar da yok edilecek ve bala da muhtaç kalacağız. Tavuğa, horoza, arıya kıymayın efendiler.



Namık Kemal Şentürk ile Işılay Saygın kümes-kümes dolaşarak İzmir mitinginde kullanacakları horozları seçtiler.

MDP'de horoz operasyonu

Genel Başkan Yardımcısı Namık Kemal Şentürk, İzmir'de parti yöneticileri ile çiftlik çiftlik dolaşıp horoz topluyor.

MDP'nin pazar günü İzmir'de yapacağı miti... de, Sunalp'ın konuşacağı kürsüye 500 ho... konulacak. (Yazısı 11. say...

KAFAYA BAK

Maliye Bakanı Kafaoğlu, işçi ve memur ücretlerinin artmasına şiddetle karşı çıkıyor ve gerekçe olarak diyor ki:

"Ben ayda 175 bin lira alıyorum. Bu para ile karı-koca iki nüfus gül gibi geçinip gidiyoruz!"

Aferin Kafaoğluna! Cunta şefleri bir madalya ve bir de şilt bu adama neden vermezler!

Soruyor gazeteciler Kafaoğluna!

"Ayda 12-13 bin lira alan 6-7 nüfuslu işçiler nasıl geçinsinler?"

Kafaoğlu bunun da yanıtını kafadan veriyor:

"Ben yetenekliyim, bu yeteneğimle her zaman yüksek dereceden aylık alırım!"

Evet, Kafaoğlu, kafalı ve yetenekli. Düşük ücretle çalışan milyonlar da kafasız, yeteneksiz!

Kafaoğlunu Maliye Bakanı yapan et kafalılar da kuşkusuz ayni kafadan.

Oh olsun ve ders olsun cümle yeteneksizlere ve kafasızlara!.

CUNTANIN ÖZETİ

Bir yanda on binlerce yurtsevere, zindanlarda baskı, işkence, idam; ülkede milyonlara yoksulluk, işsizlik, zulüm, zam...

Öte yandan silah kaçakçısı Kaşıkçı üstüne her gün basında çarçaf çarçaf resimler, Bin Bir Gece Masallarını andıran renkli öyküler ve kapkaççı patronların Kaşıkçı onuruna düzenledikleri gözler kamaştıran eğlenceler...

Kaşıkçının oğluna fahişe, kızına zampara bulmada yapılan pezevenklikler...halka kapalı sarayları Kaşıkçının karısına açan boynuzlu valiler...

Hasılı Kaşıkçı'nın altın kaşıkları, açmadık yer bırakmadı valiler, Bakanlıklar katından, patronlar alemine ve de İstanbul, İzmir sosyetisine değin...

İşte cunta yönetiminin özeti ve ahlaki umumuyesi bu; baskı, zulüm, pezevenklik, fahişelik, dalkavukluk...

AĞLARMISIN, GÜLERMİSİN

Partilerin kurucu üyelerini ve millet vekili adaylarını, **"veto"** adı altında tırpanlayan cuntacı generallerin şefi Evren, vetoların gerekçesini bir güzel açıkladı:

"İngiltere, ABD, Fransa, Sovyetler Birliği ve Çin gibi beş büyük devlet, Birleşmiş Milletlerde veto hakkına sahiptirler...Biz de beş arkadaşız ve bu hakka sahibiz!"

Dikkat: Bu sözleri söyleyen kişi tımarhane kaçkını değil, bir Cumhurbaşkanıdır!

AŞKIN FERMANI

Kenan Evren Paşa'nın İzmir'den ve ille'de **"Latife"** adında bir kızla evleneceğim haberini geçen sayımızda yine bu sütunlarda duyurmuştuk.

Derken Paşa, Muğla'da bombayı birden patlatıverdi!

"Ev alacaksan tuğla'dan, kız alacaksan Muğla'dan!.." dedi.

Ve Muğlalılar:

"Damat adayımız Cunta'dan!" diyerek göbek atmaya başladılar.

Siyasi gözlemciler, Paşayı Atatürk'e benzemek özentisinden koparan bu olayı, **"Aşkın galebesi"** diye ifade etmektedirler.

SEÇİM BİLDİRGESİ

Turgut Özal:

"İktidara gelirsem köprüleri, barajları satacağım!" diyor.

Bu yüzden:
"Satarsın!"
"Satamazsın!

tartışmaları sürüp gidiyor basında.

Bize göre de satar!

Çünkü Turgut Özal, özel sektör yetiştirmesi bir sermaye uşağıdır.

Sermaye, kâr için köprüyü, barajları değil, anasını bile satar!



Mutavassıt yolcular muhtelif nazariyeciler

Örgütlü tarafsızlar

Hüseyin ERDEM

Burjuva sanatının ve edebiyatının açık kapalı, kaba ince saldırılarını püskürtmek, boşa çıkarmak, sınıf savaşının önemli çatışma cephelerinden biridir.

Bağışlayın beni, eski dille başladığım için söze. 8 Ekim'de profesör Gürsel Aytaç Hanım'ın Köln'de "**Günümüz Türk Romanı Üstüne**" konuştuklarından, sorulan sorulara yanıtlarından esinlendim. Kuşkusuz biliriz, birçok yazarlarımızın eskiyi çağrıştırmak için, sözleri ve tümce kuruluşlarını eski biçimlerine göre düzenlediklerini, böylece de yazılarına renklilik katmak istediklerini. Ben bu eskillik(arkaizm) ile, Ankara Dil Tarih Coğrafya Fakültesi profesörüne birşeyler anımsatabilirsem sevinirim.

Aytaç, son zamanlarda Türk romanı üstüne çalışmalarıyla göze çarpıyor. Kimi sol eğilimli yazarları da lutfedip bilimsel çalışmalarına konu edindiği için ilginç konumda.

Bilinir birçok yurtsever profesör, öğretim görevlisi üniversitelerden atıldılar. Birçokları da böyle üniversitelerde çalışmayı insanlık onurlarına yediremedikleri için kendileri ayrıldılar bu kurumlardan.

Kendisiyle konuşulabilir, modern sağ bir kişilik çizdi Aytaç Köln konuşmasında. Bu konuşmada Attilla İlhan, Ferit Edgü, Selim İleri, Adalet Ağaoğlu sol;Tarık Buğra, Emine Işınsu sağ yazarlar olarak terazinin kefelerine konmuşlardı. Onlar birbirleriyle tartışadursunlar sanatsal değerlerini...

Bir iki noktaya değinmek istiyorum burada. Aytaç, son yılların Türk romanını "**bilimsel**" olarak bir "**edebiyat tarihçisi**" kimliğiyle değerlendirdiğini söyledi. Ve bu bağlamda Türk romanını biçim(form) açısından ele aldığını belirtti. Kim, neyi, kime, ne amaçla ve hangi koşulların, hangi ilişkilerin, hangi duyguların vb. itisiyle yazmış önemli değil, ona göre.

Düşünün ki bir ırmak akıyor, profesör hanım ırmaktan bir avuç su alıp arkasını ırmağa dönüyor ve ırmak üstüne konuşuyor, yargılar veriyor. Bu bir avuç suyun incelenmesi ancak ırmağın akışını kavrayışla birlikte gerçekleşebilirse belki bilimsel bir sonuç verebilir. Aytaç'a göre, sağ ve sol edebiyat ürünleri birlikte ele alınmazsa Türk edebiyatı bir ulusal edebiyat olarak varlık kazanamıyacaktır. Bu nedenle hem sağ hem de sol yazarlara yer verir incelemesinde! Böylece de tarafsız, sınıflarüstü bir edebiyat tablosu çizer! Aytaç'ın bu "**tarafsızlığını**" Yazko edebiyat dergisinde çıkan "**Son On Yılda Türk Romanı**" adlı yazısından bazı alıntılarla izleyelim. Yazar, Fürüzan'ın "**47'liler**" ve Emine Işınsu'nun "**Canbaz**" adlı romanlarından alıntıları şu mantıkla sıralıyor (bazı alıntıları ben kısalttım):

"**47'liler**" den öğrenci olayları ile ilgili bir bölüm: "**Oysa kent kesimi öğrencilerinin titiz, meraklı büyükleri eve dönülür dönülmez yaylım ateşe geçiyorlardı. Gene mi fakülteyi kapadınız siz oğlum, nedir istediğiniz?... Bu yılı da boykotla mı geçireceksiniz?...**"(s.438-39)

Aynı romanda, olayların sorumlusu olarak gösterilen üst düzeydeki ideologlara ilişkin alıntı: "**Bu çok bilmiş, beğenmez büyüklerden kimileri, gençleri iyice arkalayıp olayların içine sürmüşlüklerini bilmez görünüyorlardı..... Tarih belgeleriyle saptayacaktı gelecekte onları, oyunun üst katlarında durup, en az zarara uğrayanları adlarıyla fotoğraflarıyla sergileyecekti.**" (s.616)

Aytaç, sağcı yazar Emine Işınsu'nun "**Canbaz**" romanında, ünlü bir patronu vuran sol eylemci Ali'yi anlatan bölümden alıntıları ekliyor Fürüzan'ın söylettiklerine: "**Ne yazık Yarabbbim, ne yazık! Onlar, Aliler zavallı, onlar insan değil, onlar alet... Onlar eşşek. Onlar, hayatı tanımayan, yaşamayı bilmeyen budalalar, bütün gençlik! Ah onlar kullanılan heyecanlı yürekler! Köpekler!**" (s.66)

"**...Şimdi bu sereserpe dağınık çocuklar, dış güçlerin oyununa kapılıp komünist oluyorlarsa, türlü komplekslerini, iç boşluklarını tatmin için bir tutunacak sopa, bir ideal bulmuşlarsa kendilerine, yahut onlara bir tepki halinde ülkücülük büyüyorsa ve hain olduklarına inandıkları komünist gençlerle çarpışıyorlarsa...**"(s.78)

Evet alıntılar Aytaç'ın yazısında bu sırayla sürüyor... "**Sağ-sol çatışması**" belirleniyor böylece Aytaç'ın edebiyat tarihçisi gözüyle yazdıklarında! Metinlerin sıralanışı, seçilişi tarafsız bilimselliğin nasıl hedefini bilen, sinsi, örgütlü bir taraflılık olduğunu gösteriyor. Aytaç'a göre sağ ve sol edebiyat ürünleri herhalde yukardaki metinlerden çıkan sonuç temelinde birleşerek bir "**ulusal edebiyat**" oluşturacaklardır. Sola vuran bir ulusal edebiyat... (Burada kimse, sol edebiyat ürünleri eleştirilmesin, sol adına yapılan herşey sonuna dek doğrudur sonucuna varmıyor. Sol o denli kıyasıya birbirini eleştiriyor ki, bu eleştiriler sağın elinde sola yönelen silahlara dönüşüyor. Bunlar bir başka yazının konusu...) Aytaç, Ferit Edgü'nün "**Hakkari'de bir yaz mevsimi**" adıyla filme aktarılan "**O**" romanı üzerinde de durdu. Filmin bir ara yasaklandığına değinirken, buna çekimle ilgili bir hatanın neden olduğunu belirtti. (Film şimdi serbest.) Kimilerinin ileri sürdüğü gibi "**O**" nun sol bir roman olmadığını, Kafkavari yazıldığını söyledi. Romanın bir yerinde geçen "**onların dillerinden anlamamak**" sözünün Kafka tarzı bir duyguyu (bir duygu anlaşmazlığı!) dile getirdiğini ekledi. O Kafkacılık herhalde ayda geçmiyor, Kürt kenti Hakkari'de yaşanıyordu. Ferit Edgü'de (tanıdığım kadarıyla) orada etkilenmiş olmalıydı. Ayrıca efektif gerçeklikle yaşanan gerçeklik arasında, herhalde milyonda bir de olsa bir bağ bulunsa gerek.

Aytaç hanım'ın tarafsız bilimsel tutumu, burjuvazinin sol sanatçıları ayaklar altında çiğneme, sağ sanatçıları da elleri üzerinde yükseltme ereğine hizmete götürür.

Toplantıda bu gerçeğin belirtilerini yaşadık. Konsolosluk ve Türkevi çevrelerinden faşistler Aytaç'ı pohpohladılar. Demokrat nitelikli bazı kişiler eleştirdiler, tepki gösterdiler. Alman dinleyicilerin çıkışları daha da açık ve sertti. Onlar bu bilimsel tutumu 1930'ların 1940'ların Almanya'sındaki kimi bilim adamlarının tutumlarına benzettiler...

Burjuvazinin tüm baskı dönemlerinde, her zamankinden daha da yoğun olarak bir yılgınlık yaratmak istediği, ilerici düşüncelere karşı bir güvensizlik yaymaya çalıştığı açıktır. Dumanlı havayı seven kurtların ortalığı toza dumana çevirerek bu yılgınlığı, bu güvensizliği büsbütün arttırmak istemesi nedensiz değildir. Baskılarla susturulmak istenen ilerici güçleri çok yönlü kuşatmak! Bazı çevrelerdeki suskunluğu bozguna çevirmek!

Burjuva sanatının ve edebiyatının açık kapalı, kaba ince saldırılarını püskürtmek, boşa çıkarmak, sınıf savaşının önemli çatışma cephelerinden biridir. Emekçi halkın, işçi sınıfının sanatçılarının elinde, bu savaşta, sosyalist ideolojinin sanat kuramı ve yöntemi vardır: Sosyalist Gerçeklik!

Bu işten bir onlar anlar

Ömer POLAT

Bizim Ağrı taraflarına bahar gelip toprak nefeslenmeye başlayınca, Kuzey Karadeniz'in Yusufeli taraflarından, çoğunlukla da Zor köyünden Lazlar sökün ederler. Kamyonların üstünde atlarıyla, katırlarıyla, eşşekleriyle gelirler. Onların gelmesiyle bizimkiler bayram ederler. Hele çocuklar! Çünkü bizim Laz dediğimiz bu insanlar gelirken çuvallar dolusu eşşek hurması, armut kurusu, elma kurusu getirirler. Onlar geldiğinde bizimkiler can çekişmektedir. Çünkü çuvalların dibinde bir iki teneke un, bir kaç kilo bulgur ya kalmıştır, ya kalmamıştır. Bizim bu Laz dediklerimiz bizimkilere hiç benzemezler. Ceket ve pantolonlarını kendileri örerler keçi kılından. Sonra da koyu kahve rengine boyarlar. Başlarında şu Artvin oyunlarını oynayanların giydikleri başlıklar vardır. Getirdikleri eşşek hurmasını, elma kurusunu harman üstüne biri beşten veresiye satarlar. Alacaklarını da veresiye alırlar. Ne mi alırlar? Tarla kiralarlar. Onlar başlar çalışmaya, biz başlarız eşşek hurması yemeye. Yaman bir şeydir bu eşşek hurması. Kabıza bire birdir. Yemeye başlayan dere kenarından bu yana gelemez. Lazlar da tutarlar su başlarını, başlarlar akan derelerin önüne bentler vurmaya. Bizimkiler ise şeylerinin üstünde hayran hayran seyrederler, bir yandan da konuşurlar kendi aralarında:



"**Su önüne bent vurmaktan bir Laz'lar anlar,**"

"**Onlardan başka kimse bu işi yapamaz.**"

Lazlar durmadan çalışırlar, tarlaları nadas ederler, taşını ayıklarlar, toprağı höllüğe döndürürler. Bizimkiler gene hayran hayran bakar, konuşurlar:

"**Bu tarla işinden Lazlar'dan başka kimse anlamaz,**" diye.

Lazlar durmadan çalışırlar. Tarlalara arıklar açarlar, evlekler yaparlar. Tarla resim gibi gözükür. Bizimkilerse gene uzaktan hayran hayran seyrederler ve konuşurlar.

"**Bu evlek işinden Lazlar'dan başka kimse anlamaz,**" diye. Sonra tohum atılır bu tarlalara. Dört bir yanına kavak tohumu, içine de sıra sıra kavun-karpuzdan tut pürçükli (havuç), turp, marula kadar ne varsa ekerler.

Bahar bir yaman gelir bizim oralara. Lazların ektiği tarlalar yeşerir. Bizimkilerin ektiği buğdaylar da yeşermeye başlar elbet. Ama bahar sayesinde. Sonra yaz sıcağı gelir baharın ardından. Kavrulur toprak. Bizimkilerin buğdayları sararmaya başlar. Lazlar açarlar bentleri, gürül gürül akıtırlar suları bostanlarına. Kabak uzar gider, salatalık sarı çiçeğe durur. Teğeklerin altında yumruk iriliğinde kavunlar, karpuzlar görünür. Bizimkiler ağızları açık seyrederler bu güzelliği ve konuşurlar:

"**Bu bostan işinden bir Lazlar anlar,**" diye

Önce hıyar çıkar. Lazlar veresiye, harman üstüne, biri beşten verirler bizimkilere. Yeri göğü hıyar "**hatırtısısı**" tutar. Sonra karpuz, ardından kavun çıkar. Lazların zor günleridir artık. Veresiye tüfek tabanca alırlar. Çünkü bizimkiler yaman kavun-karpuz hırsızıdırlar. Hele kendi tarlalarından çalmaya ise pek bir düşkündürler. Bu hırsızlıklar üstüne romanlar yazılır. Kışın anlatılan öyküler ya yılan üstünedir, ya bostan hırsızlığı. Lazlar ise küçük hırsızlıklara göz yumarlar, ama büyük hırsızlıkta havaya bir iki kurşun sıkarlar, bizimkilerde kavun yerine bir kaç kabak çalarak dönerler.

Harman zamanı gelir, Lazlar atlarına, katırlarına binerler, semerlerine boş hurçları yerleştirip düşerler köylere. Gece gündüz buğday taşırlar. Bostanlarının önünde dağ gibi buğday tecleri yığılır. Bizimkiler bu teclere bakar bakar, hayran hayran konuşurlar:

"**Bu Lazlar yaman adamlar dinime, imanıma. Onlar gibi kimse bostan ekemez. Bu işte onların üstüne kimse yoktur,**" diye.

Sonra bizim Lazlar, koyunları binliklerle dolu, atları eşşekleri kamyonların üstünde, kendileri otobüslere kurulup çıkar, giderler. Bizimkiler gene konuşurlar arkalarından:

"**Valla bu Lazlar yaman adamlar, helal olsun,**" diye.

Bu öyküyü niye anlattım diyeceksiniz? Bu öykünün "**Demokrat Türkiye**" ile ne ilgisi var? Yurdumuz kan ağlıyor. Açlık dorukta. Hapishaneler işkencehane. Halklarımızın bütün hakları gasp edilmiş, siz oturmuş bostan hırsızlığı anlatıyorsunuz. Değil öyle. Ben bizim Devrimci hareketi bizim Kürtlere, Türkiye Burjuvazisini de hep Lazlar'a benzettiğim için anlattım bu öyküyü. Şimdi bizimkilerin yerine Türkiye Devrimci hareketini, bostan ekmeye gelen Lazlar'ı yerine de Türkiye Burjuvazisini ve ardındaki emperyalizmi koyun, görün birbirlerine ne kadar tıpa tıp benzediklerini.

Yalan mı, tarla bizim, su bizim. Ama tarlayı eken, suyu kullanan egemen sınıflar. Çünkü bu işten bir onlar anlarlar. Ülke yönetmekten bir onlar anlar, demokrasiyi onlar getirir. Çünkü bu işten onlar anlar. Bize de eşşek hurması yiyip dere kıyılarına çömelip onları izlemek düşer.

Bizim gazetede Demirel'lerin mektupları yayınlandıktan sonra bakıyorum bir çoğumuza can geldi. Karşılaştığın soruyor: "**Demirellerin mektuplarını okudun mu? Birşeyler oluyor canım. Generallerin işi zor,**" diye. Ne edeyim, umut sana kaldı darı harmanı. Umut sana kaldı Demirel. Çünkü buğdav ekmekten, su önüne bent vurmaktan bir sen anlarsın. Biri beşten veresiye sen verirsin, gidende de neyimiz var, neyimiz yok, sen alır gidersin. Helal olsun sana, yuf olsun bize. Biz ki hala su önüne bent vurmasını bilmiyoruz, biz ki bostan ekmesini bilmiyoruz, biz ki kendimize güvenimiz yoktur, helal olsun sana, gel, yine neyi var, neyi yok halkımızın al, götür. Helal olsun sana. Taki Türkiye Devrimci hareketi Namık Kemal'in bu dizesini belleyene kadar.

"**Sana senden gelir bir işte ancak**
dad lazımsa.
Ümidin kes zaferden gayrıdan
imdad lazımsa."

Tunceli ve Fatsa'da devrimcilerle cunta güçleri arasında meydana gelen çatışmada 5 devrimci yaşamlarını yitirdi

26 Eylül günü Hozat'ta, 13 Ekim günü Fatsa'da cunta güçleri ile devrimciler arasında meydana gelen çatışmada 5 devrimci yaşamlarını yitirdi.

Cuntanın uzun zamandan beri tüm ülke çapında sürdürdüğü operasyonlar devam ederken, yer yer cunta kuvvetleriyle devrimciler arasında çatışmalar çıkıyor.

26 Eylül 1983 günü Hozat'ta devrimcilerle cunta güçleri arasında meydana gelen çatışmada 3 devrimci yaşamlarını yitirdi. TKP-ML TİKKO üyesi oldukları açıklanan 3 devrimci Ali KARADAĞ, Aziz SÜER ve Murat DİRİ 26 Eylül sabahı Dersim dağlarında 200 kişilik cunta güçleriyle yaptıkları çatışma sonucu yaşamlarını yitirdi. Olaydan sonra öldürülen 3 devrimciyle ilgileri olduğu ileri sürülen 13 kişi gözaltına alındı.

13 Ekim günü Fatsa'da meydena gelen çatışmada da 2 devrimci yaşamlarını yitirdi, biri yaralı 2 kişi de sağ olarak yakalandı.

Devrimci Yol üyesi oldukları açıklanan İlhan DURMUŞ ve Ekrem ASLAN 13 Ekim günü Fatsa'nın Kılıçlı köyünde cunta güçleriyle girdikleri çatışma sonucu yaşamlarını yitirdi. İbrahim Hakkı SAYAR (yaralı), Recep HİSAR sağ olarak yakalandı.

Bu olaydan sonra Fatsa ve çevresinin on bin kadar asker ve komando tarafından sarıldığı, Ordu'dan Fatsa ve Ünye'ye giden yolların kapatıldığı öğrenildi. Fatsa ve çevresinde uçan Helikopter ve uçakların, "içinde devrimciler olabileceği" düşüncesiyle ormanları havadan sürekli bombaladığı, bombalanan ormanlarda yangın çıktığı gelen haberler arasında. Fatsa ve çevresinde operasyonlar halen devam ediyor.



Bir kara yasa daha:

Basın yasası Danışma Meclisinden geçti

Basın yasası Danışma Meclisi'nde bir dakika içinde görüşülerek kabul edildi.

5680 sayılı basın yasasını değiştiren yeni yasa, Danışma Meclisi'nin 29 Eylül 1983 tarihli oturumunda bir dakika içinde görüşülerek kabul edildi.

Bazı üyeleri bir önceki günden kalan açık oylamanın devamını beklerken, birleşimi yöneten MDP Manisa milletvekili adayı Vefik Kitapçıgil "basın tasarısını oylarınıza sunuyorum, kabul edenler " diye oylamayı başlatmak istedi. Ancak bazı üyeler itirazda bulundular. İtiraz eden üyelerle , Kitapçıgil arasında geçen çok kısa konuşmadan sonra Kitapçıgil "kabul edilmiştir" diyerek oylamayı bitirdi.

Yeni basın tasarısı, Türkiye basınını bulunduğu yerden tarihinin en karanlık yerine gönderdi. Yeni yasanın getirdiği yenilikler özetle şöyle.

• Toplu basın mahkemeleri kaldırılıyor. Basın suçları ile ilgili davalara suçun niteliğine göre ağır ceza ve asliye ceza mahkemelerinde bakılacak.

• Basın yasasına aykırı harekette bulunduğu gerekçesiyle her türlü süreli ve süresiz yayın Sulh Ceza Mahkemesi kararı ile toplattırılabilecek. Toplattırmanın gecikmesinde sakınca görüldüğü hallerde Cumhuriyet Savcılığı re'sen toplatma kararı alabilecek.

• Savcının bu kararına yayın yetkilileri 24 saat içinde itiraz edebilecekler. Sulh Ceza Mahkemesi'nce onaylanmayan toplatma kararları geçersiz sayılacak. Yayın sahipleri gerekirse tazminat davası açabilecekler.

• Suç sabit görüldüğü takdirde basımda kullanılan makinelerle öteki başkı aletleri müsadere edilebilecek.

• Suç işledikleri belirlenen basın organları mahkeme karar ile bir aya kadar kapatılabilecek.

• Sorumlu yazı işleri müdürleri DGM'lerin görev alanına giren suçlar ile bu tür suçlara tahrik ve teşvikten hüküm giyerlerse bir daha aynı görevi yapamayacaklar. •



— İşte oğlum... Eskiden buraya haber, yorum ve her türlü düşünce yazılır, çizilirmiş!...

19 YAYININ DAHA TÜRKİYE'YE GİRMESİ YASAKLANDI

Yurt dışında basılan 19 yayının daha Türkiye'ye girmesi Bakanlar Kurulunca yasaklandı.

Türkiye'ye girmesi ve dağıtılması yasaklanan yayınlardan bazılarının isimleri şöyle: Kitle, Türkiye Postası, İşçi Gençliğin Sesi, Devrimci Çizgi, Merhaba, Kürt Hikayeleri ve Kısa Notlar, Devrimci Çizgi ve Orak Çekiç.

Sayın Demir Özlü,

Size 'sayın' diyerek başlıyorum mektubuma. Çünkü, siz de eleştirdiğiniz insanların isimlerinin önüne 'sayın' yazmışsınız. Dostlarımızı anarken 'sayınlarla' anmak zorundayız. Çünkü, düşmanlarımız bizi lanetlerle anıyor. Biz birbirimizi yüceltmediğimiz, saygın davranmadığımız müddetçe, ne birlikte eylem, ne cephe, ne de aynı çatı altında birlikte olabiliriz.

Size bu satırları, bu mektubu, yazmaya iten sebeblere gelince:
'Demokrat Türkiye' de çıkan her yazınızı, en dikkatlı bir biçimde okuyup, anlamaya çalışıyorum ve her sayıda size saygılarımı bildiren bir mektup yazmayı, kendi kendime düşünüyordum. Bugün bu fırsatı buldum. Çünkü çalıştığım ülkede, bugün hava, günlük, güneşlik, sıcak. Ben de camekanlı bahçede, yani Türkiye'de Ser'a dediğimiz tarım işletmesinde ... çalışan iki arkadaş, tatil yaptık.

Dostum, her yazınızda, hayati önemi olan konuları bulup yazıyorsunuz. En can alıcı bir şekilde yazdığınıza inanıyorum. Tahminim iyi bir araştırmaçı ve işçi sınıfının örgütsel sorunlarını iyi bilen bir arkadaş olduğunuzdur. **Devrim, parti, diyalektik, materyalizm... v.s. konulara değiniyorsunuz. Sosyalistlerin birlik sorununa da. Son sayıda "... bir düşünsel devrim de yapmamız gerektiği anlaşılıyor" diye yazıyor, en önemli bir konuya parmak basıyorsunuz. Türkiye'deki sosyalistler içinde O. Baydar, Özlem Özgür, Behice Boran, İ. Bilen, A. Kaçmaz... daha da çoğaltılabilir. Araştırmacılar da hariç. Birbirine çok yakın, sorumlu sözler söyleyen insanlar olarak sizler neden bir çatıda birleşmiyorsunuz. Beraber olmuyorsunuz. Var olanı inkar etmek ve görmemek, on can vermemek de yanlıştır, herhalde. Çünkü, hepiniz, bir gerici için 'komünist'siniz ve Türkiye solunda sizlerin köşe yazarından öte köşe-taşı niteliğiniz var.** Ve bizzat sen, sayın Demir Özlü, işçi sınıfının partisinin, yani sosyalizmin de yapması gerekeni, Leninci tavrı en olgun bir biçimde anlatıyor, yazıyorsun.

Şu bir gerçektir ki, insanlar, inandıkları kişilerin davranışlarını takip eder ve insanlar, insanların şahsında da bir düşünceye, kendine en yakın olana, anlatılana saygı duyar, inanır. Onun için kan ve can vereceğimiz yer: kurum, çatı... gelecekte bir iktidar alternatifi olmalıdır. Ezik Türkiye insanlarına umut ve güven vermelidir. Onun için tek tek kişiler de, guruplar da bunun da hesabını yapmalıdırlar. Yapılmazsa, hepimiz, parti, gurup yada kişiler olarak -siz de bir bağımsız yazar olarak -demir-yumruk, karayumruk ve silleden kurtulamayız. Geçen sayıda, Lenin'in Sosyal-Demokrasinin İki Taktiği adlı kitabından alıntılar yaptınız. 1905 yenilgisi, Lenin tarafından değerlendiriliyor. Demokratik devrim programı anlatılıyor. Rus ve dünya işçi sınıfına, sosyalistlere. Siz de 12 Eylül'ün sonuçlarına getiriyorsunuz meseleyi. Çok güzel yazıyorsunuz. Lenin de **"Ampriokıritizm"** adlı kitapta yazmış: yenilgi, yılgınlık, dağınıklık, başarısızlığın sebeblerini. Yanlış yazmış olabilirim. Çok önceleri okumuştum. Pek de anladığımı sanmıyorum.

Biraz da ben kendimi tanıtayım. Köyümde ilkokulu zar zor bitirdim. Yani işçiyim. 1980 başından bu yana Hollanda'da çalışıyorum. 29 yaşındayım. Okumayı seven birisi. Bu yüzden de sosyalizmin o yüce bilimin ışığında biraz aydınlanan. Onsekiz yıl önce çırak, sonra da işçi olmuş biri. Basın işlerinde, sonra da Hollanda'da tarım işçisi olarak çalışıyorum. Düşündüklerimi yazıyla anlatma kabiliyeti olmayan biriyim. İlk defa size yazıyorum, böyle konularda. Belki konuları birbirine iyi bağlayamadım. Tam bir netlikle anlatamamış olabilirim. Sizin anlayışınıza bırakıyorum. **Yani, demem o ki, bizler, sosyalistler kitle meseleyi daha çok, yukarıdakilerin yazdıklarına göre anlıyor, şartlanıyoruz. Gurup ve partilere davranışımız, sizlerin yazdıklarından kaynaklanıyor. Sizin yazdığınız yakınlaşma yada sert eleştiri elbet bizleri etkiliyor. Bu nedenden, bilinçli okuyanlar, okuduğunu kavrayanlar ve ona göre davrananlar, elbette sosyalistler içinde çok ama, onlar da belli bir siyaset açısından yorumlayabiliyorlar ancak. Yani kendisinin içinde bulunduğu siyasete göre. "Kargadan başka kuş tanımıyorlar". Özgür, gerektiğinde, doğruya doğru, eğriye eğri diye bilenlerimiz herhalde az.** Herkes bir yazar, bir aydın değil ki, gerektiğinde bağımsız karar verebilsin. Verse de, ancak pratik konularda verebilir. Bir de bakıyorsun, bir konuda takılıp kalıyor. Ben de dahil, okuyup bilmediğim konularda konuşamıyorum. Yani kılavuzsuzluk, bağımsız düşünce yeteneğinden yoksunluk. Olanlar da çabuk harcanıyor ya.

Sayın Demir Özlü, sizden istğim, diğer sosyalistlerle daha yakın ve birlikte davranmanız. Ender çıkan, boylu boyuna araştırma, inceleme yapan, kendini sosyaslistlere kabul ettiren insanlar sorumluluk taşırlar. Kan verdiği yerlere, kitlelere, güven vermelidirler. Birliğin sağlanacağı yerler olmalıdır. Ben size akıl verecek kadar, kendimde bir yetenek görmüyorum. Fakat, **bu bilgili insanlar neden biraraya gelmiyorlar? Neden gelmiyorlar diye, devamlı düşünüyorum.** (Şu sözü de mi anlamıyoruz, milli birlik ve beraberliğe en çok muhtaç olduğumuz şu günlerde, diye başlayan demeçleri de mi duymuyoruz). Oysa, işyerinde beraber çalıştığımız insanlarla, mahalledeki, şehir, köy, kasabadaki insanlarla aynı mı düşünüyoruz? Hayır. Ama hergün konuşup, gülüp, eğlenip, beraber üzülüyoruz. Akraba ve hemşerilerimizle halde, saygın, gayet rahat konuşuyoruz. **Sosyalistler neden diyalogsuz olsunlar, beraber davranmasınlar? Hele ki şu acılı, karanlık, kanlı dönemde. Tabii ki mükemmel olmuyor herşey, ama en azı da vardır. Yine de bizler, her işin en sevilen, en sevimli tarafını arayıp bulmalıyız birbirimizin. Karamsar, hep karşımızdakinin açığını arayan, küçük işlerin adamı mı olacağız? Biri yanımızdan ayrılınca arkasından atan yada kalemi alınca eksik yada bize yanlış gelen yönlerle mi ilgileneceğiz sadece? Halbuki, Avrupa toplumları gibi bencil, bizden bazı yönleriyle farklı toplumlar da kalkınmışlar, en temel sorunlarını halletmişler. Biz ki yiğitleriyle, yoksulluğumuza bakmadan fedakarlığımızla, kendimize has geleneğimizle, kültürümüzle neden, böyle içler acısı durumdayız? Yiğitlerimizin başı için, kanlarının yerde kalmaması için 'Düşmanın ömrü bu kadar olsun' diyebilmek için birliği sağlayın. Ne olumlu tutumdur ki, Demokrat Türkiye'de iki yazar da aynı konuya değiniyor. Çivi çiviyle sökülür. 'Az parti, öz parti' diyerek, son olarak Türkiye Postası adlı dergide de bu konuda olumlu yazılar var. Sosyalistlerin önündeki sorun, doksan dokuz defa birlik, yine birliktir. Bundan başka yapılacak hiçbir iş yok.**

Değerli arkadaşım. Mektubuma son verirken, tüm basın işlerini yürüten arkadaşlara, yazarlara ve sana en içten duygularımı, saygılarımı sunarım. Belki tam ve akıcı bir yazı değil ama, cahilliğime hoşgör.
Hoşça kal. Selamlar.

Mehmet, Rotterdam, Hollanda

İĞNEYİ DE ÇUVALDIZI DA

Şanar YURDATAPAN

ÖLMEK Mİ ŞART?

Bonn'da yapılan destekleme açlık grevleri sırasındaydı. Türkiye'den her gün özel yollarla haberler geliyor, birbirinden acı. Açlık grevindeki tutuklulara yapılan maddi-manevi işkenceler, komaya girip hastaneye alınanlar... Bir ara Doç.Dr.Yalçın Küçük için ölüm haberi geldi. Bir-iki gün doğru mu, yanlış mı öğrenemedik... O haberin yeni geldiği anlardı. Bir arkadaş şöyle dedi, içtenlikle:

- Yahu, Yalçın Küçük meğer ne yiğit, ne yürekli adammış. Böyle olduğunu hiç bilmezdim!..

Bu sözleri gerçekten içi kanayarak söylediği belliydi. Kendisi bir başka siyasetin aktif kişilerinden ve kimbilir, belki de Türkiye'deyken Yalçın Küçük hakkında hiç de hoş olmayan şeyler yazmış, söylemiş olabilir. Politik çizgi olarak hayli ters düşüyorlar çünkü. O anda ölmüş bir kişiden söz ettiğimizi sanıyorduk ikimiz de. Ve ister istemez bunlar geçti aklımdan, dahası da geçti... Acaba, Küçük ölmemişse ve ilerde bu iki insan karşılaşsalar, acaba ne olur?.. Geçmişten alınan dersle, yanyana, elele çalışırlar mı, hiç değilse ortak olan hedefleri için?.. Yoksa ortak olmayan yanları önce ortaya döküp aynı kördöğüşüne devam mı ederler kaldıkları yerden?.. (İkinci yolu seçmenin, değil **"Devrimcilik"**le, akılla mantıkla da en ufak bir ilgisini göremiyorum ama büyüklerimizin bir bildiği vardır herhalde!..) Küçük de yaşıyor çok şükür, ileride görürüz bu sorunun cevabını.

Berlin'de Yusuf Ziya Bahadınlı ile bir sürecik konuşma fırsatı bulduk. Kendisini çok derinden yaralayan bazı şeyler anlattı, izin verse sizlere de yazmak isterdim. Ama yazmakta olduğu kitabının konusuna mutlaka değinmek istiyorum. Şöyle diyor Bahadınlı:

- "Sosyalizm, İNSAN için, bunu hepimiz biliyoruz ve söylüyoruz. Hayatımızı bu çalışma için harcayıp, uğruna darağacına bile gidebiliyoruz... Ama 'soyut insan' için bu kadar çaba harcarken, yanıbaşımızdaki 'somut' insanlarla ilişkilerimiz öyle kötü, öyle haksız ki... 'Ormana bakarken ağacı görmemek' gibi, büyük insanlık için mücadele ederken, o bütünün tek tek parçalarıyla, hem de yanıbaşımızdaki insanlarla, karımızla, annemizle, kardeşimizle, arkadaşımızla insani ilişkilerimize bu kadar özensiz, dikkatsiz olmak bana acı bir çelişki gibi geliyor... Yaşadıklarımdan, gördüklerimden hareketle, bu çelişkiyi yazıyorum kitabımda..."

Acı ama gerçek Bahadınlı'nın dedikleri, aksini söyleyebilir miyiz?.. Hiç uzağa gitmeye gerek yok, evimizin içinden başlayalım. Erkekler kendi vicdanlarına sorsunlar: Ben karıma **"İNSAN"** gözüyle bakıyor muyum gerçekten?.. Yoksa geleneklerin bana verdiği **"Erkek olma ayrıcalığını"** -birazcık devrimci kılığına sokarak- sürdürüyor muyum? Kadınlar sorsunlar kendi kendilerine: Anneme babama karşı tavrım acaba bir devrimciye yakışacak kadar **"insanca"** mı?. Yoksa dünyayı kurtarmak gibi çok önemli bir işle uğraşırken bir sürü şeyi yan mı çiziyorum?.. Herkes soruversin kendisine: Yakınımda desteğe ihtiyacı olan dostlarımla yeterince ilgilenebildim mi? Yoksa **"genel"** dava için uğraşırken böyle tek tek dertlerle uğraşmaya vakit ayırmayı tutumsuzluk olarak mı nitelendiriyorum?.. Sormaktan bir zarar çıkmaz canım, sorun hele! Bakalım ne cevap gelecek?..

Bir arkadaş şöyle dedi:

- Ohoo, şimdi gene çok şey düzeldi.. Eskiden filanca politikadan biri, bir toplantıya geldiğinde falanca politikadan ötekine selam verdi diye arkadaşları tarafından az kalsın afaroz ediliyordu!?..

Bu arkadaşla biraz konuştuk bu konu üstüne... Bizim ne güzel geleneklerimiz vardır, yüzyıllarca kuşaktan kuşağa devredilip süregelen... İleri sanayi ülkelerinde gördüğümüz bencil, acımasız, feniklerle ölçülen insan ilişkileri yerine bizim sıcak, candan ilişkilerimiz böyle geleneklerle içiçe değil mi? Gidin tanımadığınız bir köye, çalın herhangi bir kapıyı. Sizi **"Tanrı Misafiri"** diye ağırlamazlar mı? En güzel yataklarında yatırıp, önünüze en güzel yiyeceklerini koymazlar mı?.. Kendilerinde yoksa komşudan borç alıp, gene de size sezdirmemeye uğraşmazlar mı?.. Tanıdık-tanımadık kim olursa olsun, verilen selamı almamak ayıp karşılanmaz mı?

Ekonomik düzeni ve onun üst yapı kurumlarını değiştirmek amacıyla yola çıkarken, bir çok İNSANCA DEĞERİ çiğnememeye dikkat etmeliyiz:

- Büyük-küçük herkese saygılı olmak, tatlı dille, güler yüzle yaklaşmak insanın devrimciliğine leke sürmez. Çatık kaşlı öcü maskelerimizi çıkaralım.

- Bir karış sakalla, üst baş pislik içinde dolaşmak da marifet değil. (Hele suların aktığı, elektriklerin kesilmediği ülkelerde, temiz olmamak pek affedilemez.)

- Birlikte yürüyecek hayli uzun bir yolumuz olan insanları, üzümün çöpü, armudun sapı yüzünden dışlayıp-haşlayıp, ölümlerinden sonra hayırla anmak hiç mi hiç yakışmaz. Birbirimize yaşarken sahip çıkalım, çünkü yaşarken daha çok gerekliyiz birbirimize.

En içten sevgilerimle...

ÖZÜR:
Geçen sayımızda gene bu sayfada 12 Eylül 1983 Bonn Münsterplatz'daki eylemi anlatan yazıda, heykeltraş Yıldırım Denizli'nin ve Halk Sahnesi'nin adları eksik çıktı. Listeyi gazeteye veren ben olduğumdan, hata da bana ait. Özür dileyerek düzeltiyorum.

F. Almanya ve Avrupa'da silahlanmaya karşı gösteriler sürüyor

Cenevre'de ABD ile Sovyetler Birliği arasında yapılan silahsızlanma görüşmelerinde 1983 sonuna kadar bir anlaşmaya varılamaması halinde ABD Avrupa'ya nükleer başlıklı yeni füzeler yerleştirecek. Bunların arasında, F.Alman topraklarına yerleştirilecek olan 108 tane Pershing II ve Cruise füzesi de bulunuyor.

Görüşmelerin başından beri, ABD ve Sovyetler'in üzerinde anlaştıkları bir çözüm yolu bulunamadı. Yılsonuna iki ay kaldığı da düşünülürse, bundan böyle bir anlaşmaya varılması olasılığının çok zayıf olduğu görülüyor. Taraflar da bu görüşte olmalı ki, F.Almanya'ya yerleştirilecek olan füzelerin parçalarının Avrupa'ya getirilip depo edildiği yolunda haberler var.

Öte yandan, yapılan bir anket, F.Alman halkının büyük bir çoğunluğunun topraklarına yeni füzeler yerleştirilmesine karşı olduğunu gösterdi. Alman halkı, iki güç arasındaki muhtemel bir nükleer savaşın kendi topraklarında yapılmasını istemiyor. Bu amaçla düzenlenen Barış Haftasına 3 milyona yakın Almanın katılması bekleniyor. Gösterilerin ilk günlerinde bu sayı 1 milyonu aştı.





Bonn'da yapılan gösteride, göstericiler Amerikan Elçiliğinden, Sovyet Elçiliğine kadar kol kola girerek zincir oluşturdular.

F.Almanya'da 15-22 Ekim tarihleri arasında, genelde dünyadaki silahlanmaya, özelde ise atom başlıklı Amerikan füzelerinin kışa doğru F.Almanya'ya yerleştirilmesine karşı düzenlenen Barış Haftası, yüzbinlerin katıldığı gösterilerle devam ediyor.

Barış gösterilerinin ilki, 13-14-15 Ekim tarihlerinde Bremerhaven'daki ABD'ye ait Carl-Schurz askeri birliğinin ve Nordenham limanının blokajı oldu. Üç gün süreyle yaklaşık 5 bin kişi yollara oturarak limana ve birliğe girişçıkışı engellediler. Polislerin, göstericileri tek tek taşıyarak yolları açmaya çalıştıkları gözlendi.

Barış gösterilerinin ilkinin Bremerhaven/Nordenham'da yapılmasının nedeni, buradaki limandan ABD askeri birliklerine sürekli silah sevkiyatı yapılması. F.Almanya'ya yerleştirilecek Pershing II füzeleri de muhtemelen bu limana getirilecek. Bu tahmin, şu gerekçelere dayandırılıyor:

- Pershing I füzeleri de F.Almanya'ya bu limandan getirilmişti,
- ABD'ye ait Carl-Shurz askeri birliği, Avrupa ve Ortadoğu'ya silah sevkiyatından sorumludur,
- 1973'te buradaki bir liman, Amerikan Askeri Polisi tarafından İsrail'e gönderilecek silahların yükleme işlemleri için kapatılmıştı (Avrupa'da başka hiç bir yerde şimdiye dek böyle bir olay yaşanmadı),
- Nordenham'da sürekli olarak atom başlıkları ve kimyasal silahlar gemilere yüklenmektedir.

Bremerhaven/Nordenham limanlarının sürekli olarak silah ve cephane ithalat-ihracatı için kullanılması (1958, 1973, 1982, ... Lübnan ve Ortadoğu savaşları için cephane buradaki limanlardan gönderildi ve G Afrika gibi ırkçı ve tecrit edilmiş rejimlere de buradan silah sevkiyatı yapılıyor) ve bölgede bir savaş hazırlığının gündemde olması (bölgede ABD askeri birlikleri, çevik kuvvetlerin üsleri ve askeri havaalanları var), Barış gösterilerinin ilkinin burada yapılmasının nedenlerinden biriydi.



15 Ekim günü blokajın sona erdirilmesinden sonra, 40 bin kişinin katıldığı bir protesto mitingi yapıldı.

Barış Haftası, F.Almanya çapında ise aşağıdaki şekilde düzenlendi:

15 Ekim: "12'ye 5 kala" eylemi. F.Almanya'da 15 Ekim günü saat 11.35'de Barış Haftasının resmen başladığı ilan edildi. Ülke çapında 5 dakikalık bir protesto gösterisi yapıldı. Daha sonra bölgesel gösteriler, toplantılar, blokajlar, şenlikler, vs. başladı.

16 Ekim: Kiliseler ve din çevrelerinin direniş günü. Pazar günü kiliselerde toplanan 10 binlerce gösterici, silahlanma yarışını ve atom başlıklı Pershing ve Cruise füzelerinin F.Almanya'ya yerleştirilmesini protesto etti.

Aynı gün 5 bin kadar gösterici, Bonn'da elele tutuşarak ABD ve Sovyetler Birliği Büyükelçilikleri arasında bir zincir oluşturdular. Her iki ülkenin de elçilik görevlilerine, silahsızlanma çağrısı içeren birer mektup veren göstericiler, görevliler tarafından elçiliklere kabul edildiler.



17 Ekim: Kadınların direniş günü. F.Almanya'nın çeşitli şehirlerinde binlerce kadın gösterilere katıldı. Bonn'da, Savunma Bakanlığı ile Aile Bakanlığı arasında bir yürüyüş düzenlendi. Savunma Bakanlığı yetkililerine içinde oyuncak silahlar bulunan sembolik bir karton kutu veren göstericiler, **"bu ülkenin yeni silahlara değil, yeni adamlara ihtiyacı var"** sloganını atarak dağıldılar.

17 Ekim akşamına kadar düzenlenen gösterilere toplam 1 milyondan fazla katılım olduğu bildirildi.

Hafta sonuna kadar şu gösteriler planlanıyor:

- **18 Ekim:** Anti-militarist ve enternasyonal dayanışma günü.
- **19 Ekim:** İşçiler, çiftçiler ve sosyal kuruluşların direniş günü.
- **20 Ekim:** Okullar, yüksek okullar ve üniversiteler direniş günü.
- **21 Ekim:** Parlamentolar, belediyeler, resmi daireler ve parti gruplarının direniş günü.

Gösterilerin, 22 Ekim Pazar günü düzenlenecek kapanış mitinglerinde doruk noktasına ulaşması bekleniyor. Pazar günü F.Almanya'da Hamburg, Berlin, Bonn ve Stuttgart/Neu-Ulm'da yapılacak gösterilerin yanısıra, Avrupa'da Londra, Madrid, Paris, Stockholm ve Viyana'da da büyük barış mitingleri yapılacak.

DEUTSCHLAND '33
TÜRKEI '83

DİKKAT: DEMOKRÂSİ (!?) geliyor...

6 KASIM 1983
PAZAR
W. BERLİN

Teknische Universität Audimax
Strasse des 17 Juni, Nr. 135
(U-Bahn Ernst-Reuter-Platz)

11.00 - 13.30:
Kamuya açık basın toplantısı

13.30 - 14.00:
"Türkiye usulü" Seçim ve Sayım!?..

14.00 - 15.00:
Kınama yürüyüşü



Özgürlük Türküleri

söyleyeceğiz, tek tek
ve hep bir ağızdan.
"Bir ağaç gibi tek ve hür,
ve bir orman gibi, kardeşçesine!.."

5 KASIM 1983
Cumartesi Saat : 18.oo
W. BERLİN

Teknische Universität Audimax
Straße des 17 Juni, Nr.135
(U-Bahn Ernst-Reuter-Platz)

Giriş 10,- DM.
Biletler, Berlin bürosundan sağlanabilir.
Berlin Bürosu: c/o Köprü, Muskauer str.30, 1000 Berlin 36; Tel.030/6116019
BRD Bürosu: c/o A.I., Dom str.56, 5000 Köln 1; Tel. 0221/121415

* **Emekçi**
* **Fuat Saka**
* **İbrahim Tokgöz, Derya ve Deniz**
* **Melike Demirağ**
* **Sümeyra**
* **Şivan**
* **Tahsin İncirci** ve Batıberlin İşçi Korosu küçük şarkı gurubu
* **Ufuk Adalı**
* **Zamani**

Konuk:
* **IG-Metall Korosu**

Sunan:
* **Ömer Polat**

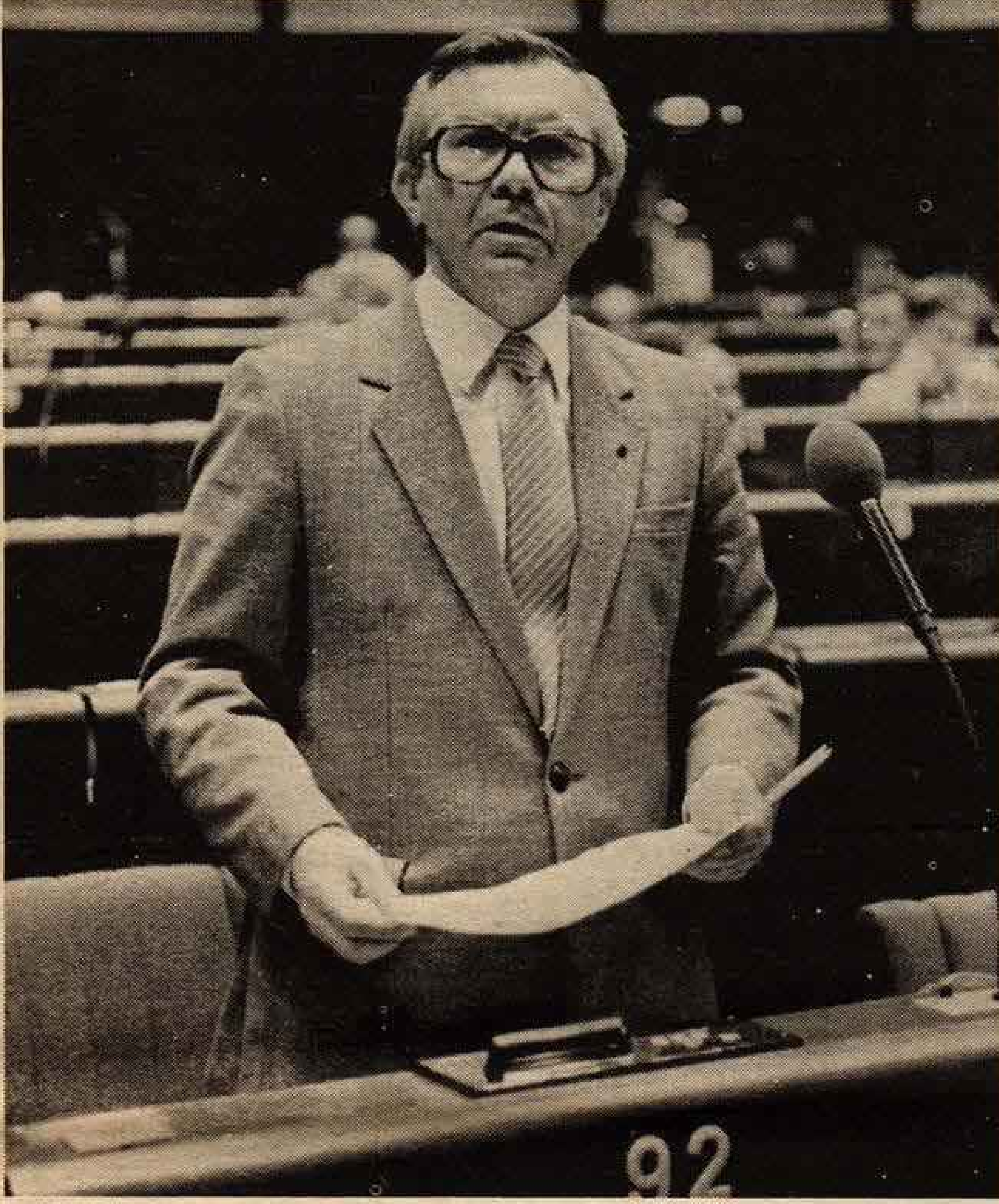
Veranstalter : Türkiyeli Sanatçılar, Yazarlar, Gazeteciler, Sendikacılar, Bilim adamları.
Mitveranstalter : ASTA, TU, BERLİN.W.

Ankara'nın yeni Sezar'ı ile bir söyleşi

Röportaj: Nazım ALFATLI

Claude Dejardin uzun yıllardır Avrupa Konseyi'nde Belçika'-yı temsil eden milletvekillerinden biridir. Fransızca konuşan kesimden LIEGE şehrinin sosyalist milletvekillerindendir. Yıllardanberi Türkiye ile yakından ilgilenir. 12 Eylül 1980 sonrası, Türkiye'yi ilgilendiren konularda Avrupa Konseyinin en aktif üyelerinden biridir. Konseyin 35. olağan toplantısında Türkiye'nin Avrupa Konseyinden atılmasını öngören bir önerge vermiş ve bu önerge seçimlerin sonuçlarından sonra bir karar alınmasının daha uygun olacağı ileri sürülerek kabul edilmemiştir.

D.Türkiye adına Claude Dejardin ile yaptığımız söyleşi şöyle:



D.T. Türkiye'de 6 Kasım'da yapılacak seçimler şimdiden mahkum edildi. Bu nasıl oldu?

C.D. Kafalara artık kesinlikle sokulması gereken bir şey var; o da Demokrasi ve Militarizm'in hiç birşekilde bağdaşamayacağıdır. Totalitarizmin ancak sert bir dilden anlayacağı açık. Ne yazık ki doğu ülkelerine karşı bu dili kullananlar Türkiye'deki hain generalleri savunmaktan geri kalmıyorlar. Aynı kişiler insan haklarına saygı ile ülkenin iç işlerine karışmayı da karıştırıyorlar. 6 Kasım seçimlerinin önceden mahkum edilişine karşı çıkanlar aynı şeyi Doğu Almanya'da ya da Polonya'da yapılan her seçimde gündeme getirmekten geri kalmıyorlar. İşine gelince hoşnutsuzluk, kızgınlık göstermek kabul edilemez. İnsan haklarına saygı, Avrupa Konseyi tüzüğünde belirtildiği gibi bölünemez. İşte buna dayanarak 6 Kasım seçimleri şimdiden mahkum edildi.

D.T. Son aşamada generallerin kurmak istedikleri rejim demokratik bir yönetim midir?

C.D. Şimdiye kadar yapılan adli bilirkişi raporu yeni Türk Anayasası'nın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine Avrupa Konseyi Tüzüğüne uyduğuna çekimser tavırla bakmıştı. Sendika ve Siyasi Partilerin faaliyetlerini belirleyen yasalar ve yeni seçimleri düzenleyen yöntemler, generallerin kurmak istedikleri yönetimde hiçbir demokratik değere yer olmadığını göstermekte yeterlidir.

D.T. Avrupa konseyi tüzüğü ile Türkiye'de olup biteni nasıl bağdaştırıyorsunuz?

C.D. Avrupa Konseyinin temelini oluşturan prensipler Türkiye'de hergün çiğneniyor. Bu, yargı gücünün bağımsızlığında, basın yayın özgürlüğünün sınırlandırılmasında, toplumsal hakların çiğnenmesinde, dernek, birlik kurmada, düşünce özgürlüğünde ve azınlıkların, örneğin Kürtler'in kültürel benliklerine saygıda açıklıkla görülüyor.

Buna rağmen Meclisin büyük bir çoğunluğu, 12 Eylül 1980'i getirenlere karşı çabuk davranıp onlara safça önerilerde bile bulundu. Demokrasiye ve beraberinde içerdiği zorunlukları bilmeyen alanlardan aldıkları yanıtlar küçümseyici oldu.

Bu nedenle, Milli Güvenlik Konseyi'nin keyfi iradesinden çıkacak olan bir kuyruk meclis bize, Avrupa Konseyi Meclisine muhatap olamaz. Öz benliğimize dokunur.

D.T. Demokrasiye dönüşün altında yatan nedir?

C.D. 15 aday partiden sadece üçü katılıyor seçimlere. Birini yöneten generallere yakın bir başbakan yardımcısı. İkincisini yöneten konsey başkanlığı müsteşarı. Üçüncüsünü yöneten ise eski bir general. Hepsi aynı çamurdan. Eski parlamenterlere gelince her türlü politik eylemden uzak tutuluyorlar.

Sağdan olsunlar, soldan olsunlar 16 eski politikacının dışarı çıkardıkları bildiriye değinmek gerek. Bildiri 6 Kasım'da yapılacak seçimlerle ilgili olarak ABD ve Avrupa'yı Türkiye'de militarizm ve demokrasi arasındaki savaşta tarafsız kalmalarının sağlıyacağı sonuçlara karşı uyarıyor.

Yapılacak seçimlerle yakın bir gelecekte demokrasinin yerleşeceğine dair belirtilerinin olduğuna inanmak için ya kör ya da taraflı olmak gerek. Bunu ileri sürenlerin tek gerekçesi Türkiye'nin bir NATO üyesi olmasıdır.

"Demokrasi Savunucusu" NATO Türk yönetimini tüzüğü ile nasıl bağdaştırıyor?

C.D. NATO barışı korumak ve demokrasiyi savunmak için kurulmuş! Fakat şu da bir gerçek ki NATO faşist Portekiz'le olduğu kadar Yunan Albayları Cuntası ile de anlaşmayı başarmıştır.

D.T. 3 sene beklemek Avrupa Konseyinin itibarını sarsmaz - mı?

C.D. Meclisimiz 3 sene beklemekle insan haklarının koruyucusu niteliğini yitirir duruma geldi. Türk halkına olan dostluğumuz ve dayanışmamızın ışığında, demokratik değerlerimize saygıya verdiğimiz önemi de göz önüne alarak sorumluluklarımızı yüklenme zamanı geldi. İtibarımızı kaybetmemek için 6 Kasım' da yapılacak sözüm ona seçimleri şimdiden mahkum etmek zorundaydık.

D.T. Cumhurbaşkanı Evren "ordumuza ihtiyaçları olduklarından ve içişlerimize karışmayı sevdiklerinden bizi Avrupa Konseyinden çıkaramazlar" diyor. Ne dersiniz?

C.D. Bugün insan haklarına saygı konusunda Sovyetler Birliği Şili, Güney Afrika üzerine söylenen aynen Türkiye için de geçerlidir. İnsan haklarına saygıda titiz davranmak bir devletin iç işlerine karışmak demek değildir. Üstelik Türkiye Avrupa Konseyi tüzüğünü imzalamış bir ülkedir. Politikadan tek bir şey anlamadığı görülen Evren Avrupa Konseyi Tüzüğünü daha da az biliyor olacak ki, Konseye üye her ülkenin bu tüzüğe uyma disiplinine saygılı davranması gerektiğinin bilincine varamıyor.

Avrupa Konseyinin Parlamenterler Meclisinin Türk Hükümetini mahkum etmesi ne bir ülkenin iç işlerine karışma nede baskıda bulunma arzusudur. Bu mahkumiyetin belirtmek istediği Konsey üyesi tüm ülkelerin Konsey tüzüğü ve Avrupa İnsan Hakları sözleşmesine saygıda aynı düzeyde bulunmalarını sağlamaktır. Avrupa Konseyinde otoriter bir rejime yer yoktur.

Yeni Anayasa ve ona bağlı olarak siyasi partileri, sendikaları, üniversiteleri, basın yayını kapsayan yasaların çıkarılmasından beri bugünün Türkiyesi ve Doğu Almanya arasında bir fark yoktur. Eğer bir fark varsa o da bildiğim kadarıyla Doğu Almanya hapishanelerinde tutuklulara işkence yapılmamaktadır. Hiç bir kimse Doğu Almanya'nın Avrupa Konseyine girmesini önerebilirmi!

Türk ordusunun batı askeri bloğuna olan katkısına gelince general Evren NATO ve Avrupa Konseyini karıştırıyor. Avrupa Konseyi üyesi 9 ülkenin NATO askeri anlayışında bulunmadığını unutuyor. Askeri strateji ve İnsan Haklarını birbirine karıştırmamak gerek. Geçmişten aldığımız dersler gösteriyor ki bu iki kavram bağdaşamaz.

Parlamenterler Meclisinin yada Bakanlar Komitesinin cesaretine gelince, bunun yanıtını Ankaranın askeri çetesi Ocak ayında alacak gerici yönetimlerde, insan haklarının çiğnenmesini afetmeye hazır olan tutucu parlamenterler de Ankara'nın yeni Sezar'ı tarafından kendilerine yapılan bu hakareti gerektiği gibi değerlendireceklerdir.

Bana gelince bu konuda tavrım 12 Eylül 1980 tarihinden beri biliniyor. Demokratik olmayan bir Türkiye'nin Avrupa Konseyinde yeri yoktur.

Avrupa Konseyi'nin 35. olağan toplantısında Türkiye hakkında aldığı karar metni

MECLİS

1. Geçmişteki tavrını ve Türk hükümetine yaptığı çağrıları hatırlatıp,
2. Bunların hiç birine olumlu yanıt verilmediğini saptadıktan sonra ki özellikle,

   a) yeni anayasanın uygulanması tam demokratik bir şekilde yapılmadı,
   b) Anayasaya göre çıkarılan yasalar, özgür bir tartışmanın ürünü değildir.
   c) Milli Güvenlik Konseyi adı geçen yasaların kendine tanıdığı yetkileleri siyasi partilerin özgürce kurulmalarını engellemede kullandı,
   d) Sıkıyönetim kaldırılmadı ve İnsan Hakları Avrupa Komusyonu tarafından tanınan haklara aykırılıklar hala devam etmektedir.

3. Büyük sayıda ideolojik suç tutuklusu ve hapishanelerdeki yaşam koşulları üstüne ileri sürülen yasalardan dolayı Türkiye'de insan haklarının durumuna karşı duyduğu kuşkuyu yenileyip,

4. Tüm düşünce tutuklularının durumunun yumuşatılıp ve birçok hapishande açlık grevinde olan tutukluların kurtarılması yönünde, başkanının Türk devlet şefine yaptığı çağrıyı kendine mal ederek,

5: Bu çağrıya Türk sorumlularının gösterdiği vurdum duymazlıktan duyduğu üzüntüyü ve sürprizi vurgulayıp,

6. Üniversitelerin öğretme ve vicdan özgürlüğüne aykırı olan ayıklamalardan kaygılanıp,

7. Basın yayın özgürlüğünün demokratik yönetimlerin temel unsurlarından biri olup, Türkiye sorumlularının özellikle seçim öncesi bir devirde bazı yayın organlarına karşı uyguladıkları baskı kararlarının demokrasiye dönüşe köstek olacağından emin olduğunu vurgulayıp,

8. İnsan Hakları Avrupa Komisyonunda görüşülen davaların en kısa zamanda sonuçlanmasına gösterdiği ilgiyi belirtip,

9. Avrupa Konseyi Üyesi her ülkenin halkın oyunu özgürce kullanabileceği seçimler düzenlemekle görevli olduğunu, Türkiye'nin bu yükümlülüğe saygılı davranmayacağını daha önce açıklananlardan anlaşılacağını belirtip,

10. Türk halkının demokrasiye dönme yolunda siyasi olgunluğa sahip olduğunu ve gerçek bir parlamenter demokrasinin kurulmasını isteyip, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisindeki yerini alacağı bilincinde olduğumuzu açıklayıp,

11. Türk yasalarının Avrupa Konseyi tüzüğü ve Avrupa İnsan Hakları sözleşmesi hükümleri ile bağdaşabilirliği konusunda üç tarafsız anayasa uzmanının yazılı ğörüşleri geldiğinde, Meclisin Avrupa Konseyi tüzüğünün 8. maddesinin uygulanması için bakanlar konseyine öneride bulunabileceği hakkına sahip olduğu tekrarlanıp,

12. Şimdiki koşullar ve elde olan bilgiler ışığında 6 kasımda Türkiye'de seçilecek parlamentonun Türk milletini demokratik anlamda temsil edecek nitelikte olmayacağını ve bu nedenle yeni Türkiye parlamentosunun Avrupa konseyi genel kurul çalışmalarına heyet ile katılmalarının geçerli olmayacağını bildirip,

13. İlgili komisyonlarını Türkiye'deki gelişmeleri yakından izleyip 84 Ocak ayında yeniden karar vermekle yükümlü kılar.

Dernekler yasası MGK'ca kabul edildi

Milli Güvenlik Konseyinin kabul ettiği yeni Dernekler Yasası, dernek kurma, kurulan derneklere üye olma konularında geniş kısıtlamalar getiriyor. Ayrıca derneklerin faaliyetleri de bu yasayla büyük ölçüde denetim altına alınıyor.

Yasa, 18 yaşından büyük herkesin dernek kurabileceğini belirttikten sonra, kimlerin dernek kuramayacağını açıklıyor. Dernek kurması yasaklananlardan bazıları şunlar: siyasi ve ideolojik suçlardan mahkum olanlar, ilk ve orta dereceli okullarda öğrenci olanlar, öğretmenler, okul yöneticileri ve diğer eğitim personeli, yargı mensupları, mülki idare amirleri ve kolluk kuvveti mensupları. Ayrıca, kapatılan derneklerin yöneticileri ile bir siyasi partiden çıkarılan, bir siyasi partinin kapatılmasına neden olan parti üyeleri 5 yıl süreyle dernek kuramayacaklar.

Derneklerle ilgili getirilen kısıtlamaların bir kısmı da şöyle: dernekler ikametgahları ve faaliyetleri için gerekli olandan başka taşınmaz mala sahip olamayacaklar; satın alma, bağış veya vasiyet yoluyla edindikleri fiilen taşınmaz malları İçişleri Bakanlığına bildirecekler; derneğin ihtiyacından fazla olduğu belirlenen taşınmaz mallar İçişleri Bakanlığının uyarısı üzerine paraya çevrilecek; dernekler tüzüklerinde gösterilen amaçlar dışında faaliyet gösteremeyecekler; bir örneğini 24 saat önce bölgenin en büyük mülki amirliğine vermeden bildiri dağıtamayacaklar.

Yasaya aykırı faaliyette bulunan dernek üyelerine verilecek cezalar da yeni yasayla arttırılıyor.

Halen mevcut konfederasyon, federasyon ve derneklerin, yasa yürürlüğe girdikten sonra 6 ay içinde kendilerini yeni yasaya uydurmaları istendi. Buna göre, dernekler genel kurula gidecekler ve tüzüklerinde gerekli değişiklikleri yapacaklar. Yeni tüzüklerin 4 örneği ve taşınmaz malların tapu ve vergi kayıt örneklerini mülki amirlere verecekler.

Cezaevi idaresine karşı iki kez ayaklanarak hüküm giyenlere şartlı salıverme hakkı yok

Cezaevlerinin yönetimine ve cezaların infazına ilişkin tüzükte yapılan değfişiklikler tutuklu ve hükümlüler açısından birçok yenilikler getirdi. Yeni tüzüğe göre;

Cezaevi idaresine karşı iki kez ayaklanarak hüküm giyenler, kapalı infaz kurumlarında 4 kez disiplin cezası alanlar, disiplin cezasıyla iki kez kapalı infaz kurumlarına gönderilenler, şartlı salıvermeden yararlanamayacaklar,

Atatürk ilkeleri dışındaki ideolojik yayınlarla, müstehcen görülenlerin cezaevlerine sokulmalarına izin verilmeyecek,

Hapis cezalarında ceza süresinin üçte ikisini, ömür boyu hapis cezalarında 24 yılını yatan hükümlüler, şartlı salıvermeden yararlanacaklar,

Hükümlü ve tutukluları akrabalarından başka kimse ziyaret edemeyecek,

Hükümlü ve tutuklular, kapalı kurumlarda 15 günde bir, açık ve yarı açı kurumlarda, çocuk cezaevlerinde ve çocuk ıslah evlerinde haftada bir gün ziyaret edilebilecek,

Hükümlülük süresinin en az üçte birini iyi halle geçirenler, Adalet Bakanlığınca da uygun görülürse, yol dışında üç gün izin alabilecekler.

Para cezaları bir gün 300TL olmak üzere hapis cezalarına çevrilecek. Hükümlüler, para cezasından çevrilen hapis cezası yerine istekleriyle yerel yönetimler, devlet, KİT'ler ve çeşitli kamu kuruluşlarında çalıştırılabilecekler.

Böylelikle şimdiye kadar uygulanan bu durum tüzükte yapılan değişiklikle yasallaşmış oldu.

Garbsen okullarında Türk çocuklarının durumu

Y. ÇİZER/H. ALKAN/M. ARISÜT

Öğleden önce Alman okulu, öğleden sonra Türk okulu, hafta sonları ise Kuran kursları. İşte Almanya'nın bir çok kentinde olduğu gibi Garbsen'de ki Türk çocuklarının dramı. Pedagoji anlayışla hiçbir şekilde bağdaştırılamıyacak olan bu duruma evdeki baskı da eklenince tam bir bunalıma itilmektedirler.

Garbsen, Planetenring'teki Gymnasium (Lise) daki 950 öğrenciden sadece 4 ü Türk iken (0,4%), 146 öğrencinin devam ettiği sonderschulenin (Geri zekalı çocuklar için okul) 27 öğrencisi Türk.(20%) Yine aynı cadde üzerindeki Realschule 'ye 12 Türk öğrenci , Hauptschule'ye ise 1o7 Türk öğrenci devam ediyor. Hauptschule'ye devam eden bir çok Türk öğrencinin Hauptschulabschluss denilen temel okul diplomasını bile almadan sokağa itildiği de ayrı bir gerçek. Bu rakamlara Federal Almanya genelinde ki bazı istatistik bilgileride eklersek:

— Alman çocuklarının %80 i okul öncesi yuvalara devam ederken bu çocuk yuvalarına devam eden yabancı çocukların oranı %47. Bu oran Türk çocuklarında daha da düşük.

— 15-18 yaşları arasındaki yabancı gençlerin ancak %50 'si her hangi bir meslek öğrenimine devam edebilmekte, diğerleri ise hiçbir meslek öğrenemeden işsizler ordusuna katılmaktadırlar.

— Alman öğrencilerin %10 'u Temel okul diploması almadan okuldan ayrılırken bu oran yabancı öğrencilerde %60 tır.

Bu rakamlar göstermektedir ki eğer böyle devam ederse gelecekte de doktoru , mühendisi, avukatı, ustası, ustabaşısı Almandan, işçisi ve çöpçüsü de yabancılardan oluşan bir toplum yaratacaktır. Yabancı çocuklara eğitimde şans eşitliği tanınmadığı sürece bu kaçınılmazdır. Bunun bilincinde olan biz anne ve babalar Veliler Komitesi'ni oluşturduk. Amacımız, çevremizdeki tüm velileri bu konuda aydınlatmak, Alman Eğitim sistemi ve demokratik çocuk eğitimi ile ilgili ayrıntılı bilgiler vererek, çocuklarımızın geleceğine ışık tutabilmektir. Bunun yaparken kendi kendimizi yetiştirmek zorunda olduğumuzun bilincindeyiz . Çabalarımızın başta Eğitim ve Bilim Sendikası (GEW) olmak üzere öğretmenler, okul yönetimleri, diğer kişi ve kuruluşlarca destekleneceğine inanıyoruz.

Veliler Komitesi 2 Ekim 'de yaptığı toplantıda çocuklarımızın eğitim düzeyinin yükseltilmesi için iki önemli karar almıştır:

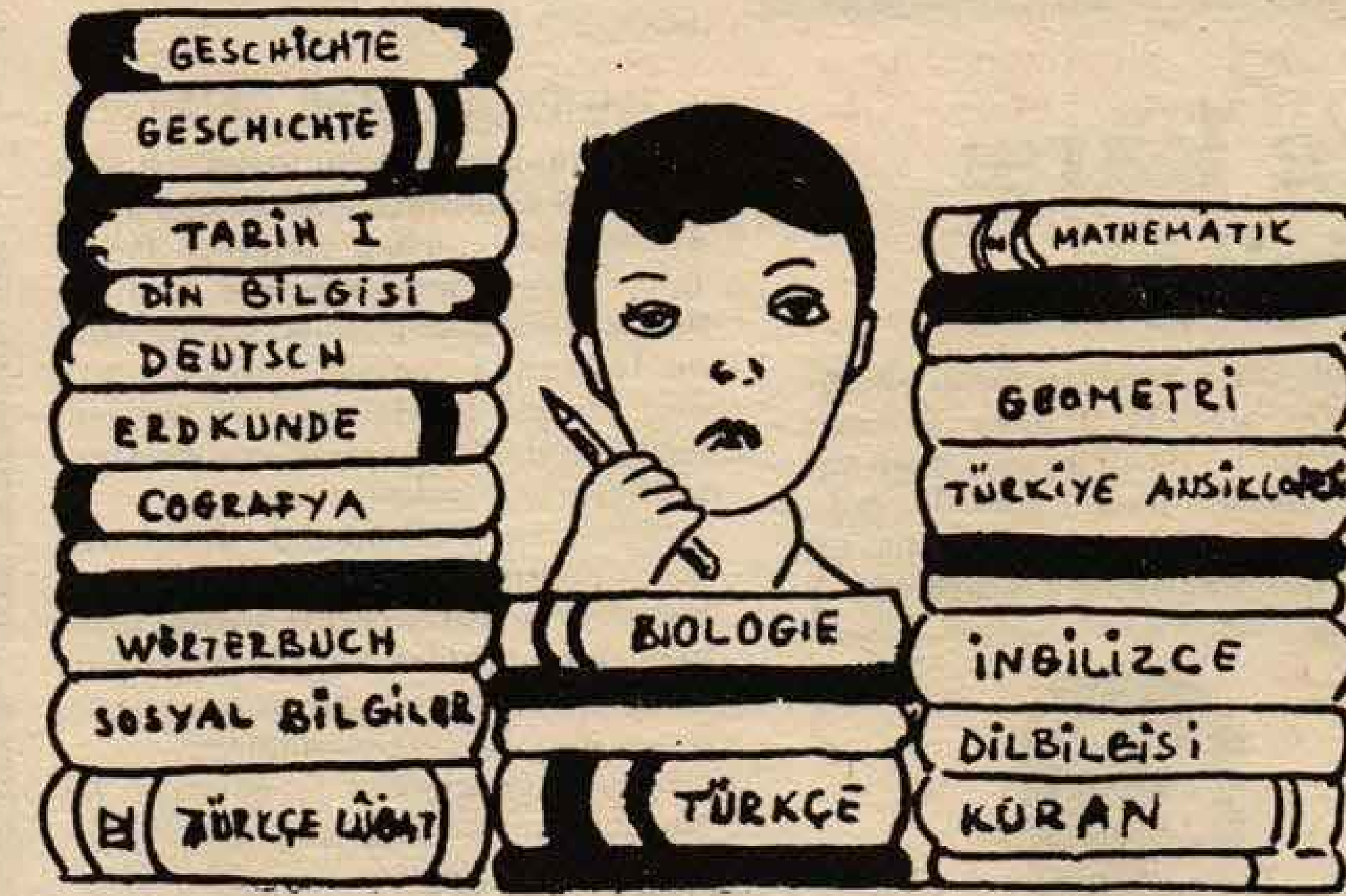
—Garbsen'deki tüm okul yöneticileriyle bir toplantı yapılarak, Türk çocuklarının başarısızlık nedenlerinin tartışılması,

—yabancı çocuklar ve onların annebabaların eğitim ve öğretim konusunda yardımcı olabilmek amacıyla öğretmenler ve veli temsilcilerinden oluşan bir komisyon kurulması.

TÜRK KÜLTÜR DERSLERİ

Çocuklarımız Alman kültürünün yansısıra kendi kültürleriyle de bütünleşmeli , öz benliklerini kaybetmeden, bu toplumla uyum sağlayabilmelidirler. Buna kültür kaynaşımı da diyebiliriz. Çocuklarımızın kendi vatanımızla olan bağlarını kuvvetlendirmek ve onlara ana dillerini sevdirmek Türkçe derslerin önemli bir amacıdır. Milli ve dini bayramların törelerimize göre toplumca kutlanması kendi kültürümüzle olan bağlarımızı canlı tutacağı görüşündeyiz.

Türkçe derslerin kapsamı içine dini konularda sokularak, çocukların hafta sonlarını oyuna ayırabilmeleri sağlanmalıdır. Yürütülen Kuran kursları yararlı olmamakta, çoğu kez ehliyetsiz din adamlarınca verilen bu kurslar, çocukların yaşanan topluma uyumunu da olumsuz yönde etkilemektedir.



Okullarda yürütülen Türkçe dersleri ayrıca, çocuğun toplumsal yanının gelişmesine, demokratik ve özgür kişilik kazanmasına yardımcı olmalıdır. Çocuk ileriye dönük ve yenilikleri kabule hazır, eleştirici ve eleştiriye açık bir davranış kazanmalıdır. Bu ise baskıcı ve disiplini ön planda tutan bir eğitimle yapılamaz.

Birçok anne ve baba, Alman okullarının disiplinsizliğinden şikayetçi olarak, baskı ve disiplin olmadan birşey öğretilemiyeceğini savunup yanlış bir davranış içine düşmektedirler. Tekrar edelim ki, çağdaş eğitim ve öğretimde baskı ve sopaya artık yer yoktur.

VELİ - ÖĞRETMEN İŞBİRLİĞİ

Alman okul yasalarına göre anne ve babaların, okulda yürütülen eğitim ve öğretimi beraber yönlendirme hak ve olanakları vardır. Gel gör ki birçok veli bu konuda bilgi sahibi değildir. Yabancı anne ve babalar bu haklarını kullanma olanağını dil yetersizliği nedeniyle bulamamaktadırlar. Alman öğretmenler, Türk veliler yapılan toplantılara katılmadıklarında , bunu Türk anne ve babaların çocuklarının eğitimine ilgisizliğine bağlamaktadırlar. Böyle bir genellemeyi doğru bulmuyoruz.

İlgisizliğin birçok nedeni varsa da, dil yetersizliği büyük bir engeldir Türk veliler için. Okul yönetimleri, gerekirse yabancı velileri kendi dilleriyle bir davetiyeyle ayrı bir toplantıya davet etmeli ve onları aydınlatmalıdır. Veliler komitesi, okul yönetimlerinin bu yönde ki girişimlerini destekleyecek, tercüme işlerini karşılıksız olarak yürütecektir.

Okullarda ki Veli kurallarında yabancı velilerde temsil edilmelidir. Okul yönetimleri bu yönde velileri aydınlatmalı ve onlara yardımcı olmalıdırlar.

Burada tüm Türk velilere önerimiz, yapılan toplantılara daha fazla ilgi duymalarıdır.

GARBSEN'DE YABANCILAR MECLİSİ?!

Garbsen 'de yaşayan yabancılara kendilerini ilgilendiren sosyal ve toplumsal konularda söz söyleme hakkı tanınmalıdır. Seçme ve seçilme hakkından henüz yoksun bulunan yabancılar , seçecekleri bir "Y A B A N C I L A R M E C L İ S İ " kanalıyla Belediye Meclisi'nin kararlarını istemleri doğrultusunda etkiliyebilirler. Bu toplumun bir parçası olan yabancılar , artık kendileri üzerine konuşulmasını değil, kendileriyle konuşulmasını istemektedirler . Görüşümüze göre, uyum politikasına (İntegration) bu hak ta katılmalıdır.

Yabancılar Meclisi'nin nasıl kurulacağı konusunda, İtalyan Birliği'nin önerisini destekliyoruz. Yabancılar Meclisi daha önce Hannover'de olduğu gibi tayinle değil, Garbsen de yaşayan yabancıların oylarıyla belirlenmelidir. (Gizli oy, açık tasnif)

Bu konuyla ilgili ayrıntıları konuşup bir tüsük hazırlanabilmesi için , Garbsen Şehir Yönetimi, Belediye Meclisinde temsil edilen siyasi partiler, Kiliseler ve yabancılar temsilcilerinden oluşan bir komisyon kurulmalıdır.

Bu önerimizin de Şehir Yönetimi, CDU, SDP, FDP ve UBL parti guruplarınca ön yargılardan uzak bir şekilde incelenip, bize olumlu bir yanıt verileceği ümidindeyiz.

Veliler Komitesi toplantı sonunda yöneticilerini belirlemiştir. Umudumuz, başka kentlerde de benzeri komiteler oluşturularak hepsinin temsil edileceği bir eğitim kurultayı'nın toplanabilmesidir.



ÇOCUKLARA MASALLAR

Bir karış boylu cüce

(Bulgar halk masalı)

Çev. Ö. BAŞARGAN

Bir varmış, bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde, ihtiyar bir adamla ihtiyar bir karısı varmış. Çatısında leyleklerin yuva yaptığı bir hasır kulübeleriyle, bir çift de öküzleri varmış bu ihtiyarcıkların. Üstelik öküzlerden biri kör, biri de topalmış. Tarlaları da varmış ama, üç yıldır ne ekilmiş, ne de biçilmiş! Zavallıcıkların çocukları da yokmuş ellerinden tutacak. ihtiyar hallerinde bu çaresizliklerine üzülüp dururlarmış. Boşa koysalar olmuyor, doluya koysalar olmuyormuş. İhtiyarcığın canına bir gün tak demiş, dönmüş karısına:

-Hanım, kafama koydum, bugün ben tarlayı sürüp darı ekeceğim. Darılar boy verip tohuma kaçınca, kuşlar gelip gagalamaya başlayacak. Kuşlar tam darıların üzerine üşüşmüşken, ben de ağımı üzerlerine atacağım. On mu istersin, on beş mi... Tutup kafese koyar, pazara götürürüm. Elimiz para görür. Ne dersin? İyi akıl değil mi? demiş.

Karısı gülmüş:

-İyi düşünmüşsün, demiş, iyi ama, bugün için ne yapacağız? Evde sana öğle yemeği yapacak bir şey bile yok. İyisi mi, sen önce git de, birkaç balık tut, tarlayı da sonra sürersin...

Bunun üzerine ihtiyar çaresiz yola koyulup balık tutmaya gitmiş. Ağını atmış nehire... Bir süre sonra ağı çektiğinde bir de ne görsün, içi altın pulları ışıl ışıl ışıldayan balıklarla dolu değilmi? Bir sevinmiş ihtiyar, bir sevinmiş... "**Şansımı bir daha deneyeyim,**" demiş, tekrar atmış ağını nehire... Ağı tekrar çektiğinde şaşkınlığı daha da artmış... Bu defa altın pullu balıklar yokmuş ama ağın içinde, bir karış boyunda bıyıklı bir çocuk sıçrayıp hopluyormuş, "**baba, günaydın baba!**" diye avaz avaz bağırarak...

-Sen kimsin? diye sormuş ihtiyarcık merakla.

-Ben senin oğlunum, demiş bacaksız, bir taşın altında oturup bekledim ki, biri gelir de beni senin kulübene götürür diye... Bekleye bekleye bıyıklarım çıktı, ama gelen giden olmadı. Ben de, eh öyleyse suyun içinde biraz gezineyim dedim, tam bu sırada sen de beni ağınla dışarı aldın. Artık beni evimize götür, çünkü ben yolu bilmiyorum.

İhtiyar eğilmiş, bıyığından tuttuğu gibi çocuğu çekip çıkarmış, balık torbasına koyup eve götürmüş. Karısı çocuğu görünce sevincinden deliye dönmüş:

-Ah benim sevgili oğlum, diye haykırmış, şimdiden bıyıklı olmuşsun... Sana ne ad takalım? En iyisi, "**Bir karış boylu cüce**" olsun senin adın.

İhtiyar adamın da sevinçten içi içine sığmıyormuş. Onu bağrına basıp saçını başını okşadıktan sonra, kendine daha bir güvenli tarla sürmeye gitmiş. Bir Karış Boylu Cüce, daha ilk günden hayırlı evlat olduğunu göstermiş, öğle vakti babasına bir tencere sıcak çorba götürmüş. Babası onun geldiğini görünce öküzleri durdurmuş, çorbasını sıcak sıcak kaşıklamak için bir saban izinin içine oturmuş.

Bir Karış Boylu Cüce, biraz etrafı kolaçan ettikten sonra öküzlerden birinin kuyruğuna tutunup sırtına tırmanmış... Oradan da öküzlerin kulağına girip olanca gücüyle bağırmış:

-Hoooo!

Öküzün biri yürümeğe başlayınca, öteki de ona ayak uydurmuş, böylece Bir Karış Boylu Cüce başlamış babasının yerine çift sürmeğe... Sabanla bir gitmiş bir gelmiş, cedvelle çizilmiş gibi dümdüz bir iz çekmiş, sonra bir daha gidip gelmiş, bir daha, bir daha... Çift sürerken dudaklarından da keyifli bir ıslık hiç eksik olmuyormuş.

-Baba! diye bağırmış bir aralık ihtiyara, sen armut ağacının altında dinlenmene bak, tarlayı ben sürerim. Eğer biri gelir de beni satınalmak isterse, hiç çekinmeden sat... Paranı almana bak, ben nasıl olsa biraz geçince yine çıkar sana gelirim.

İhtiyar uzandığı yerde hemen uykuya dalmış. Bu sırada zengin bir tüccar çıkagelmiş... Gördüklerinden öyle hayrete düşmüş ki, **'çiftçi armut ağacının dibinde kestire dursun, öküzler kendi başlarına tarlayı sürsün... Olur şey değil!"**

-Heeeyy! diye bağırmış ihtiyara, bu da nesi böyle?

İhtiyar ayağa fırlamış telaşla, sormuş:

-Ne var?

-Nasıl olur da öküzler tarlayı kendi başlarına sürebilirler? Bir türlü akıl erdiremedim.

-Gözünü açar da bakarsan, görürsün. Tarlayı öküzler değil, oğlum sürüyor.

-Nerede öyleyse oğlun? diye sormuş tüccar şaşkın şaşkın.

-Nah orada, öküzün kulağının içinde...

Tüccar öküzün yanına seğirtmiş hemen, bir de ne görsün, gerçekten "**Bir Karış Boylu Cüce**" öküzün kulağı içinde değil mi? Hemen ihtiyara yalvar yakar olmuş:

-N'olur, bana sat onu!

-Karşılığında ne verirsin?

-Yüz altın.

-Sattım gitti. Al da hayrını gör! Tüccar paraları saymış, cüceyi de cebine koyup gitmiş. Ama cüce rahat durur mu? Yolda cebini fare gibi kemirerek büyük bir delik açmış ve yavaşça zengin tüccarın paçalarından aşağı süzülerek kendini yere bırakmış, yol kenarındaki çitlerin içine saklanmış. Tüccar hiçbirşeyin farkında bile olmadan keyifli keyifli yoluna devam etmiş...

Cüce orman içinde biraz dolaştıktan sonra bir köprüye varmış. Artık karanlık da iyice bastırmış. Onun içinde köprü altında gecelemeğe, ertesi gün tekrar dolaşmaya karar vermiş.

Cüce tam gözlerini kapamış ki, üç azılı haydut çıkagelmiş.

-Bu gece, demiş birisi, adamın iki öküzünden birini çalalım. Köyün bir ucunda oturur. Ne dersiniz?

-Tamam, demiş ötekiler de.

Cüce hemen lafa karışmış:

-Beni de yanınıza alın ağabeyler.

-Sen kimsin? diye fırlamış haydutlar yerlerinden dehşet içinde, karanlığa dikmişler gözlerini...Bir de çıka çıka Bir Karış Boylu Cüce'nin çıktığını görünce, bu kez sevinmişler:

-Sen işimize iyi yararsın, diye el çırpmışlar, çoktan beri senin gibi minnacık birini arayıp duruyorduk. Köyün kıyısındaki ahıra anahtar deliğinden girer, kapıyı açar ve öküzlerden birini dışarı çıkarırsın. Biz de dışarıda seni bekleriz.

Dedikleri gibi de yapmışlar. Haydutlar köyün kenarındaki eve gitmişler. Cüce'yi anahtar deliğinden içeri sokmuş, kendileri de karanlıkta sessizce beklemşler. Cüce içeriden vargücüyle bir kez bağırmış:

-Hırsızlar! Hangi öküzü çalayım? Ak öküzü mü, kara öküzü mü?

-Sus be bacaksız! diye fısıldamış hırsızlar:

-Kara öküzü al!

Cüce kara öküzü dışrı çıkarmış.

Hırsızlar kara öküzü alıp dağa götürmüşler, kesmişler, derisini yüzmüşler, etini de aralarında bölüşmüşler. Cüceye de öküzün işkembesi düşmüş. Sonra oradan hızla uzaklaşmışlar. Cüce yakındaki vadiden aşağıya inmiş. işkembeyi derede bir güzel yıkamış, sonra sıcacık içine büzülüp derin bir uykuya dalmış.

O gece de aç bir kurtun vadiye ineceği tutmuş. İşkembeyi görünce keyiften hoplayıp zıplamaya başlamış, sonra da ağzını ardına kadar açıp işkembeyi bir lokmada yutmuş. Cüce derin uykusundan ancak kurtun karnında uyanabilmiş. Gözlerini önce bir oğuşturmuş... Zifiri karanlık... Sonra kurtun karnında dolaşmağa başlamış. Kurtun ağzına kadar gelip ta dişlerinin arasından dışarıyı seyre koyulmuş. Öğle vaktiymiş. Bir koyun sürüsü ceviz ağacının gölgesinde dinlenmekteymiş. Çobanla köpeği ise, tehlikeden habersiz, uykudaymışlar. Kurt körpe bir kuzunun yanına sinsi sinsi sokulmuş. Tam kuzuyu kapacağı sırada Cüce bağırmış:

-Uyan çoban! Kurt kuzunu çalıyor!

Çoban sıçrayıp kalkmış, hemen köpeğini kurtun peşine salmış. Kurt ormandan öteye gidememiş. Bir çalılığa gelince, bir tavşan görmüş. Cüce bu kez de avazı çıktığı kadar bağırmış:

-Tavşan kardeş çabuk kaç, yoksa kürkünden olacaksın!

Tavşan tabanları yağlayıp kaçmış, tabii kurtun da keyfi...

-Sen kimsin, diye sormuş, karnımda dolanıp duruyorsun, üstelik de avlarımı kaçırıyorsun.

-Ben Bir Karış Boylu Cüce'yim.

-Peki benden istediğin ne?

-Beni bizim eve, anamım babamın yanına götür.

-Nerde oturuyorlar ki?

-O tarafta, aşağı köyde.

Kurt hızla yola koyulmuş. Köye varınca da, çitin üstünden Cüce'nin ana-babasının buluduğu kulübenin avlusuna atlamış.

Cüce bu sefer de kafasını Kurt'un ağzından çıkarıp bağırmış:

-Anaa! Babaa! Kurtu öldürün, ama dikkat edin, karnına vurmayın.

İhtiyar baltayı kaptığı gibi Kurta saldırmış. Ardından karısı da kalın bir sopayla yetişmiş. Küt küt vurmağa başlamışlar kurta. Kurtun karnını yarmışlar, Bir Karış Boylu Cüce'yi kurtarmışlar.

Cüce, keyifli:

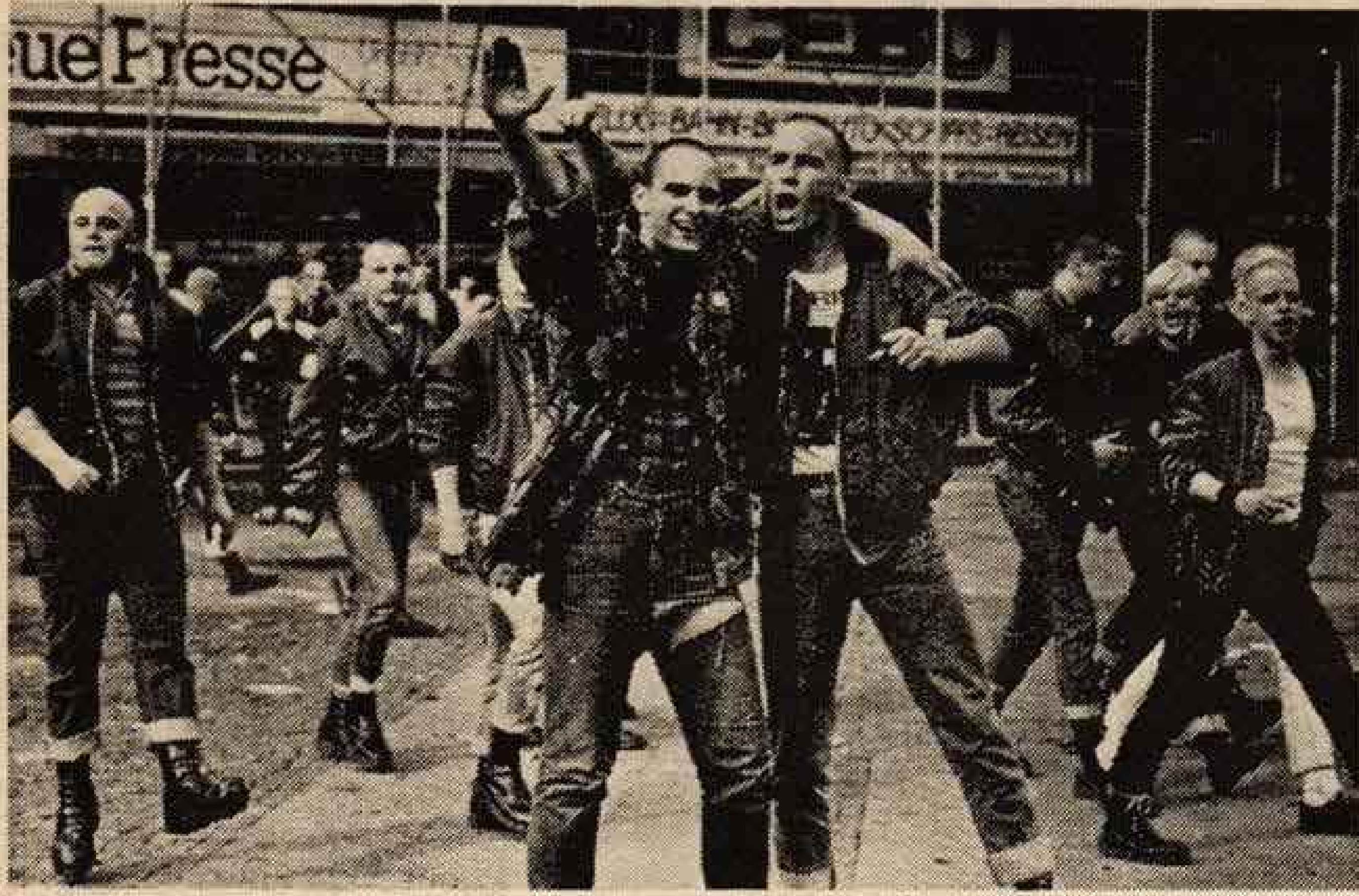
-Nasılsınız, diye sormuş, bıyıklarını burarak...

-İyiyiz, demişler ihtiyarcıklar, günlerdir senden haber bekliyorduk.

-Eh sizin keyfiniz yerinde, demiş Cüce, ama ben hiç de iyi değilim... Kış yaklaşıyor, sırtıma giyecek hiçbir şeyim yok.

-Tasalanma, demiş babası, sana da giyecek birşeyler buluruz hemen. Bıçağı alıp eline kurtun derisini bir güzelce yüzmüş.

Annesi de eline kocaman bir iğne alıp, yumuşacık, sıcacık bir kürk dikmiş Bir Karış Boylu Cüce'ye...



Neonazilere karşı eylem birliği

Neo Naziler 26.10.1983 tarihinde yapılacak olan Almanya-Türkiye Milli maçını bahane ederek; maçın yapılacağı Batı-Berlin'de büyük eylem hazırlığı içersine girdiler. Dağıttıkları bildiriler ve yaptıkları toplantılarda; artan yabancı düşmanlığından yararlanarak istenmeyen halk ilan edilen Türkiyelilere karşı tam bir savaş provası içindeler.

"Auslander Raus" sloganları altında yabancılara karşı olan tüm kişi ve kuruluşları birleştirmeyi amaçlayan Neo-Naziler, maçın yapılacağı gün Stadyum ve Türkiyelilerin yoğun olduğu bölgeleri bir savaş alanına çevirmenin hazırlığını sürdürüyorlar.

Neo-Nazilerin bu eylem planlarını boşa çıkarmak amacıyla tüm demokrat devrimci örgüt ve kuruluşlar eylem birliği yapma doğrultusunda çalışmalarını yoğunlaştırdılar. 10.10.83 tarihinde BİR-KOM'un çağrısı üzerine 30 Türkiyeli ve Alman örgütünün katıldığı bir toplantı düzenlendi. Aynı toplantı 24.10.83 tarihinde tekrar yapılacak.

22 Ekim'de Özel Spor Kültür Evi'nin çağrısı üzerine Neo-Nazilere karşı 20 Spor Klübünün katılacağı bir spor turnuvası yapılacaktır.

Maçtan sonra yabancı düşmanlığına karşı sokak şenlikleri yapılacaktır.

25 Ekim'de sat 17'de Birkenfeld Platz'da SPD.İGM. GEW. BİR-KOM ve diğer gurupların katılacağı bir miting yapılacak. Yine 25 Ekim'de Neo-Nazilerin yapacağı gecenin yapılmaması için tüm demokratik kuruluşlar eylem birliği yapacaklardır.

Neo-nazilerin Türkiye-Almanya milli maçı dolayısıyla yaratmaya çalıştıkları terör ortamına karşı tepkiler sürüyor. Berlin Belediye Başkanı Richard von Weizsäcker, konuyla ilgili bir televizyon konuşması yapma gereğini duydu. F.Almanya'da bir Belediye Başkanının bir milli maçla ilgili televizyon konuşması yapması, alışılmamış bir olay. Weizsäcker konuşmasında her iki tarafı da maç günü sükunete çağırdı, gerekli güvenlik önlemlerinin alındığını bildirdi ve neo-nazileri **"kendini bilmez, kültürsüz, basit ve saldırgan"** olarak niteledi.



Milli futbolcu Lothar Matthäus :

Futbola evet-Nazi terörüne hayır!

26 Ekim günü F.Almanya ve Türkiye milli takımları Batı-Berlin'de karşılaşacaklar. Neo-Naziler Türk futbolseverlerine karşı saldırılar planlıyorlar. Milli futbolcu Lothar Matthau tüm futbolseverlere çağrı yapıyor:

sevgili futbolseverler!"

Neo-Naziler F.Almanya'nın kimi şehirlerinde bildiriler dağıttılar ve futbolseverleri, 26 Ekim'de Batı Berlin'de yapılacak olan F.Almanya-Türkiye milli maçına gitmeye çağırdılar. **"Yabancılar dışarı, Yabancıları Almanya'dan dışarı atın. Bizi ancak zor kurtarabilir."** Bildirilerinde bunlar yazılı. Onlar maç sırasında ve sonunda yabancı futbolseverlere karşı saldırılarla onlar korku ve kabus yaratmak istiyorlar.

Milli futbolcu olarak tüm taraftarları çağırıyorum:

Neo-Nazilerin oyununa gelmeyin **"Zyklon B"**, **"Borussenfront"**, **Adlerfront"** ya da **"Löwev"** gibi sözde futbolsever klüplerinin istediği tek şey terör yaratmaktır. Bu **"Futbolsever klüplerinin"** stadyumlarımızda yeri yoktur. Bu **"taraftarlar"** maçı seyretmek istemiyor. Onlar için futbol tamamen önemsizdir. Onlar sadece futbolseverlerin coşkusunu kötü amaçları için kullanmak istiyorlar.

F.Almanya'daki Türk hemşerilerin herkes gibi burada yaşamaya hakkı vardır. Onlar onyıllar boyunca burada yaşadılar ve çalıştılar. Emekleriyle bu ülkedeki refah düzeyine katkıda bulundular. İşsizliğin suçlusu onlar değildir.

Biz çimlerde koşturan futbolcular centilmence bir maç sergilemek istiyoruz. Biz kazanmak istiyoruz. Tüm taraftarları, centilmen seyirciler olmaya, takımımıza tezahürat yapmaya fakat Türk taraftarlarının kendi takımlarına tezahürat yapmalarına olanak vermeye çağırıyorum. Ancak bu şekilde gelecekte de futbol oynayabiliriz. Neo-Naziler ve saldırganların orada yeri yoktur.

Sporcu selamlarımla
Lothar Matthäus
Milli futbolcu

Tersane krizi, HDW ve AG-Wesser'de işgaller

Geçtiğimiz Eylül ayının 12'sinde yabancı ve Alman işçiler, gemilerin yapıldığı HDW(Howaldtwerke-Deutsche Werft) yi işgal etiler. İşgalden 9 gün sonra işverenin uyguladığı ağır baskılar sonucu, işçiler işgal eylemine son vermeyi kararlaştırdılar.

Buna paralel olarak da Bremen'de bulunanAG-WESER tersanesinde de 19 Eylül'de bir işgal eylemi gerçekleşti. Buradaki işgal eylemi de ancak sekiz gün sürdü.

İŞGALLERE NASIL GELİNDİ

Bugüne kadar hesapsızca yapılan Kapasite Genişletilmesi, konjoktürün yükselmesine sebep olmuştur. Bu da talep edilen gemi sayısına göre oldukça yüksektir. Halbuki Güney Kore ve Taywai'da yapılan gemiler ucuza mal olmuş, bu da oradaki işçilerin işgüçlerini ucuza satmaya zorlanmalarından ileri gelmektedir.

Şimdi ise Almanya'da denenmek (daha doğrusu yapılmak istenen) şeyi; kapama ve işten çıkarmalarla fazla kapasiteyi ortadan kaldıracak ve tersanelerin tekrar uluslararası rekabete yer almalarını sağlamaktır.

Eğer tersanelerden aşağı yukarı 15 bin işçi çıkarılırsa Alman Devleti bunlara nakdi yardım etmeye hazır. HDW, bir devlet tersanesi olduğu için Alman Devleti burada işten çıkarmaların ve kapamaların bir ön hazırlığını yapabiliyor.

HDW'deki işçi temsilciliğine işten çıkarılması gereken 1354 kişinin ismini kapsayan bir liste Tersane yönetimi tarafından sunulmuştur. Yıllardan beri burada çalışan işçilere verilmesi öngörülen tazminat ise oldukça azdır. (Kişi başına 10.000DM.)

600 kişinin daha işten çıkarılacağını ve tersanenin artık gemi yapımı yerine sadece tamir için kullanılacağını ve daha sonra kapatılacağını duyan işçiler fabrikayı işgal ettiler. 9 gün boyunca Hamburg'taki SPD Senatosundan ve Hükümetten yardım beklediler.

Talepleri şunlardı:

-Gemi yapımının sadece Kiel-Tersanelerinde değil Hamburg tersanelerinde de devam etmesi,

-Verilen çıkışların geri alınması.

İşçiler bu taleplerine olumlu bir cevap alamayınca işgali sona erdirmek zorunda kaldılar. Şu anda çıkışlar verilmiş durumda. Daha sonra öğrendiğimize göre, HDW yönetimi tarafından süresiz işten çıkarılmayla da tehdit edilmişlerdir. Bu da işçilerin iki ay süreyle Arbeitsamt'dan işsizlik parası alamamaları demektir. Bu tehditle amaçlanan diğer bir şey ise işçilere tazminat ödememektir.



Yabancı işçilerin durumu da pek parlak değil. Bu olaydan en çok etkilenenlerin başında yine yabancı işçiler gelmektedir. Çünkü çoğunun iş müsadesi HDW dışında hiş bir iş yeri için geçerli değil. Bu yolla onların ülkelerine tazminat ödenmeden gönderilmeleri kolaylaşmış olacaktır.

Burada bizlerin de(Hamburg'daki solcular) bir eksikliğini taşıyan, önemli ve bir o kadar da üzücü bir olaya değinmeden geçemeyeceğiz. Çünkü olay Türkiyeli sol açısından dikkate alınmalıdır:

HDW'deki işçi temsilciliklerinde ilericilerin varlığından bahsedilemez. Buna karşın gericilerin oldukça etkinlikleri var. Bu da kendisini son işgal eyleminde somut bir şekilde gösterdi. Eylemin devam edip etmemesi konusunda yapılan bir oylamada faşist işçi temsilcisinin özel çabasıyla Türk işçilerinin hemen hepsi olumsuz oy kullandılar.

Bu bizlerin örgütlenme konusunda ne kadar **"duyarlı"** davrandığımızın kötü bir örneğidir.

Dünyanın en modern tersanelerinden Bremen'deki AG-WESER tersanesinden ise 2000 kişi çıkarıldı. Bu tersane de kapatılma tehlikesi ile karşı karşıya.

NEREDEN NEREYE!..

Sıcak günler ve biz..

Melike DEMİRAĞ

Koskocaman, kapkara bir saatli bombayı getirip oturma odanızın ortasına koysalar ne yapardınız?.. Üstelik tık-tık işleyip duran bir bomba, hangi saniye patlayacağı belli değil. Belki bir hafta sonra, belki üç saniye!.. Ne yaparsınız?..

Soru bile komik, değil mi?.. Tabii ki kaptığınız gibi fırlatırsınız pencereden dışarı... Kendinizin, çoluk-çocuğunuzun canını kurtarmaktan başka hiçbir-şeyi gözünüz görmez. Bir saniye bile tereddüt etmezsiniz.. Sağcı da olsanız aynı şeyi yaparsınız, solcu da; kadın da, erkek de... Sizinle birlikte bütün evi de havaya uçurabilecek, bütün komşularınızı da sizinle birlikte unufak edecek böyle bir tehlikeye karşı; kim olursanız olun, düşünceniz, inancınız ne olursa olsun, tepkiniz aynı olur.

Peki, ya öğrenseniz, duysanız ki, bir yerde üçbeş kişi toplanmış, bu bombayı sizin eve nasıl ve ne zaman koyacaklarını tartışıyorlar, tepkiniz ne olurdu?.. Biri diyor ki:

-**"Hemen şimdi koyalım, canımız isteyince patlatabiliriz."**

Öteki itiraz ediyor:

-**"Yok,yok..Şimdi hemen koyarsak, evde oturanlar tepki gösterir. Öteki mahalledekilerle pazarlık sonuç vermezse o vakit koyacağız"** deriz, Nasılsa pazarlıkları yokuşa sürmek kolay!..

İşte böyle böyle tartışmalar duysanız, o vakit ne yaparsınız?..

-**"Haa, iyi o vakit.. Siz tartışın, sonucu bana bildirin'...** mi dersiniz, yoksa:

-Yahu siz çıldırdınız mı?.. Bombayı koyacağınız yer benim odam, gümbürtü benim çoluk çocuğumun başında patlayacak!.. Alın terimiz karşılığında üç-beş kuruş ekmek parası alacağız diye canımızı, çoluk çocuğumuzun canını sizin keyfinize bırakamam, OLMAZBÖYLE ŞEY... mi dersiniz?.. Bombayı koymalarına-elinizden geldiğince- karşı mı koyarsınız?..

-**"Alay mı ediyorsun, tabii ki karşı koyarım, izin vermem.."** diyeceksiniz besbelli..Kim aksini düşünebilir?..

Öyleyse ne duruyorsunuz... Öyleyse ne duruyoruz?...

Almanlar, Reagen'ıyla, Thatcher' iyle; Kohl'uyla, Strauss'uyla, kendi halklarının da, dünyanın da gözünün içine baka baka, işte bu pazarlığı yaptılar, kararı aldılar bile.. **Füzeler yerleştirilecek!..** Haydi bakalım, artık varlığımızı göstermenin sırasıdır..

Hangi varlığımızı?..Avrupa'daki Türkiyeli Komünistlerin, sosyalistlerin varlığını mı?.. Hayır çok daha geniş!..

Onlar ve demokratların, yurtseverlerin varlığını mı?.. Hayır, çok daha geniş!...

Kadın, erkek, çoluk, çocuk, sağcı, solcu, koyu müslüman, dinsiz, genç, ihtiyar, Fenerbahçeli, Galatasaylı, Niğde'li, Kars'lı, sünni, alevi....kısacası hepimizin, topluca 1,5 milyon insanın varlığını göstermenin zamanıdır...YAŞAMAK İSTEDİĞİMİZİ göstermenin zamanıdır...Bu füzeler tepemizde patladığında hiçbir fark gözetmeyecek aramızda.. Çoluk-çocuk, sağcı-solcu hepimizi aynı şekilde öldürecek.. O halde hep birlikte dikilmeliyiz karşılarına...Yaşadığımız ülkelerin demokrat güçlerini yalnız bırakmamalıyız... Sakın şunu demeyin:

...**"Benim politik kuruluşum zaten bu işin içinde..Sen daha ne çağrısı yapıyorsun?..Gelen gelir, gelmeyen gelmez!..."**

Ben, zaten gelecek olanlara değil, "Bu iş komünist işi" diye yan çizeceklere sesleniyorum...Ama **"Fırsat bu fırsat, kendi politikamın sloganını birkaç kere daha duyurayım"** diye çok ince hesaplar düşünen kişilere de seslenmek istiyorum..

"Canım ben olmasam da iş yürür, o kalabalıkta ben eksik olsam ne fark eder" diyenlere sesleniyorum. Ama**"Bu küçük burjuvalarla yan yana yürümek şanımıza yaraşmaz"** diye düşünenlere de seslenmek istiyorum...

"Bombalar kimleri öldürecekse" HEPSİNİN BU GÜNDE YERİ VARDIR. Onları çağıralım, anlatalım... Tam tersini yapmayalım, kaçırmaya uğraşmayalım!..Anlatmaya, ikna etmeye çalışalım; küçümsemeye, aşağılamaya değil!..

22 EKİM Cumartesi BONN'da BERLİN'de, HAMBURG'da, ULM-STUTGART'ta en aktif, en coşkulu katkı bizden gelmeli.. **Çünkü biziz Faşizm'in acısını yüreğinde en taze duyanlar..** En önde olmak bize yaraşır...

BİRAZ DA FUTBOL

26Ekim'de Berlin'deki Türkiye-Almanya milli maçı, futboldan çok öte bir anlam kazandı...**"Ne sağcıyım, ne solcu; Futbolcuyum, futbolcu.."** diyen, politikadan öcü gibi kaçanlarımız bile, hayatın acı gerçeğiyle bugün karşı karşıya...

Politikadan kaçıp spora sığınmak da çaresiz.. İşte Futbolun arkasına sığınan Alman Yeni-Nazileri açıkça ilan ediyorlar:

"Alman Alman kalır, Domuz domuz kalır!.. (Domuz biz imişiz) Türklere kaç defa ihtar ettik, kendi isteğinizle defolup gidin, yoksa biz sizi defetmeyi biliriz... 26.Ekimdeki Türkiye-Almanya maçıyla, açık saldırımızı başlatacağız!..."

25 Ekimde, Berlin'deki -aklı başında yüze yakın kuruluş- hep birlikte bir aksiyon düzenliyor...Sağıyla, soluyla, kadınıyla, erkeğiyle orada olmalıyız... Sakın söyle demeyin:

"Sen tanınmış birisin, şarkı söyleyerek katkın olur.. Benim katkımın ne önemi var ki?..'

"Bir sürü Alman kişi ve kuruluş toplanmış.. Ama bizim yurttaşlarımızın hepsi yukarıdaki gibi düşünmüş ve katılmamış, ortalıkta tek Türkiyeli yok.. Bunun utancını aynı bu taşıyabilir miyiz?." İşte her birimize, **BU AYIBIN BİR BUÇUK MİLYONDA BİRİ** düşüyor..

22 Ekimde BONN'da, BERLİN, HAMBURG,ULM-STUTGART'ta, 25 Ekimde BERLİN'de...

LAYIK MIYIZ?

"Her ulus layığını bulur" diye ünlü bir söz var...

Bir türlü kabul edemiyorum layığımızın böyle olduğunu...

Bunun tersini, 22 Ekimde, 25 Ekimde ispatlayacağımıza inanmak istiyor gönlüm...

Ve 5-6 Kasım'da, gene Berlin'de, Türkiye'deki seçimlerin içyüzünü sergileyecek eylemlerimizde -**HİÇ AMA HİÇBİR FARK GÖZETMEKSİZİN**- bir araya geleceğimize inanmak istiyorum...

Hayal mi bunu ummak?... Sevgilerimle.

DUVAR

Sema POYRAZ

Berlin'in Wedding semtindeki Humbold adlı sinema sanki bilinçli seçilmişti DUVAR'ın açılış gecesi için.

"**Prömiyer**" gecelerinin devamlı seyircileri epey hayal kırıklığına uğradılar herhalde, bu eski karanlık ve küf kokan sinemaya girince!

Film başlamadan önce yarım saatlik bir programda Nizamettin Arıç güzel ve güçlü sesiyle tüm salonu dolduran, çoğunluğu Türkiyeli olan ve ülkesinin hasretiyle yanan insanları coşturdu! Alkışlar bitmek bilmedi. Tekrar tekrar istekte bulunan dinleyicilerden özür diledi Nizamettin Ariç programını uzatmadığı için.

Gece Yılmaz GÜNEY'in DUVAR filminin gecesiydi! Bu saygılı davranışından dolayı teşekkürler kendisine!

· Türkülerin etkisiyle coşan, neşelenen seyirciler yalnızca sinemanın karanlığına değil, filmdeki cezaevi gerçekliğinin gaddarlığına ve karanlığına gömüldüler 117 dakika.

TIP Dergisiyle yaptığı bir söyleşide şöyle diyor Yılmaz Güney.

"Daha önceki filmlerimde tek tek kişilerin analizini vermeye çalıştım. Bu filmde bilinçli olarak bunu yapmadım. Cezaevindeki tüm tutuklular, insanlar önemliydi, grup olarak. Seyircinin dikkati yalnızca bir iki kişinin üstünde toplanmamalıydı. Bu filmde önemli olan vahşet ve baskı' dır ve karşı direniş."



"Filmi izleyen seyirci kendi mantığını kullansın istedim! Seyirci filmin öyküsünü analiz etmemeliydi. Seyirciye bedenen acı veren onu korkutan bir durum yaratmaktı amacım,ki filmin sonunda insanlar onları rahatsız eden bir duyguyla sinemayı terketsinler."

Derinden gelen boğuk çığlıklar, filmdeki vahşeti kendi bedenlerinde yaşarmışcasına gözlerini kapatıp **Yeter artık**" diye bağıranlar çoktu sinemada. Yılmaz Güney kesinlikle amacına ulaşmış.

Ankara Merkez Cezaevi, 4. Koğuş! cezaevinin en korkulan koğuşu. Yaşları 12-18 olan genç tutukluların kaldığı koğuş. Yalnızca soğuk ve açlık değil bu genç insanları ürküten, cezaevi yönetiminin özellikle de gardiyanların vahşi ve gaddar tutumları. Dayak, işkence ırza geçme güncel yaşamlarının bir parçası. En ufak direniş bile korkunç bir vahşetle bastırılıyor. Duvarların arasındaki bu umutsuz, acı dünya'ya yeni insancıklar doğuyor, gerçek bağımsızlığı hiç bir zaman yaşayamıyacak bebecikler. İlk Okula bile gardiyan eşliğinde gidecek çocuklar.

Ve çocuklar direnişe geçiyorlar. Duymuşlar başka cezaevlerinin pencerelerinden yol görünürmüş, televizyon bile varmış. Kararlılık korkularını unutturuyor onlara. Kısa bir zaman sonra bastırılıyor direnişleri! Yine dayak! Yine işkence! Kamyonlara tıkılıp başka cezaevlerine gönderiliyorlar.

Gerçekten temiz modern bir cezaevi görüyoruz "**Avrupa standartlarına**" **uygun. Demir parmaklıklı, hücreleri** bile var? Kalkınma programını önce cezaevlerinde uygulayan bir Türkiye.

Yine koridorda sıraya dizilen genç tutuklular ve öldüresiye dayak! Her yeni günün başlangıcında bir grup jandarma görüyoruz, cezaevinin etrafında ellerinde silahları koşuyorlar hep ayni türküyle. "**Ay akşamdan geridir, yaylalar, yaylalar!**

Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu ortamı anlatmaya yeten, film boyunca tekrarlanan bir sahne,

Türkiye'ye 'Duvar" da gördüğümüz tüm cezaevlerine gönderilmek istenen yüzlerce insan var Almanya'da. Umut ederiz ki filmi izleyen Alman seyirciler etkilensin ve zor durumda olan arkadaşlarla daha yoğun bir dayanışmaya girsinler!

Yabancı düşmanlığına karşı bir oyun

Cem Karaca'nın müziğini yaptığı ve oyuncu olarak yer aldığı Ab in den Orient-Express(Haydi Doğu Ekspresine) adlı yabancı düşmanlığına karşı seyirlik oyun başarıyla sahnelenmeye devam ediyor. Cem Karaca yalnız bir şarkıcı olarak değil, aynı zamanda iyi bir oyuncu olarak da dikkatleri çekiyor üzerine. Oyunun yazarları Harry Böseke ve Martin Burkert ustaca yazmışlar metni.

Oyun 'Nestfalisches Landestheater (WLT)-Vestfalya Eyalet Tiyatrosu'nda oynanıyor. Europaplatz 10, 4620 Castrop-Rauxel.

Bir komedi olarak sahnelenen oyunda, kendisini bir Türk genci gibi göstererek çeşitli sorunları yaşayan Alman gencinin (Bernd) canlandırdığı bölümler parçanın başarısını, ilginçliğini arttırıyor.

Vestfalya Eyalet Tiyatrosu Çocuk ve Gençlik Topluluğu'nun oynadığı ve başrolünde Uli Tobinski'nin yer aldığı oyunun rejisörü Hartmurt Forsche.

Yabancı düşmanlığına karşı yabancılar haftası Lübeck'te başarılı geçti

12 Eylül 1 Ekim tarihleri arasında Almanya'da yapılan kiliselerin çağrısı, DGB'nin desteği ile yabancılar haftası

Lübek'te politik bir anlam verilerek gerçekleştirildi.

Önceden kiliselerin ve DGB'nin diğer Alman kuruluşları ile çağrıldığı ön hazırlık toplantıları bu tarihlere kadar biçimlendirilemeyince Die Grünen ve diğer anti faşistler birliği olarak yabancı düşmanlığına karşı karikatür, belge ve resim sergisi açıldı.

Sergiyi bir hafta boyunca 4000'i aşkın insan ilgiyle izledi, yerel gazetede geçte olsa sergi açıldığı yazılarak kitlelere çağrıda bulunuldu.

Neustadt denilen yakın bir şehirden öğrenciler sınıfları ile sergiyi gezmeye gelerek, Dia seyredip bilgi aldıktan sonra bizimle her zaman dayanışma içinde olduklarını belirttiler.

Ayrıca sergi boyunca Barış Haftası içinde uluslararası gün için hazırlık toplantısı, birlikte pişirip birlikte yediğimiz yemek akşamı, yabancılar konusundaki yeni değişikliklerin gündeme geleceği önümüzdeki günler için yabancılar haftasının ön hazırlık toplantısı yapıldı.

avukatınız diyor ki

Av. Michael Böttcher (Çev. Orhan T.)

Çalışma müsadesi hakkı ve son getirilen kısıtlamalar

Yabancı işçilerin Almanya'da çalışabilmeleri için Arbeitsamt'ın (İş ve İşçi Bulma Kurumu) vereceği çalışma müsadesine ihtiyaçları vardır. çalışma müsadesini almak için de yasal oturma müsadesini almaya hak kazanmış olmak gerekmektedir. Çalışma müsadesinin verilmesi için yerine getirilmesi gereken koşullar yanında kural dışı koşullar da vardır. Bu yazıda kural dışı kaideler konusuna değinmek istemiyorum. Bu yazıda çalışma müsadesinin gerektiği durumları açıklamaya çalışacağım.

Aşağıdaki açıklamalarda sık sık göze çarpacak olan "**yabancılar veya yabancı işçiler**" kavramlarıyla, Türk pasaportu taşıyan kişiler kastedilmektedir. Yurtiçi kavramıyla da F.Alman Devleti ve Batı Berlin ifade edilmektedir.

İki iş müsadesi vardır.

A("**besondere Arbeitserlaubnis**") (Özel çalışma müsadesi)

("**Allgemeine Arbeitserlaubnis**") (Genel çalışma müsadesi)

A("**besondere Arbeitserlaubnis**") Özel calışma müsadesi normal olarak Batı Berlin dahil bütün Almanya sınırları içinde geçerlidir. Beş sene için verilmektedir.(Kural dışı:Meslek öğrenme anlaşmaları-Bak nokta 3 c)Eğer söz konusu işçi en son 8 sene içinde kesintisiz olarak yurt içinde bulunduysa (Almanya-Batı Berlin) süresiz olarak verilmektedir.

Özel çalışma müsadesinde önemli olan: Söz konusu çalışma müsadesinin iş pazarından, gelişmelerden bağımsız herhangi bir meslekte veya işyerinde çalışma zorunluluğu getirmemesidir.

-Özel çalışma müsadesini (besondere Arbeitserlaubnis) kimler alabilir?

1-İşçiler

a) Son dört sene içinde yurt içinde (Almanya-Batı Berlin) yasal ve kesintisiz olarak çalışan işçiler.

b) Almanlarla evli olan işçiler

İltica hakkı almış işçiler.

2. Yasal olarak beş sene yurt içinde (Almanya-Batı Berlin) oturmuş olan işçi eşleri ve çocukları.

3. 18 yaşını doldurmadan Almanya'ya veya Batı Berlin'e ailesinin yanına gelmiş yabancı çocuklar.

a) Eğer bir okul bitirmiş veya meslek öğrenmişlerse.

b) Herhangi bir meslek okuluna gitmiş veya okul dışı mesleki aktivitelere katılmışlarsa.

c)Herhangi bir meslek dalında meslek öğrenme anlaşması imzalamışlarsa.(Bu durumda özel çalışma müsadesi meslek öğrenme süresi kadar verilmektedir.

4. Bazı güç durumlarda, öne sürülen şartlar yerine getirilmemiş olsa bile özel çalışma müsadesi verilmektedir.

B) (die"allgemeine Arbeitserlaubnis") genel çalışma müsadesi: Genel çalışma müsadesini veren iş ve işçi bulma kurumunun bağlı bulunduğu bölge içersinde geçerlidir. Genel çalışma müsadesi işpazarının durumuna bağlı olarak verilir. Söz konusu bu çalışma müsadesi herhangi iş ve işletmeyle sınırlı olarak verilir. Üç senelik çalışmadan sonra bu çalışma müsadesi artık bir bölge ve işletme için sınırlı olarak değil, o zamana kadar çalışmış olunan meslek üzerine verilir.

Genel çalışma müsadesi en fazla iki sene için verilir, eğer sözkonusu işçi kesintisiz 2 sene yurt içinde(Almanya'da) çalışmışsa 3 sene. İş ve işçi bulma kurumunun (Arbeitsamt) genel çalışma müsadesini iş pazarının durumuna bağlı olarak vermesinin nedeni, Almanlar ve diğer yabancılar(avrupa topluluğundan) için iş yerlerini garantiye almaktır. Böylece işsizliğin yükü yabancıların üzerine yıkılmaktadır. Almanlarla eşit görülen diğer yabancılar zaten özel çalışma müsadesi alma hakkına sahiptirler. Artan işsizlerden dolayı Almanya'da işe başlamak için genel çalışma müsadesi almak gittikçe güçleşmektedir. Şimdi çalışmakta olan Türkiyeli işçilerin işyerleri de tehlikeye düşmektedir.

İş ve işçi bulma kurumlarının halen çalışmakta olan Türkiyeli işçilerin genel çalışma müsadesini uzatmayacağı bugünden söylenebilir. Ama bir senelik çalışmadan sonra söz konusu işçinin sahip olduğu genel çalışma müsadesini uzattırmaya hakkı vardır. Bu hak sadece o zamana kadar ki çalışılmış olunan işyeriyle sınırlı değildir.

Kimlere ilk sefer (işe başlamaları) için genel çalışma müsadesi("**allgemine Arbeitserlaubnis**") verilir.

1) 3 sene Almanya'da yasal olarak bulunan işçi ailelerinin eşlerine. Belirli iş kollarında 3 senelik bekleme süresi 2 sene olabilir. (pratikte olmamaktadır)

2) 18 yaşını bitirmeden Almanya'da yaşayan ailelerin, anne, veya babalarının yanına gelmiş ve iki seneyi doldurmuş olan işçi ailesi çocuklarına.

3)İltica için başvurup iki senelik bekleme süresini bitirmiş olanlara. (Madde 1 ve 2 de anlatılanlar ilticaya başvurmamış iltica aileleri ve çocukları için de geçerlidir. Madde 1,2,3 de açıklanan bekleme zamanları, işçi ailelerinin eşleri, çocuk ve ilticası kabul edilmiş kişilerin çocukları için geçerli değildir.)

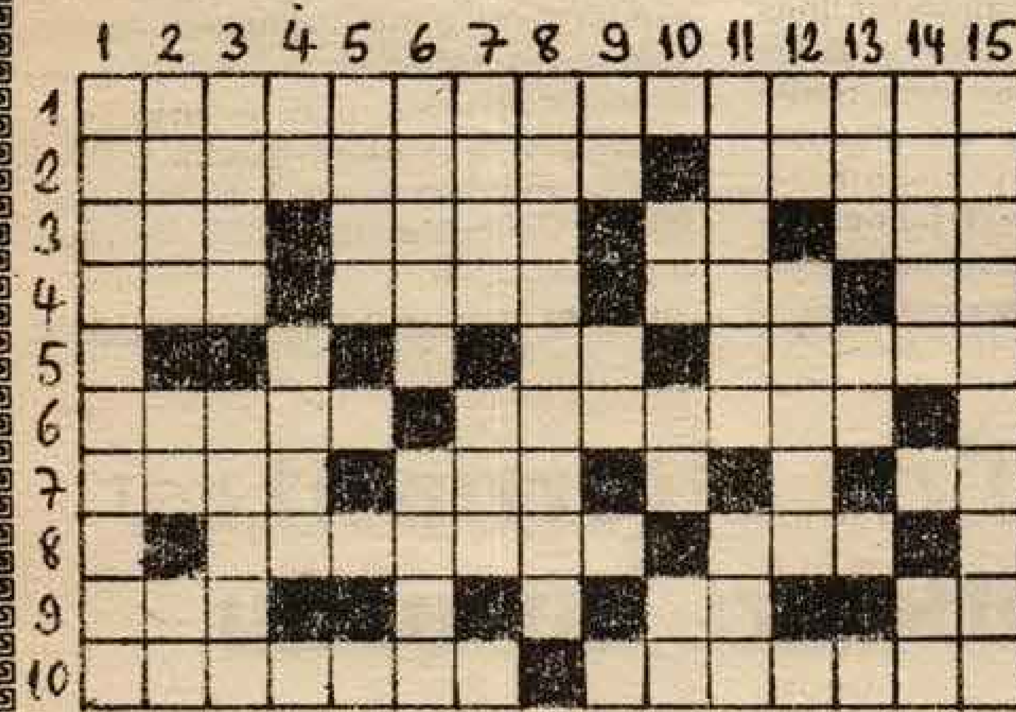
Hamburg iş ve işçi bulma kurumunun(Arbeitsamt Hamburg) bir uygulama emrine göre-bu tür tedbirler diğer iş ve işçi bulma kurumları tarafından da alındı- çalışacak kişilerin seçimindeki koşullar güçleştirilmiş ve iş bulma veya işe başlama şartları ortadan kaldırılmıştır. Bekleme süresinden sonra herhangi bir iş üç ay içinde herhangi bir Alman yada diğer yabancılar tarafından kabul edilmezse-daha sonra diğer yabancılara(Kastedilen Türkiyeliler)-gösterilmektedir.

İşyerini değiştirme genel iş müsadesinin kaybedilmesini beraberinde getirebilir.

Sınırlı çalışma müsadesi olup, bu çalışma müsadesini yeni bir iş için değiştirmek isteyen kişi, yeni çalışma müsadesini yeni bir iş için değiştirmek isteyen kişi, yeni çalışma müsadesini, son uygulamalara göre, eğer yeni bulduğu iş 4 hafta içinde herhangi bir Alman veya diğer yabancılar tarafından kabul edilmezse 4.haftanın sonunda alabiliyor.

Bazı yabancı işçiler ve Alman işçilerin ilk önce iş gösterme önceliği olduğundan dolayı, diğer yabancı işçilerin yeniden iş bulma şansları ortadan kalkmış olmaktadır. Türkiyeli işçiler iş bulmalarına rağmen işsizliğe zorlanmaktadırlar. Bu konudaki uyarı: bir işletme üzerine verilmiş(sadece o işletmede çalışabilir diye.) çalışma müsadesine sahip işçilerin, işyerlerini değiştirme esnasında dikkat etmeleridir.

BULMACA



SOLDAN SAĞA

1- 12 Eylül askeri darbesinden sonra yurtdışında yayına başlayan aylık bir gazete. 2- Hesap etmek, us yolu ile gerçeğe yakın olduğuna inanılarak hüküm vermek, tahmin etmek - Ödenek. 3- Bir yabancı kadın ismi. - Okuyup yazmadan başlayarak sanat ve bilime kadar her türlü öğrenimin her hangi bir derecesinin sağlandığı yer, kurum. - İsim. -Tersi, sahip. 4- Tersi, dolayısıyla anlatma. -Hindistan'da Mihrace'den küçük hükümdar. -Tersi, yemin. -Tersi, bir ek. 5- Türk malını simgeleyen harfler. -Tersi, ekilmiş olan. 6- Batı Karedeniz bölgesinde bir dağ -12 Eylül sonrasında bir süre tutuklanmış avukatlarımızdan birinin soyadı. 7- Batıda hükümdar. -Yapma, etme. -Kırmızı. 8- Ateşe tapan, Nur ve Zulmet diye iki ilaha inanma kuralını yerine getiren kimse. -Şehir dışı yeşillik alan. 9- Tersi, katışıksız. -Türk parasında bir birim. -Fizikte bir kanun. 10- Deprem. -Gerçek, gerçeklik.

YUKARDAN AŞAĞIYA

1- Sağa sola sapmadan, en kısa yoldan 2- 1971 dönemi başbakanlarından (soyadı). -Türk parasında bir birim. -Bir nota. 3- Geçmiş. -Ceylan, ahu. 4- Bir sayı. -Sözsüz, danslı ve müzikli tiyatro. 5- Suyun temizlenmesinde kullanılan kimyasal bir madde. 6- Tersi, elinden her zaman ufak tefek kaza çıkabilecek kişi. -Kır yaşayışını anlatan kısa koşuk yada düz yazı. 7- Tersi, haftanın günlerinden biri. -Taşıtlarda elektrik deposu. 8- İttihat ile Teraki'nin genel sekreterlerinden biri. 9- Türkiye'nin uluslararası deniz taşımacılığında ki simgesi. -Su. 10- Bir Hayvan. -Öylemi anlamında bir nide. -Tersi, ilave. 11- Tersi, dinine bağlı dinine düşkün. -Tersi, küçük su yolu. 12- Bir ek. -Bir şeyi almak isteyen. 13- Düşünce. -Ayı evi. 14- Tereyağı çıkarmak için sütün içinde dövüldüğü kap, yayvan. -Küçük bitkilere verilen genel ad. 15-Satışa çıkarılacak mal üzerine değerini belirlemek için kağıt parçası koyma işi.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN YANITI

SOLDAN SAĞA
1- Cemal Kemal Altun 2-Alamet, amal, ıça. 3-Mahir, afili. 4-Cebir, is, aş. 5-Anemi, arz, ari. 6- Ne, ileliz, tab. 7- He, cu, as, kesele. 8-Akın, tkap, ta. 9-Ni, uyu, sak, kd. 10- Amanetçilik, ari.
YUKARDAN AŞAĞIYA
1- Cambazhane, 2-Ela, ekim. 3-Mahzen. 4- Ami, Mecnun. 5-Lerci, ye. 6-Kt, tut. 7-Abalak. 8-Mafi, esasi. 9-Amiral, pal. 10-Lal, rik, ki. 11-Aliizzet. 12- Sap. 13-Tır, Ate. 14-Uç, aral, kr. 15-Naksibendi.

BM.'lerin ilticacılar komisyonu raporu

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği uzmanlarının F.Almanya'da iltica uygulaması ile ilgili hazırladıkları bir rapor, F.Alman İçişleri Bakanı F.Zimmermann ile BM. Mülteciciler Yüksek Komiserliğinin arasının açılmasına yol açtı. Zimmermann ile Komiserlik arasında yapılması planlanan bir görüşme, rapor yayınlandıktan hemen sonra F.Alman İçişleri Bakanlığı tarafından gerekçesiz iptal edildi, Zimmermann BM. Mülteciciler Yüksek Komiserliğinin raporu geri almasını istedi. Frankfurter Rundschau gazetesinde bir özeti çıkan rapordan alıntıları aşağıda yayınlıyoruz:

"İlticacıların F.Almanya'da toplu olarak barındırıldıkları yerler, eski askeri barakalar, okullar ve hastanelerden oluşuyor. Ziyaret ettiğimiz ilticacı kamplarında mobilyalar eski ve kırık-dökük, ısınma yetersiz, sağlık koşulları kötüydü.

...Beslenme bir sabah kahvaltısı, sıcak öğle yemeği ve soğuk akşam yemeğinden oluşuyor. Yemeklere gelmeyenler cezalandırılabiliyor...Bazı kamplarda mutfağa girmek yasak, odalarda yemek pişirilmeye de izin verilmiyor...İlticacıların yemeklerini kendilerinin pişirdiği kamplarda, ya yemek parası, ya da yiyecek malzemesi dağıtılıyor. Bu son durumda çocuklara yeterince süt, meyva ve meyva suyu verilmediği yolunda şikayetlerle karşılaştık.

Kamp sakinleri, ilticacılar arasında psikiyatri bölümüne nakil, intihar teşebbüsü ve intihar türünden olayların yaşandığını söylediler...İlticacıların genel depresiv hali bizim de dikkatimizi çekti. Uzun süre pasif kalmanın etkileri, gelecekten emin olamamak, çevreden izole olmak, geri gönderileceği endişesi ile yaşamak,günden güne güvensizliğin ve endişelerin büyümesi gibi olgular hepsinde açıkça görülüyor.





...1981'den beri, ilticacıların uyumunu kolaylaştıracağı endişesi ile, kamplarda lisan öğrenimine de izin verilmiyor.

Cevre halkıyla ilişkiler:

Pratikte böyle bir ilişki söz konusu değil. Lisan kurslarının eksikliği, çalışma yasağı, kampların kırsal kesimde olması (ki buralarda halk yabancılara karşı daha olumsuz tavır takınıyor) gibi nedenlerden dolayı ilticacılar çevreden tamamen soyutlanmış durumdalar. Yetkililerin istediği de zaten bu...

Federal Sosyal Yardım Kanunu, ilticacıların da, işsizlik yardımı alan Almanlar gibi toplum yararına işlerde çalıştırılmalarını öngörüyor. Ancak, ilticacılara bu işin karşılığı olan ücret ödenmiyor, sadece saat başına 1-2 Mark gibi bir para veriliyor. Gösterilen işte, bu koşullarda çalışmak istemeyen ilticacının aldığı sosyal yardım kesiiyor.

...Zirndorf'da ilticacılarla ilgili Federal Dairenin yeni yöneticisi Norbert von Nieding'le görüştük.

Norbert von Nieding, F.Alman yetkililerin ve halkın ilticacılara ve yabancılara yaklaşımı konusunda çok açık bilgiler verdi bize:

...F.Almanya'nın iltica politikası ilk sırada Doğu Almanlara, daha sonra da diğer Avrupa ülkelerinden gelenlere yöneliktir. Doğu blokuna dahil Avrupa ülkelerinden gelenlere kapılar her zaman açıktır, ayrıca diğer Avrupa ülkelerinden gelenler de alınabilirler...

...Nieding, Alman halkının büyük bir çoğunluğunun çeşitli kültürleri içeren bir toplum olmak istemediğini söyledi. Nieding'e göre geçmiş tecrübeler, başka ırklardan ve kültürlerden gelen kişilerin hiç bir zaman gerçek anlamda uyum sağlayamadıklarını, üvenlik açısından sürekli bir tehlike oluşturduklarını ve zamanla topluma yük olduklarını, kavgalara yol açtıklarını göstermiş. Ayrıca, F.Almanya'da hakim olan politik görüş dikkate alınırsa, sağcı hükümetlerin bulunduğu ülkelerden kaçanlar ilticacı olarak pek hoş karşılanmıyor. Nieding, **"komünist"** ilticacıların bu konuda karar veren dairenin memurları tarafından sempatiyle karşılanmadıklarını da ayrıca ve altını çizerek belirtti...

F.Almanya'da 1949 Anayasasının 16. maddesi ile iltica hakkı sağlanmış olmasına karşın, Avrupa'da eşine rastlanmayan yıldırma politikaları uygulanmaktadır. Örneğin, kamplarda toplu barınma zorunluluğu, özgürlüklerin kısıtlanması, çalışma yasağı, bazı durumlarda çalışma mecburiyeti konması ve ailenin bütünlüğü ilkesinin tanınmaması gibi...

Uzun süreli pasif bırakılma, hareket özgürlüğünün kısıtlanması, izole edilme, F.Almanya'da bulunan diğer aile üyeleri ve arkadaşlardan ayrı tutulma, kamplarda soğuk ve ilgisiz davranışlara maruz kalma, çevre halkı tarafından dıştalanma türünden olayların ilticacılar üzerindeki kötü etkileri ve gelecek konusunda umutsuzluk hepsinde açıkça görülüyor. İlticacıların psikolojik durumlarının kötüleşmesi, bu insanlarda ister istemez ortaya çıkan topluma karşı tavır alma ve toplumu reddetme duygularıyla birleşince, gelecekteki bir uyumun olasılığı da iyice azalıyor. Bu durumun asıl kurbanları da, ne ülkelerine dönme, ne de başka bir ülkeye gitme olanakları olmayan gerçek politik ilticacılar...

Bonn'daki şubemizin geçmiş dönemlerde yapmış olduğu çeşitli uyarılara rağmen, F.Almanya'da ilticacıların barındırıldıkları tesislerde şartların bu kadar kötü olduğunu gözlerimizle görmeden önce bilmiyorduk. Kamplarda yaşam şartlarının bu derece kötü olması asıl problem de değil. Örneğin İtalya'daki Latine ve Avusturya'daki Traiskirchen kamplarında yaşam şartları daha da kötü, ama burada kalanlar bunun geçici bir dönem olduğunu biliyorlar, kamplarda iyi bir atmosfer var ve birçok gönüllü kuruluş da ilticacılara gerek manevi, gerekse maddi yardımda bulunuyor. F.Almanya'daki kamplarda ise psikolojik hava ve gelecekle ilgili yönelimler buralardakinden tamamen farklı ve gerçek bir endişe kaynağı."

İlticacılar sorunu Almanya basınında

Cemal Kemal Altun'un hayatına kendi isteğiyle son vermesi ve aynı günlerde yayınlanan B.M. Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin F. Almanya'da iltica uygulamaları ile ilgili raporu, Alman basınının ilgisinin ilk kez ilticacılar sorununa yönelmesine yol açtı. F. Almanya'daki mülteci kamplarını gezen, ilticacılarla reportajlar yapan bazı Alman gazeteciler, ülkelerindeki iltica uygulamalarının işkence ve baskıdan kaçan insanlara sığınak olmaktan ne kadar uzak olduğunu , F.Almanya Anayasasında tanınan iltica hakkının pratikte ne kadar kısıtlı ve tek yönlü uygulandığını gördüler.

Stern dergisi muhabiri konuyla ilgili yazısında "ülkelerinden hapisten kaçan insanlar, burada cezaevi koşullarını aratmayan bir yaşam sürdürmek zorunda kalıyorlar" derken, Frankfurter Rundschau gazetesi de "F.Almanya, büyük çabalarla düzelmeye çalıştığı, dünya kamuoyundaki kötü şöhretini yeniden kazanmak üzeredir" şeklinde yorum yaptı.

Türkiyeli ilticacılarla bir röportaj

Münih'te yayınlanan bir gazete, Eylül ayı içinde 10 kadar Türkiye'li ilticacı ile bir reportaj yaptı. Gazetecilere kamplardaki yaşam koşulları ile ilgili bilgi veren ilticacılar, "Buralarda yavaş yavaş yok ediliyoruz. Yaşamımız patates yemek ve uyumaktan ibaret" dediler.

Bir Kürt ilticacı, önce neden ve nasıl kaçtığını anlattı, sonra da Alman havaalanında kendisine yapılan muameleyi . Şimdi Neuburg toplama kampında kalan ilticacı, kamp koşulları şöyle anlattı. "Ayda 50 Mark cep harçlığı veriyorlar. Hayvanlardan daha kötü bir yaşamımız var. Bir odada 4-5 kişi kalıyoruz, banyo yok, mutfak yok, her taraf pislik içinde. Görevliler bize çok kötü muamele ediyor, emir kulu gibi kullanıyorlar. Söylediklerini yapmazsak, bir günlük yiyecekler bir hafta idare etmek zorunda kalıyoruz. ... Burada her gün ölüyoruz."

Bir başka ilticacı ise, Türkiye'de işkence gördüğünü, suçlandığı olayın failinin bulunması üzerine geçici olarak serbest bırakıldığını, bütün bunları Alman yetkililere, belgelerle ispatladığını, buna rağmen 3 senedir iltica dilekçesine cevap alamadığını anlattı.



Solingen'de yabancılar haftası düzenlendi

Solingen'de 24-25 Eylül'de yabancılar haftası, çeşitli uluslardan insanların kültür ve sanat sergileri ile başladı. Türkiyeli guruplardan DIDIF, Devrimci İşçi, Türk Halk Derneği ve Türk Alman Dayanışma Derneği katıldı.

Havanın da güzel oluşunun etkisiyle ilgi oldukça fazla oldu. Bunun yanısıra çeşitli ulusların mutfakları ile birlikte; Türkiyelilerin döner, tatlı ve çay'ı oldukça ilgi çekti.

24 Eylül Cumartesi günü Solingen Belediye Başkanı'nın konuşması ile başlandı ve çeşitli müziklerin dinlenmesi ile devam edildi. 25 Eylül Pazar günü ilgi adeta fazla oldu. Zira yabancılar danışmanı L.Funke'de bir konuşma yaparak yabancıların buradaki sorunlarına değindi, kendisine yöneltilen çeşitli soruları yanıtladı. Haftanın ilginç yanı Almanların fazla ilgi göstermemesiydi.

Hafta Oberhausen'den gelen folklor ekibinin gösterisi ile sona erdi. Ayrıca tüm yabancılar kapanışta hep birlikte **"Uluslararası Dayanışmayı Yükseltelim"** sloganını atarak dağıldı.

Yabancılara yerel seçimlerde seçme ve seçilme hakkı istendi

7 ve 8 Ekim'de Hamburg'da **"Yabancılara yerel seçilme hakkı"** konulu uluslararası bir toplantı düzenlendi. Hamburg yüksek okulunun düzenlediği bu toplantıya İsveç, Hollanda, Danimarka ülkelerinden de birer ünlü uzman katıldı. Gazetemiz yazarı Prof. Hakkı Keskin'in de konuşmacı olarak bulunduğu bu toplantıya ayrıca Hamburg parlamentosunda temsil edilen parti temsilcileri katıldılar.

Göçmen işçilere politik katılım hakkının verilmesinin yalnız demokrasinin değil ayni zamanda bir insanlık hakkı olduğunu belirttiler.

Tartışmacılar arasında bulunan SPD'li Hamburg İş ve Sosyal Eyalet Bakanı, Hamburg eyalet parlamentosunda yerel seçim hakkının gündemde olduğunu, SPD'nin az bir çoğunlukla bu hakkın verilmesinden yana tavır alma ihtimalinin bulunduğunu, ancak CDU'nun bu durumda Anayasa Mahkemesi'ne başvuracağını sandıklarını açıkladı.

Berlin Eyalet Parlamentosunun da gündeminde olan yabancıların yerel seçimlere katılma hakkı sağlanması tartışmalarının önümüzdeki aylarda daha da güncellik kazanması beklenmektedir. Yabancı işçilerin de bu tartışmaları ilgiyle izlemeleri ve haklı taleplerinden yana tavır almaları gerekmektedir.

Bilindiği gibi İsveç 1975 yılında yabancılara yerel düzeyde seçme ve seçilme hakkı tanıyan ilk ülke. İsveç'i, Norveç, Danimarka ve Hollanda izledi. Hollanda bu yıl üçte iki çoğunlukla anayasasını değiştirerek yabancılara yerel seçimlere katılma hakkı sağlamıştır. Hollanda'da işsizliğin Federal Almanya'dakinin iki katı düzeyinde olduğu düşünülürse, yabancıların haklı istemlerinin yerine getirilmesi için ekonomik krizin olmadığı yılları beklemenin gerekmeyeceği ortaya çıkıyor.

Konunun giriş konuşmasını yapan Hakkı Keskin yerel seçim hakkının yabancılar politikasında ilk somut adım olacağını, misafir işçilik statüsünü öngören ve günümüze değin süregelen yabancılar politikasından kalıcı(göçmen) işçi statüsüne yönelik politikaya geçiş için böyle bir adımın zorunluluğunu vurguladı. Yerel seçim hakkının yabancıların kendi sorunlarına doğrudan eğilmesine, siyasi partilerin yabancıların çözüm bekleyen sorunlarıyla ilgilenmelerine olanak sağlayacağını belirten Keskin, bu hakkın ayrıca Demokrasinin kaçınılmaz gereği olduğunu açıkladı.

İsveç, Danimarka ve Hollanda'lı uzmanlar kendi ülkelerindeki deneyimlerin çok olumlu olduğunu, bu yoldan uyum politikasının geçerlilik kazandığını, göçmen işçilerin kendilerini bu toplumların artık dışında görmemeye ve toplum sorunlarıyla daha yakından ilgilenmeye başladıklarını vurguladılar.

Kassel'de alternatif oy sandıkları kuruldu

Hessen eyalet seçimleri öncesinde Kassel'deki Türkiye'liler, yabancılara seçme ve seçilme haklarının verilmesi talebiyle çeşitli eylemler gerçekleştirdiler.

Eylemlerin bir bölümü olarak dağıtılan **"Gesucht: Sündenböcke"** Şamaroğlanları aranıyor) başlıklı bildiride F.Alman hükümetinin içine düştüğü krizin faturasını emekçilere ödetmek istediği, yaşlıların, öğrencilerin, annelerin ve işçilerin gelirlerinde kısıtlama yapıldığı, bunun suçlusu olarak da yabancı işçilerin gösterilmek istendiği açıklanıyor. Bildiride ayrıca: **"Biz buraya işçi olarak çağrıldık. Geçmişte gerekliydik, şimdi de gerekliyiz. Biz de sizler gibi emeğimizle geçiniyoruz, biz de sizler gibi ekonomik krizin kurbanlarıyız"** deniyor ve yabancılara seçim hakkının verilmesi isteniyor.

Eylül ayı içinde Grüne(Yeşiller) partisinin bir şöleninde alternatif oy sandığı açan Türkiye'liler, yabancıların seçme hakkı konusunda bir de imza kampanyası başlattılar. Gerek imza kampanyasına, gerekse alternatif oy sandığına Almanlar büyük ilgi gösterdiler. Sandık başında, Türkiyeli işçilerin Alman işçilerinden farklı konumda olmadıkları, onlar gibi ekonomik krizin kurbanları oldukları açıklandı. Çok sayıda Alman ın sandık başına gelerek yabancılara seçme hakkı verilmesi yolunda oy kullandığı gözlendi.







BİBER
acı söyler
ama
doğru söyler

SEÇİM SANDIĞINDAN KİM ÇIKACAK?!..

SENCE SANDIKTAN HOROZ MU ÇIKACAK, YOKSA ARI MI?..

VALLA DESTEKLİ OLDUĞUNDAN HERHALDE HOROZ ÇIKAR...

HART! HURT!

ZATEN ARI DA ÇIKSA HOROZ DA ÇIKSA FARKETMEZ DİYORLAR...

FARKETMEZ OLUR MU? HİÇ ARI İLE HOROZ BİR OLUR MU?..

ŞAPIRT! ŞUPURT!

ÇOK MERAK EDİYORUM, KİM ÇIKACAK ACABA?..

HAYIRLISI, HAYIRLISI VALLA...

HART! HURT!

AÇIYORLAR, DUR BAKALIM KİM ÇIKACAK?...

AA YAV SÖYLÜYORLARDI DA İNANMIYORDUK, SANDIKTAN RESMEN FARE ÇIKTI BE!..

Uğur Durak

Pakistan'da neler oluyor

Pakistan'da 14 Ağustos'ta başlayan "Sivil İtaatsizlik kampanyası", gösteriler, çatışmalar ve tutuklamalarla sürüyor. Muhalefetteki 8 partinin katıldığı "Demokrasiyi yeniden inşa hareketi" nin serbest olan son lideri Wali Han da geçtiğimiz ay içinde tutuklandı. Öte yandan, olayların özellikle Sind eyaletinde büyüyerek geliştiği görülüyor. Aradan geçen süre içinde yüzlerce kişi öldü, resmi açıklamaya göre 2 bin, muhalefetin iddiasına göre ise 20 binden fazla kişi tutuklandı.



OLAYLAR NASIL BAŞLADI

Ziya-Ül Hak'ın 12 Ağustos günü yaptığı bir konuşma, bardağı taşıran son damla oldu. Konuşmasında sıkıyönetimin 1985'ten önce kaldırılmayacağını açıklayan Ziya-Ül Hak, **"beni ve arkadaşlarımı hiç kimse yönetimden uzaklaştıramaz"** dedi. Ayrıca, 1977'de yönetime gelir gelmez askıya aldığı Anayasa'da yapacağı değişiklikleri de anlattı. Buna göre Devlet Başkanının yetkileri arttırılıyor ve bir Milli Güvenlik Konseyi kuruluyor. (Konseyin başına Kara, Deniz ve Hava kuvvetlerinin komutanlarının getirileceği tahmin ediliyor.) Devlet Başkanının yetkilerini arttıracak olan bu değişiklik, başbakanı temsili bir düzeye indirecek ve eyaletlerin özerkliğini büyük ölçüde ortadan kaldıracaktır. Seçimlerin 1985'e değin uzanan bir tarih içinde yapılacağını da belirten Ziya-Ül Hak, demokrasiye geçişte yapılacak seçimlerde alınacak sonucun **"pozitif"** olması gerektiği koşuluna öne sürdü. **"pozitif"** sonuç, Ziya ve cunta tarafından **"kabul edilebilir"** anlamına gelen bir ifade! Bu **"pozitif" sonuca ulaşmak için de, seçime katılacak adayların Ziya'nın belirlediği birtakım şartları sağlamaları gerekiyor. Türkiye cuntasında olduğu gibi. Ziya -Ül Hak, 12 Ağustos konuşmasını, "Halkın sokaklara dökülmemiş olması, beni desteklediğini gösterir"** diye bitirdi.

İki gün sonra halk sokaklara döküldü. Ziya Ül Hak'ın konuşması ülke çapında protesto edildi. 14 Ağustos Ulusal Kurtuluş Gününde ülkenin kurucusu Cinnah'ın mezarı başında toplanan 20 bin kişi, **"demokrasi istiyoruz"** sloganını atmaya başladı ve aynı gün, **"Sivil İtaatsizlik Kampanyası"** başlatıldı. Kampanyanın en önde gelen talepleri, seçimlerin bir an önce yapılması ve sıkıyönetimin kaldırılması.

DEMOKRASİNİN İNŞASI HAREKETİ

Pakistan'da muhalefet, Demokrasinin İnşası Hareketi (MRD) etrafında toplanmış durumda. MRD, değişik görüşlere sahip 8 partiden oluşuyor. Bunlardan en güçlüsü ve MRD'ye hakim olanı da idam edilen Butto'nun Pakistan Halkının Partisi.

MRD, 1981'de kuruluşundan buyana, iç çelişkilerinden dolayı tutarlı bir muhalefet kampanyası başlatamamıştı. Ağustos'ta başlatılan kampanyanın ilk günlerinde bile Pakistan Halkının Partisi kendi içinde ikiye bölünmüş durumdaydı. Ulusal Demokrasi Partisi ise kampanyaya katılıp katılmama konusunda son ana kadar karar veremedi. Şu anda bu parti de MRD içinde.

Kampanya, en çok Sind eyaletinde etkin oldu. En büyük gösteriler burada yapıldı ve hepsi de kanlı bir şekilde bastırıldı. İlk dört haftanın sonunda bu eyaletteki ölü sayısı resmi makamlarca 31, MRD'nin açıklamalarına göre de 115'ti.

Gösterilerin Sind eyaletinde yoğunluk kazanması, bu eyalette yaşayan ve nüfusun yüzde 20'sini oluşturan Sindi'lerin öteden beri ekonomik ve politik baskı altında olmalarından kaynaklanıyor. Gerçekten de Pencap kökenli diğer halka oranla Sindiler ekonomik olarak kötü durumdalar. Sindi olmayan bürokratlar tarafından yönetiliyorlar ve ordunun yüzde 70'i Sindi değil.

Gösterilerin Pencap'a ne oranda yayılacağı, genellikle büyük şehirlerde oturan ve ekonomik durumları iyi olan Pencap'ların, Begüm Butto'nun **"kalkın ve halka katılın"** çağrısına ne oranda uyacakları henüz belli değil.

Şu anda muhalefeti örgütlemiş durumda olan MRD'nin lider kadrosunun zayıf olması ve Pencap'lar arasına fazla girememiş olması, bu süreci yavaşlatacak faktörler olarak değerlendiriliyor. MRD'nin önündeki diğer bir engel ise kendi içindeki ayrılıklar. Özellikle Butto'nun Pakistan Halkının Partisine, MRD içinde güvensizlik büyük. MRD'yi oluşturan öteki partilerin tümü, geçmiş dönemde Butto'nun partisine karşı mücadele vermişlerdi. Hatta bu çatışmalar, 1977'de cuntanın gelişini bir anlamda kolaylaştırmıştı. Şimdi bu partiler, Butto'nun partisini yeniden yönetime getirmek için ayaklanmış olmaktan çekiniyorlar. Ziya Ül Hak yönetimi de muhalefet partileri arasındaki bu güvensizliği geçmiş dönemde bol bol kendi lehine kullandı.

Pencap'ın, kampanyaya büyük ölçüde katılacağına dair belirtiler var. Hoşnutsuzluk, grevler ve gösteriler burada da başladı. Özellikle üniversite öğrencilerinin ve hükümetten ikinci sınıf insan muamelesi gören kadınların muhalefete katılmaları ihtimali büyük.

Pancap'ın muhalefete katılmaması halinde, Sind'deki gösterilerin ayrılıkçı bir nitelik alacağı belirtiliyor.

Ziya Ül Hak rejimini destekleyen sağcılar da var: İslam Cemaati (bunlara sıkıyönetimin B-takımı deniyor zaten) ve Müslümanlar Ligi gibi. Gene de Ziya'nın politik tabanı çok dar. İslamcılık sloganının coşkuyla karşılanmasına rağmen, **"Ziya usulü İslam"**'ın gene Ziya'nın yöntemleriyle hayata geçirilmesi, dini çevrelerce de pek hoş karşılanmıyor.

Altı yıllık yönetimi boyunca Ziya ül Hak'ın lehine işleyen pek çok faktör vardı: Sovyetler'in Afganistan'ı işgali, ABD yardımları ve ekonominin (yurtdışında çalışıp döviz gönderen Pakistanlıların da büyük katkılarıyla) az çok iyi durumda olması gibi.

Bu son olaylar, ordunun kışlasına dönmesi ile sonuçlansa bile, Pakistan halkının, alternatif bir politik güce sahip olamama gibi bir şanssızlığı var, diyor bazı gözlemciler. Ve bunun nedenini de uzun süren sıkıyönetim süresince politik faaliyetlerin, politik düşüncenin boğulmuş olmasında buluyorlar. Hatta MRD liderlerinin kolluk hırsı içinde olduklarını iddia edenler de var. Ağustos olaylarının özelliği, halkın ayaklanmasının eski ve gözden düşmüş liderleri yeniden önder durumuna getirmesi oldu, deniyor.

Ancak, muhalefete sürekli yeni güçler de ekleniyor. Bunlardan bir tanesi solcu Sind Awami Tehrik (SAT) örgütü. Bu örgüt, 1979'dan beri hapiste olan Rasul Baksh Palejo önderliğinde ve öğrenciler, köylüler ve işçilerden destek görüyor. Son ayaklanmalarda rolü büyük oldu. SAT gibi örgütleri, Pakistan'da geleceğin partileri olarak niteleyenler var. Bunlar, belirli bir ideoloji doğrultusunda, sosyal adaleti herşeyin üstünde tutan örgütler. Ziya Ül Hak'a MRD'nin isteklerini kabul etmesi yolunda akıl verip, yoksa SAT gibi örgütlerin muhalefet içinde güçleneceği uyarısında bulunanların sayısı az değil.

Gene de Pakistan'da kısa vadede politik yaşamı belirleyecek olan MRD ve Pakistan Halkının Partisi. Pakistan halkının geçmişte de ayaklanarak diktatörlükler devirdiğini hatırlatanlar, bu son olayların ciddiye alınması gerektiğini belirtiyorlar.



ÇOCUKLARLA BERABER

SİZLERDEN

Emekçiyim..

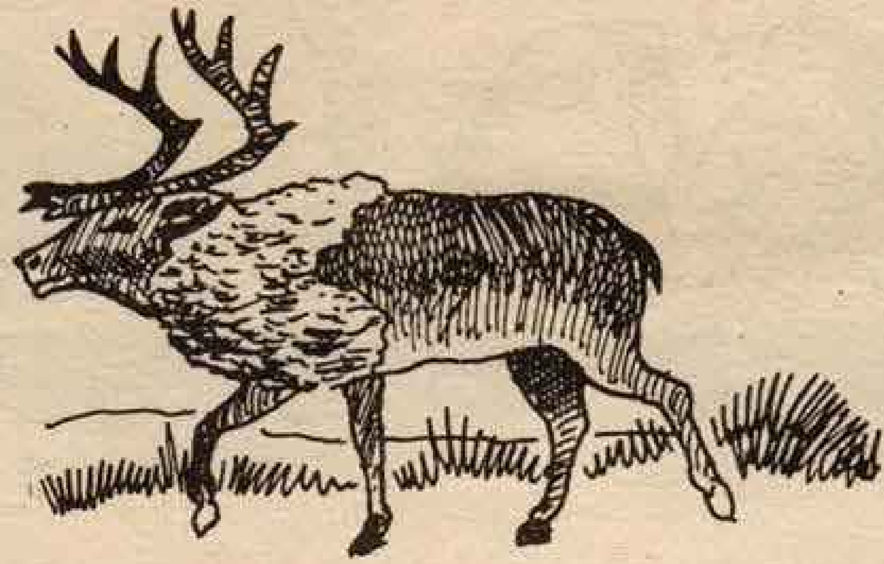
Emekçiyim çalışırım günboyu,
Alamadım hiç bir zaman hakkımı
Sömürülürüm çalışırken daima
Benim sırtımdan geçinir ağa.

Hasta olduğum zaman,
Cebimde yoktur param
Gidemem doktora.
Bu düzen niçin böyle acaba?

Aç kalır, susuz kalırım
Kimse bilmez derdimi.
Gece gündüz çalışırım
İsterim ben eşitliği.

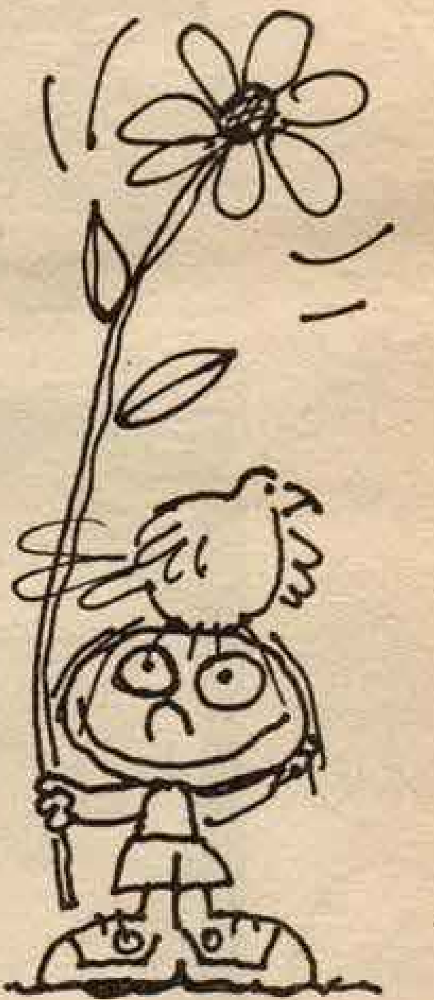
Yaman

BUNU BİLİYOR MUYDUNUZ?



Ren Geyikleri

Ren geyiklerinin dişilerinin de erkekleri gibi boynuzları vardır.



ATLA EŞEK







Lübnan neden karışıyor

KONUMU

Lübnan, batısında Akdeniz, güneyinde İsrail, doğusu ve kuzeyinde de Suriye ile çevrili 10.400 kilometrekarelik küçücük bir ülkedir. Yüzölçümünü daha iyi kavrayabilmek için Türkiye ile kıyaslandığında, Türkiye'nin 75'te biri olduğu görülür. Demek ki illerimizin hemen hepsi Lübnan'dan daha büyüktür. 1982 senesi sonunda Lübnan'ın nüfusu 2.690.000 idi. Bu nüfusun küçük bir kesimi tarımda çalışır. Tarım ve sanayinin ekonomideki yeri yüzde 30 civarındadır. Lübnan ekonomisinin temelini hizmetler oluşturur ve bunların başında da bankacılık gelir.

TARİHÇESİ

Lübnan'ın ilk olarak otonom varlığı 16. yüzyılın sonlarına dayanır. Emir Fahreddin adında biri aşağı yukarı bugünkü Lübnan topraklarında egemenliğini kabul ettirebilmiştir. Osmanlı idaresi bu duruma 1635'de sert bir şekilde son verir. Emir Fahredin, Dürzilerin yetiştirdiği devlet adamlarından ilkidir.

1788-1840 yılları arasında yaşayan Maronit Emir Beşir, ayrılıklarını farklı dini inançlarda bulan çeşitli toplumları birbirlerine düşürerek yönetmeye kalktığında, bugün süregelmekte olan iç savaşın tohumlarını da atmış oluyordu. 1860'ta 10 bin hristiyanın ölmesiyle sonuçlanan iç savaş, III.Napolyon ordularının Lübnan'a girmelerine neden olur. Daha sonra küçük Lübnan adı altında bir devletin kuruluşuna geçilir ve ozamana kadar Dürzilerde bulunan politik etkinlik, hristiyan Maronitlerin eline geçer. 1921'de Suriye Fransa mandası altına girer. 1943'de Lübnan Suriye'den koparılır ve bağımsız Lübnan Cumhuriyeti kurulur.

Birçok toplumdan oluşan Lübnan devleti parlamenter rejimle idare edilir. Cumhurbaşkanı 6 yıllığına milletvekilleri tarafından seçilir. 1943'den beri cumhurbaşkanı hristiyan Maronitlerdendir. Başbakan müslüman Sunni, meclis başkanı ise müslüman Şii'lerdendir.



DİNİ AYRILIKLAR

Lübnan'da en kalabalık toplumu Şiiler oluştururlar. Onlardan sonra Sunniler ve hristiyan Maronitler gelir. Maronit inancın kurucusu Jean Maroun ya da Maron adında biridir. Katolik kilisesinden farklı olarak hazreti İsa'nın iki varlığı olduğunu kabul etmezler. Bilindiği gibi, katoliklere göre İsa hem allah, hem de insandır. Maronitler ve çeşitli doğu kiliseleri ise İsa'ya ayrı ayrı bu iki varlığı tanımazlar, vücudunun tanrısal varlığında eriyip yok olduğuna inanırlar. Katoliklerden ayrı oldukları bir diğer taraf da, papazların evlenebilmeleridir. Fakat evlilik papaz olmadan önce yapılmalıdır. 12. yüzyıldan beri, İsa'nın iki varlığını kabul eden katolik kilisesine yaklaşmışlardır. Haçlı seferlerinden beri de Vatikan ve Fransa ile yakın ilişkileri vardır.

Bu üç büyük gruptan sonra da belli başlı 4 toplum sayılabilir. Bunlar da katolik Yunanlılar, ortodoks Yunanlılar, Ermeniler ve Dürzilerdir.

Bu toplumlar üzerine kesin sayılar yoktur, fakat son 4 toplum birbirine çok yakındır. Kesinlikle bilinen, Dürzilerin nüfusun yüzde 7'sini oluşturduklarıdır. Bir de, sayıları kesin olarak bilinemeyen, fakat günün birinde girici gözüyle bakılan Filistinliler vardır.

Dikkatle incelenmesi gereken iki unsur şunlardır. Birincisi, müslümanların hristiyanlardan çok daha kalabalık olmalarıdır. Bu oran, üçte ikiye yaklaşmaktadır. İkincisi de, sayıca çok az olan toplumların ekonomik, politik ve askeri açıdan büyük rol oynayabildikleridir. (Maronit Falanjistler ve Dürziler gibi.)

ULUSAL PAKT

Ayrılıklarını dini inançlarda bulan toplumları kısaca gözden geçirdikten sonra, 1943'te imzalanan Ulusal Pakt'ı incelemekte yarar vardır. Fransızların 1932'de yaptıkları ve doğruluğu hiç bir zaman kanıtlanamayan bir sayıma dayanan bu ulusal pakt, Devlet Başkanlığını bir hristiyan Maronite verir. Genel Kurmay Başkanı da onlardandır. Müslümanlara da başbakanlık (Sunnilere) ve Meclis Başkanlığı (Şiilere) kalır. 5 seneliğine seçilen 99 milletvekilinden 55'i hristiyan Maronit, 44'ü müslümandır. Bu değişmez. Devlet memurlukları ve kamu sektöründeki görev dağıtımı da bu orana göre yapılır. Müslümanlar bu durumu 1947'de Suriye'ye ilhak olmamak için kabul etmişlerdi. Adı geçen pakt yazılı bir şey de değildi, tarafların birbirlerine verdikleri sözden ibaretti.

LÜBNAN NEDEN KARIŞIYOR?

Lübnan'ın karışmasının nedenlerinden biri yukarıdaki durumdur. Büyük çoğunlukta olan müslümanlar kendi ülkelerinde ikinci sınıf insan muamelesi görmektedirler. Hristiyanlar, politik ve askeri gücün yanında, ekonomik gücün de büyük bir kısmını ellerinde tutmaktadırlar. Bu, günlük yaşama kadar yansımakta ve sosyal pozisyonu daha düşük olsa da bir Maronit kendini bir müslümandan üstün görebilmektedir. Bu durum, 1960'lardan sonra dini ayrılıkların dışına kaçabilen ilerici düşüncenin doğmasına, örgütlenmesine neden olmuştur.

Karışma nedenlerinin ikincisi, 1970'lerden sonra Ürdün'de kırılan Filistinlilerin Lübnan'a yerleşmeleri ve ekonomik bunalımı da bahane eden Falanjistlerin, Filistinliler ve ilericilere karşı oluşan sağcı akımların başını çekmeleri ve etkinliklerini artırmalarıdır. Buna razı olmayan hristiyanları ezmekten de çekinmezler. Sağcı Camille Chamun taraftarları birer birer öldürülür. Süleyman Frangie bu çatışmalarda oğlu Tony'yi kaybeder. Anlatıldığına göre, oğlunun ölümünde büyük yemin eden Süleyman Frangie, Beşir Cemayel'in ölümünden sorumlu tutulur. Üçüncü hristiyan lider Raymond Edde'nin falanjistlere dayanacak askeri örgütlenmesi yoktur. İşin ilginç tarafı Lübnan'da Filistinliler, Dürziler ve Müslümanların bir kısmı tarafından kurulacak ilerici bir yönetimi kendi gelecekleri için tehlikeli gören gerici Arap yönetimleri de Falanjistlere yardım ederler. 1976'da Filistinli ve ilerici Lübnanlılara karşı güç duruma düşen Falanjistlere Suriye'nin yardım elini uzatması ise, ancak Suriye'nin hala Lübnan'ı ilhak etmeyi düşünmesi ile açıklanabilir. 1943'ten beri Suriye Lübnan ile diplomatik ilişkide bulunmuyorsa, bu da günün birinde "Büyük Suriye"yi gerçekleştirmek niyetinde olduklarını vurgulamak içindir.

1982'de İsrail'in Lübnan'ı işgali, Filistinlilerin Beyrut'u terketmeleri, Suriye'nin ve Sovyetlerin susması, silahların gölgesinde Beşir Cemayel'in başkan seçilmesi, Falanjistlerin yasama, yargı ve idare organlarına el koymalarının başlangıcıdır.



ABD, FALANJİSTLERİ NEDEN DESTEKLİYOR?

Beşir Cemayel'in öldürülmesi pek bir şey değiştirmez. Yerini alan Emin Cemayel, ilk anda ılımlı bir tavır alsa da, İsrail ve Amerika'nın gölgesinde kendini Lübnan hristiyanlarının kurtarıcısı olarak görmeye başlar. Güttüğü politika, Washington ve Kudüs'te planlanmaktadır. Bir Amerikan diplomatı, Lübnan iç savaşının CIA tarafından başlatıldığını, Mısır'ı Amerika'nın kucağına atabilmek için bizzat Henry Kissinger'in bu tezgahın başını çektiğini açıklamıştır. 1976'dan beri ABD'nin gütmüş olduğu politika da bunu kanıtlamaktadır. Son olarak patlak veren Falanjist-Dürzi çatışmasında Falanjistler güç duruma düşünce, koskoca VI.Filoyu harekete geçirmekten çekinmemesi bunun en canlı örneklerinden biridir. ABD'nin Falanjistleri açık olarak desteklemesinin nedeni, Lübnan'da Güney Amerika diktatörlüklerine benzer bir iktidar kurdurmayı istemesidir. Böylece İsrail ve Lübnan ABD'nin 53. ve 54.eyaletleri olarak Batı uygarlığının Ortadoğu'da öncü karakolluğu görevini üstleneceklerdir. Üstelik İsrail ekonomik açıdan oldukça kötü durumda olsa da, Lübnan Ortadoğu'nun İsviçresidir ve petrol ağalarının paracıkları orada yatmakta, ya da oradan geçmektedir.

Falanjistler nüfusun yüzde 10'unu oluşturmaktadırlar. Çünkü diğer Maronit liderlerden Süleyman Frangie ve Raymond Edde liberal eğilimli olup Falanjistlerin politikasını desteklememektedirler. Ermeni ve Yunanlıların tutumu da buna yakındır. ABD bu yüzde 10 azınlığı desteklemekte, dini inançlara değgin ayrılıkların ortadan kalkıp, ilerici bir direniş hareketinin oluşmasına da böylece yardımcı olmaktadır. Bugün, bir yandan Dürzi lideri Walid Joumblatt, diğer yandan da Şii AMAL hareketinin başını çektiği muhalefet hareketi genişlemekte ve 1943'te kurulan Ulusal Pakt'ın yeniden düzenlenmesini istemektedir. Ne yazık ki Suriye, İsrail ve Lübnan'da gelişmeye çalışan faşist güçlerle uğraşacağına, Filistin Kurtuluş Örgütünü ezmeye, ezemediklerini de kendi yörüngesine almaya çalışmaktadır.

LÜBNAN NASIL KURTULUR?

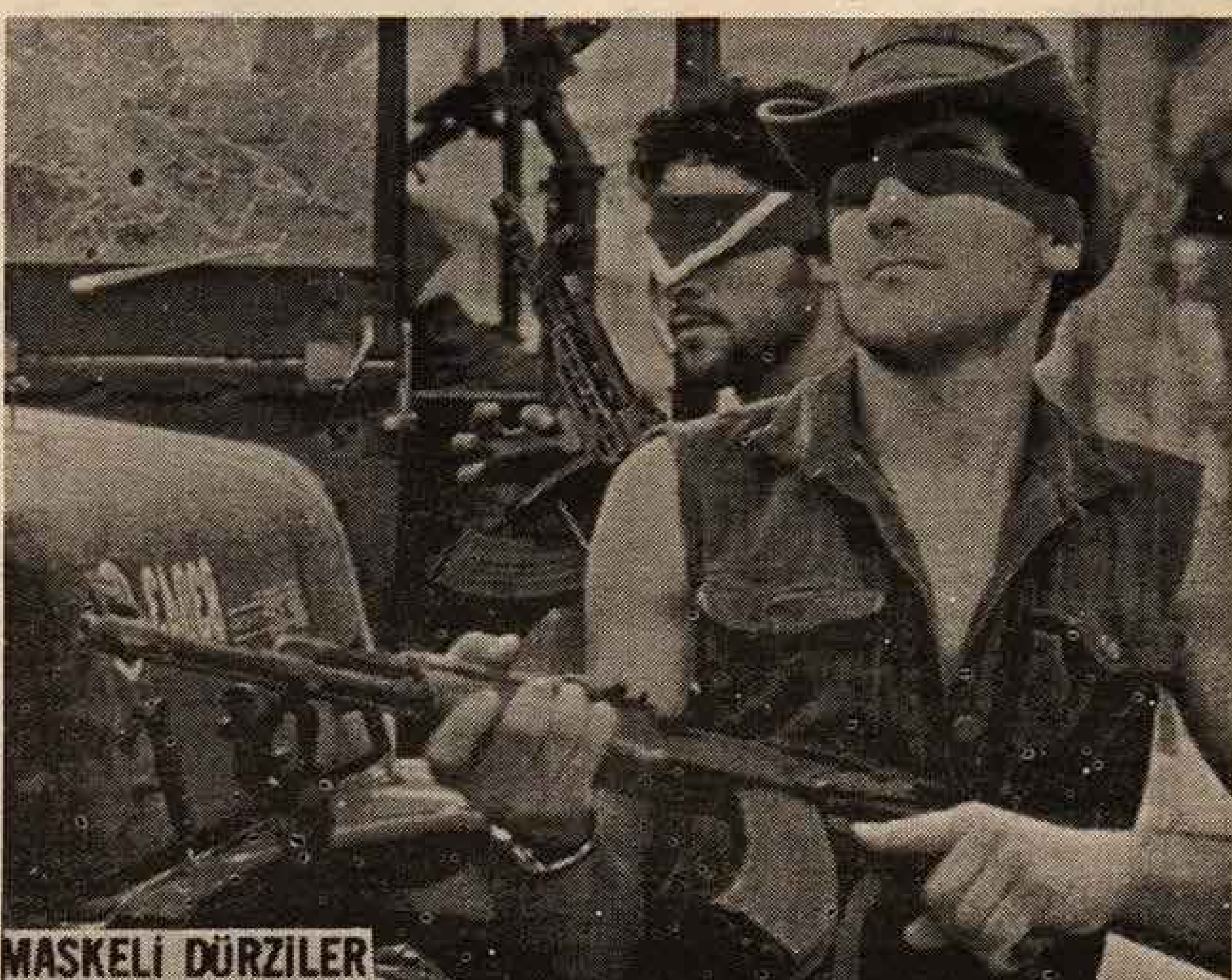
Amerika ve İsrail Lübnan'dan çekilmedikçe, Suriye Lübnan'ın kuzey ve doğusunu -güneyini İsrail'e bırakarak- kendine ilhak emellerinden vazgeçmedikçe, Lübnan'ın kendi içinde nisbi temsil uygulanmadıkça, halkların barış içinde yaşama özlemi gerçekleşemeyecektir. Lübnan sorununun Filistin sorunundan ayrı olarak çözümlenemeyeceğini de gözardı etmemek gerekir.

DÜRZİLER KİMDİR?

Son aylarda en çok işitilen terimlerden bir Dürzi oldu. Çocukken, yaşlı bir komsumuzun kızınca tek kullandığı kelimenin DÜRZÜ olduğunu bilir ve onun şeytana benzer kötü bir şey olduğunu düşünürdük. Lübnan olayları patlak vermese belkide bu ön yargı daha da sürüp gidecekti. Hala da müslümanların çoğu dürzileri şeytanla bir tutarlar. Batı aydınları ise onları doğunun MASON'ları olarak tanımlarlar. 1977'de öldürülen Dürzi lideri Kemal Joumblattt dürzi leri islamın protestanları olarak tanıtıyordu. Lübnan'da 200.000, Suriye'de 300 .000, İsrail'de de 50.000 civarında olan dürzi lerin kendilerine has inançları vardır. İslamdan ayrılan tarafları çoktur. Kuran-ı Kerim-i aziz kitap olarak tanımazlar. Kendilerine özgü kanunları vardır. Camileri yoktur. Oruç tutmaz, hacca gitmezler. Mezheplerinin kurucusu Al Hakim bi Abdullah'ı (996-1021) ilah olarak tanırlar ve ölümünden sonra ruhun başka bir vücuda geçip mükemmelliğe ulaşıncaya kadar o vücutta kaldığını, ondan sonra imamla birleşip akıbet gününü beklediğine inanırlar. İmam olarak kabullendikleri Al Hakim dir. Mezhebe adını veren Al Hakim'in yetiştirmelerinden Naştakim AL DURZİ adında bir İran'lı, mezhebin gelişmesini sağlayan Hamza bin Ali'dir. 1043 senesinden sonra mezhebe yeni üye alınmamış ve dışarıya kapalı bir toplum olarak dağlık bölgelere çekilmiştir.

Mezhebin incelikleri sadece o durumu hak edebilmiş olanlara açıklanır. Diğerleri de dürüstlük, samimiyet ve karşılıklı dayanışma üzerine kurulan kurallara uymak zorundadırlar. Bu dünyada mezhebin inceliklerine eremeyen dürzi öbür dünyada buna ulaşmayı arzular. Kadın ve erkek arasında ayırım gözetilmez. Birden fazla kadınla evlenmek yoktur.

Lübnan dürzileri ilerici hareketin başını çekmektedirler. ●



MASKELİ DÜRZİLER

DÜNYA'DAN KISA... KISA...

ŞİLİ'*de geçtiğimiz ay düzenlenen 6.Ulusal Protesto Günü üç gün devam etti ve tek bir şehirde 100 bin'in üstünde katılımla şimdiye kadar yapılan en büyük gösteri oldu. Bu gösterilerin öncekilerden farkı,* **"Demokratik ittifak"** *isimli muhalefet cephesinin katılmaması ve gösterileri sosyalist ve komünistlerin düzenlemesiydi. Sağcılardan ılımlı sosyalistlere kadar bir çok örgütün yer aldığı* **"Demokratik İttifak"**, *protestolara* **"kan dökülmesinden çekindiği"** *için katılmadığını bildirdi. Gösterilerde,* **"Pinochet çekilsin"**, **"Allende bizimle beraber"** *sloganları atıldı, son gün güvenlik kuvvetlerinin halka ateş açması sonucu en az 5 kişinin öldüğü bildiriliyor.*

* * *

FİLİPİNLER'*de ılımlı muhalefetin lideri Aquino'nun öldürülmesi üzerine başlayan gösteriler büyüyerek devam ediyor. Diktatör Marcos'un, Aquino'nun ölümünde parmağı olmadığına inanan yok. Göstericiler, Marcos'un çekilmesini istiyorlar. Öte yandan, gösterilerin büyüyerek tüm ülkeye yayılması, Reagan'ın Filipinler'e yapacağı resmi geziyi ertelemesine neden oldu. Bu arada, Aquino'nun öldürülmesi sırasında yakınında bulunan bir Japon gazetecinin geçtiğimiz ay yaptığı açıklama, cinayeti hükümet kuvvetlerinin işlediği yolundaki şüpheleri kuvvetlendiriyor. Marcos'un, gelişen tüm bu olaylara cevabı ise sıkıyönetim tehdidi ve protestolara katılanlara verilecek cezaları arttırma şeklinde oldu.*

* * *

ARJANTİN'*de 30 Ekim'de yapılacak genel seçimlerle askerler yönetimi sivillere devrediyorlar. Dış borçların 40 milyar Doları bulduğu, enflasyonun yüzde 500'lerde dolaştığı, askerlere karşı gösterilerin tüm ülkeye yayıldığı bir dönemde bu kararı alan Arjantin Cuntası, giderayak kendini temize çıkaracak yasaları çıkarmayı da ihmal etmiyor. Geçtiğimiz ay çıkartılan bir yasaya göre, Cunta döneminde solculara karşı işlenen cinayetlerden dolayı hiç kimse suçlanamayacak. Bilindiği gibi, askeri yönetim süresinde 60 bin'e yakın Arjantin'li* **"kaybolmuş"**, *sonunda generaller kaybolanların ölmüş kabul edilebileceklerini açıklamışlardı. Seçimlerin en güçlü adayları olan Peronist Parti ile, Orta Sınıf Radikalleri, yönetime geldiklerinde bu yasaları iptal edeceklerini, dış borçların ödenmesi konusunda da generallerin imzalamış oldukları anlaşmalarda belirtilen yüksek faizleri kabul etmeyeceklerini bildiriyorlar.*

* * *

GÜNEY KORE *Devlet Başkanı, bakanları ile Burma'ya yaptığı bir gezide kendisine karşı düzenlenen suikastten tesadüf olarak kurtuldu. Bir anıtın gezilmesi sırasında patlayan bomba sonucu ölen 19 kişi arasında 4 Güney Kore'li bakan bulunuyor. Güney Kore'li yetkililer, suikast girişiminden Kuzey Kore'yi sorumlu tutarken, Kuzey Kore iddiaları reddetti. Suikastle ilgili görülen bir Güney Kore'li yakalandı.*

* * *

KUZEY İRLANDA'*da Maze cezaevinde tutuklu bulunan 38 IRA (Irlanda Kurtuluş Ordusu) üyesi toplu halde kaçtı. Maze cezaevi, çok sıkı güvenlik önlemleriyle tanınıyor. Kaçan 38 IRA üyesinin 17 tanesi kısa sürede yakalandı. Diğerlerinin ise aranmasına devam ediliyor. Aramalara 5 bin dolayında asker ve polisin katıldığı bildiriliyor. Cezaevinden kaçma eylemi sırasında bir gardiyan öldü. 6 görevli de yakalandı. Son dönemlerde baskılar ve tutuklamalar sonucu gücünden çok şey kaybetmiş olan IRA'nın, bundan böyle varlığını ve gücünü yeniden kanıtlayan eylemlere yöneleceği sanılıyor.*

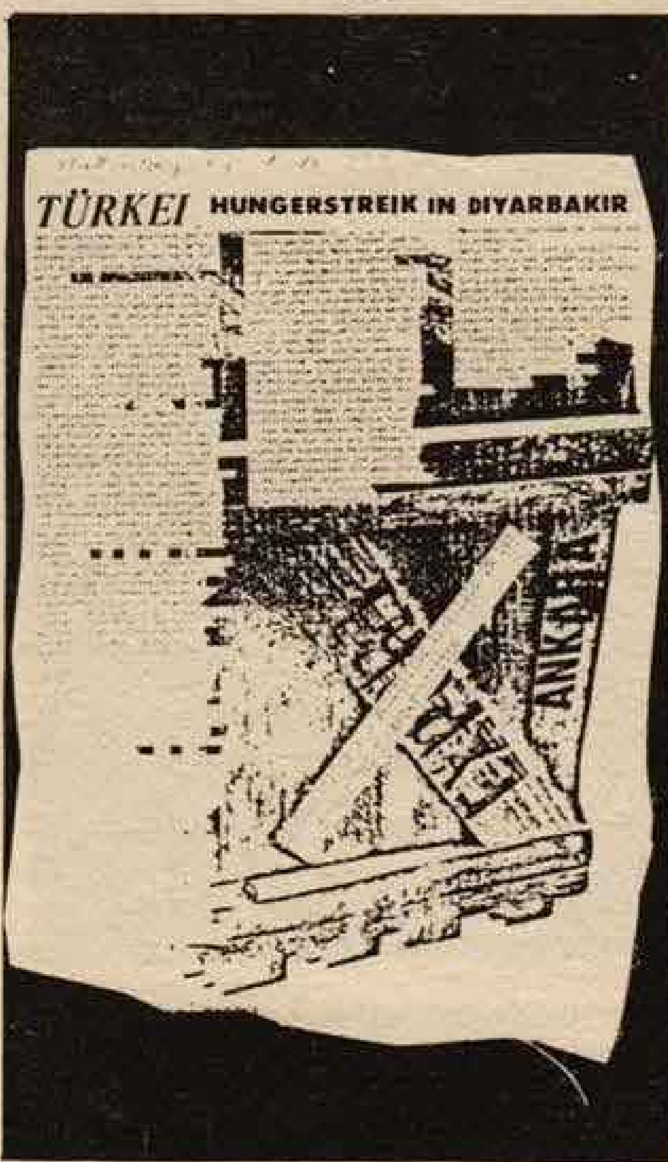
Diyarbakır cezaevindeki ölüm orucunu destekleme eylemi başarılı geçti

KASSEL:

Kassel'deki dayanışma hareketlerinin ağırlık noktasını 30 Eylül'de yapılan basın toplantısı oluşturdu. Die Grünen (Yeşiller Partisi), Uluslararası Af Örgütü(Amnesty International), çeşitli Alman kuruluşlar ve Türkiye'lilerin katıldığı basın toplantısında, Avukat Şerafettin Kaya'da söz alarak Diyarbakır cezaevinde geçirdiği günleri, cezaevi koşullarını ve uygulanan işkenceleri basın mensuplarına anlattı. Daha sonra Kaya, Diyarbakır cezaevinde son yapılan açlık grevi ile ilgili bilgi verdi. Uluslararası Af Örgütü Kassel temsilcisi de, Türkiye'de yapılan işkencelerden haberlerinin olduğunu, Türkiye'de insan haklarının ayaklar altına alındığını, kendilerinin bu konuda üzerlerine düşeni yapmaya çalıştıklarını söyledi. Daha sonra, Türkiye'de askeri yönetim ve ona bağlı güçler var olduğu sürece politik tutuklularla dayanışmanın zorunluluğu vurgulandı ve çalışmaların devam ettirilmesi kararlaştırıldı.

Alman gazeteleri basın toplantısına geniş yer verdiler.

Kassel'de ayrıca sergilere, şölenlere katılan Türkiye'liler, bilgilendirme masaları açarak, Diyarbakır cezaevindeki açlık grevleri ve cezaevi koşulları hakkında kamuoyunu aydınlatma çalışmaları yaptılar, bildiriler ve Milli Güvenlik Konseyine gönderilmek üzere hazırlanmış, Türkiye'deki uygulamaları protesto eden kartlar dağıttılar.



KÖLN

Diyarbakır cezaevindeki ölüm orucunu desteklemek için 22 Eylül 1983 Perşembe günü Uluslararası Af Örgütünün düzenlediği ve Türkiyeli örgütlerin katıldığı dayanışma eylemi başarılı oldu. Köln konsolosluğunun önünde başlayan eylemde bir bayan konsolosluğun önüne bir siyah çelenk bıraktıktan sonra, Diyarbakır cezaevindeki gelişmeleri anlatan ve protesto eden bir mektubu vermek için, konsolosluğa girdi. Konsolos yerinde olmadığı için mektubu bir yetkiliye bırakarak dışarı çıktı. Konsolosluk önünde atılan sloganlarla yürüyüşe devam edilerek DOM kilisesi önüne gelindi.

Eyleme katılanlar Dom kilisesi önünde uyarı nöbetine başladılar. İki gün süren bu eyleme katılanlar, ellerinde ve boyunlarında taşıdıkları dövizlerle kamuoyunun dikkatini çektiler. Kendilerine yöneltilen Almanların sorularını cevaplandırdılar. Açılan bilgilendirme masasının önünde toplanan ortalama 20-30 kadar Alman yurttaşı aralarında Alman hükümetinin yardımını ve Türkiye'deki işkenceyi tartıştılar.

Türkiye konusunu her boyutuyla tartışan Almanlar daha çok gençlerden oluşuyordu. Eyleme karşı çıkan bazı Almanlara da onlar cevap veriyordu.

İki gün süren eylem geniş bir kamuoyu oluşturarak başarılı bir şekilde sona erdi.

MÜNİH

Diyarbakır cezaevindeki direnişi Alman kamuoyuna duyurmak ve Türkiye'de cezaevlerinin durumu hakkında kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla Münih'in çeşitli yerlerinde bilgilendirme masaları kuruldu.

Ayrıca Münih-Mathaeuskirche isimli kilisede Türkiyeli ve Alman guruplarının katıldığı bir eylem düzenlendi. Gösterilerin amacı, Diyarbakır cezaevindeki açlık grevini kamuoyuna duyurmaktı. Alman basını bu olaya geniş yer verdi.

Dayanışma eylemlerinin diğer bir bölümü olarak da Türkiye'ye bir heyet gönderilmesi çalışmalarına başlandı. Alman Milletvekilleri, doktorlar ve avukatlardan oluşan heyet, Mamak'ta yapılan duruşmaların bir kısmına katılacak, olanaklar elverirse Diyarbakır cezaevine de giderek orada durumu inceleyecek. Heyetin gezisini gerçekleştirebilmesi için gerekli maddi yardımda bulunmak isteyenler, aşağıdaki kontoya gönderebilirler:

Monika Pokorny

Bayerischer Verensbank München
BLZ 700 200 70 Konto no.:35902562



Cunta şefi N. Tümer protesto edildi

Geçtiğimiz ay sonu Türkiye cuntasının şeflerinden Nejat Tümer'in Hamburg'a gelmesi tepkiyle karşılandı. Haberi alan Alman ve Türkiyeli anti-faşist guruplar protesto eylemini başlattılar.

Bu durumdan kaygıya düşen sorumlular, cunta şefinin ziyaretini çok gizli tutmak zorunda kaldılar. Geliş ve dönüş saatlerini ve Hamburg'taki ziyaretleri kamuoyundan saklandı.

Bunun üzerine Türkiye ve Alman anti-faşistleri Blom-Voss(savaş gemilerinin yapıldığı tersane) önünde toplanarak hazırladıkları bildiri ile cunta şefini protesto ettiler. Ayrıca işçilerin akşam işten çıkış saatinde bir de protesto mitingi düzenlediler. Oradan şehrin içine yürüyen mitingçiler, bu protestolarını geç saatlere değin sürdürdüler.

Türk gençleri için Radyo'da Almanca dersleri başladı

Gençler için diyoruz; ama içinizden yaşı ilerlemiş olanların da kursumuza ilgi göstermeleri, bizleri daha da sevindirecektir.

Konuların seçiminde, stüdyo çalışmalarında, kitapların titizlikle hazırlanmasında, kısacası tüm aşamalarda, sizin yaşlarınızda birçok Türk ve Alman genci, bizlere yardımcı oldular.

Almanca kursumuz, radyoda yayınlanan 30 ders programından ve bunları tamamlayıcı nitelikte, üç kitaptan oluşmaktadır. Bu kitap, radyo yayınlarına eşlik eden, ilk 10 dersi kapsamaktadır. Radyoda yayınlanan piyes bölümleri, kitabınızdaki her dersin ilk iki sayfasına, değiştirilmeden aktarılmıştır. Okuma parçası olarak da ilginizi çekeceğini umduğumuz bu bölümler, radyo programlarını daha iyi anlamanızı sağlayacaktır. Kitaptaki derslerin geriye kalan kısımları, alıştırma ve açıklamalara ayrılmıştır.

Çalışmanıza kolaylık getirmesi açısından, bazı Almanca sözcükler, ilgili sayfaların altında, Türkçe'ye çevrilmiştir. Bunun dışında, Almanca-Türkçe bir sözlükten de yararlanabilirsiniz. Bitirdiğiniz alıştırmaların çözümlerini kontrol etme olanağınız var. Doğru yanıtlar kitabınızın sonunda yer almaktadır. Hata yapmışsanız üzülmenize gerek yok, herkes hata yapabilir. Yanlışlıkları düzeltmekle, doğrusunu öğrenmiş olursunuz

Bildiğiniz gibi gurup halinde çalışmak, yalnız çalışmaktan daha verimlidir. Ailenizle birlikte programları dinlemeye, kitaptaki alıştırmaları çözmeye, ne dersiniz? Alman arkadaşlarınız varsa, belki onlar da sizlere yadımcı olurlar.

Radyolarda yayınlanan, "Türk **gençleri için Almanca**" ders dizisini, zamanında ve aksatmadan dinleyebilirsiniz, konuşmaları anlamanız açısından, çok önemlidir. Dileğimiz kurslarımızı zevkle takip etmenizdir.

Hepinize sonsuz başarılar dileriz.

16 Ekim'de başlayan programda ilk on ders ve kitabın birinci bölümü verilmeye başlandı. Ayrıca Pazar günleri Türkçe haberlerde de dinleyebilirsiniz. Bütün Almanya'da radyolarda yayınlanmaya başlayan programın saatleri şöyle:

Westdeutsche Rundfunk, Saarlandischer Rundfunk, Südwestfunk, Süddeutscher Rundfunk, Bayerischer Rundfunk da saat 21 ile 21.40 arası.

Westdeutscher Rundfunk, Nord deutscher Rundfunk, Radi Bremen de saat 19.40 ile 20.20 arası dinleyebilirsiniz.

Program ayrıca şu saatlerde tekrarlanıyor:

Westdeutscher Rundfunk'ta 3. programda 22.10.1983 tarihinden itibaren pazar günleri 15-15.15 arası. 4. programda 23.10.83 tarihinden itibaren pazar günleri saat 10.45 ile 11 arası)

"Türk gençleri için Almanca kurs" tüm Radyo'larda

16 Ekim'den itibaren Radyo'larda yayınlanmaya başlayan "Türk gençleri için Almanca kurs" programının kitabları çıktı. Ayrıca Ocak 1984 tarihinden itibaren kasetlerde çıkıyor. Kitabları ve kaseti almak isteyenler şu adresten temin edebilirler:

Max Hueber Verlag
Max-Huber-Str. 4
8045 Ismaning bei München
Tel. (089) 9602-1

KİTABEVLERİ VE KURULUŞLARA

V. I. Lenin
DEVLET
(Sverdlov Üniversitesi'nde Konferans)
11 Temmuz 1919
ÇIKTI

Genel Dağıtım: Dost Kitabevi
Burgsdorf straße 13
1000 Berlin 65
☎030 - 461 74 60

DUYURU

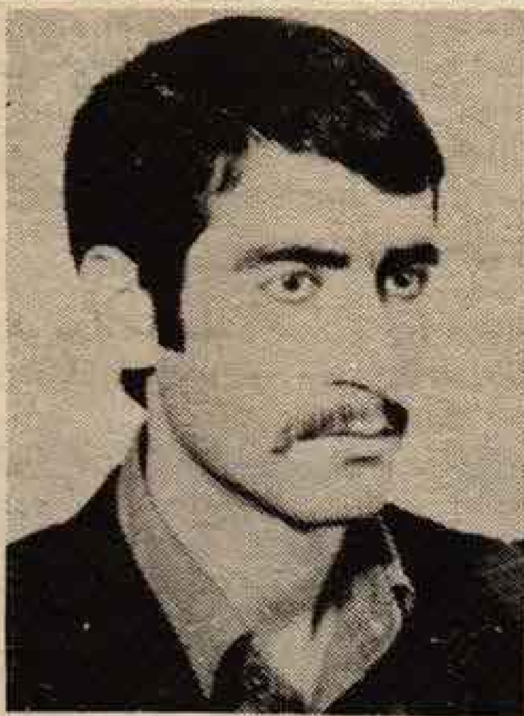
Türkiye'de hapishanelerdeki devrimci, demokrat yurtsever tutukluların durumlarını bir kez daha görebilmek, onların içinde bulunduğu insanlık dışı baskıları, duruşmalardaki uygulamaları yerinde incelemek ve dünya kamuoyuna duyurmak amacıyla Münih'te bir Milletvekili, bir Avukat, bir Doktor ve tercümandan oluşan heyet gönderiyoruz.

Heyet önümüzdeki hafta içinde yola çıkıyor. Heyetin giderlerini karşılamakta zorluk çekiyoruz. Bu nedenle Münih Evangelische Kirche (Efangeliş kilisesi) nin desteği ile Papaz Wolfgang Döbrich adına bir konto açılmıştır. Yapılan bağışlar için gönderilecek makbuzlar vergiden (lohnsteuer) düşülebilmektedir.

Tüm devrimci, demokrat ve yurtseverlerin bağışlarını bekliyoruz.

Heyet-Teknik Komitesi

Konto NR: 0041 630 679
Raiffeisenbank München AG.
BLZ 701 693 11
Wolfgang Döbrich W/Türkei Delegation 1983



ZÜBEYİR MIZIRAKLI
1959 - 1979
O siverek'te "Bucak"lılara karşı başlatılan silahlı mücadelenin zamansızlığını belirtirken, mücadelenin doğru bir yöne kanalize edilmesi için bilfiil sıcak mücadele içerisinde yer alıp mücadelesini sürdürdü. Bir kaza sonucu aramızdan ayrılışının 4. ölüm yıl dönümününde onu mücadelemizde yaşatıyoruz.

Bir grup arkadaşı

(LE MUR) DUVAR

1982 Cannes Ödülü kazanan YOL Filminden sonra...

YILMAZ GÜNEY'in YENİ FİLMİ

Oyuncular:
TUNCEL KURTİZ
AYŞE EMEL MESÇİ
NICOLAS HOSSEIN
ISABELLE TISSANDIER

Yılmaz Güney'in mapushane yaşamından anılarını yansıtan bu film, hem şaşırtıcı bir belgesellik, hem de duygusallığı birleştirebilen bir acı ve isyan türküsüdür..

KÖLN'DE : 7 ekim 1983'den itibaren hergün saat 17.30 ve 20.00'de LUPE sinemasında (Zülpicherstr. 24) adresinde.
FRANKFURT'ta : 7 Ekim 1983'den itibaren hergün saat 20.15'de Lokalbahnhof'da (Dreieichstr. 54) adresindeki HARMONIE sinemasında.
BERLIN'de : 7 Ekim 1983'den itibaren hergün saat 18.30 ve 21.00'de (Hermannstr. 20-144) adresindeki KINO OFF sinemasında (U-Bhf Hermannplatz).
BREMEN'de : 28 Ekim 1983'den itibaren hergün SCHAUBURG sinemasında (Römerstr. 18) adresinde.
DORTMUND'da : 28 Ekim 1983'den itibaren hergün ROXY sinemasında (Münsterstr. 95) adresinde.
HANNOVER'de : 28 Ekim 1983'den itibaren hergün APOLLO sinemasında (Limmerstr. 50) adresinde.
HAMBURG'da : 7 Ekim 1983 Cuma'dan itibaren Steindamm 22 adresindeki PICCADILLY KINOS (Hauptbahnhof'da) salonlarında hergün saat 9.00-11.30, 14.00, 16.30, 19.00, 21.30.
MÜNIH'de : 14 Ekim 1983'den itibaren Rottmannstr. 15 adresindeki ROTTMANN sinemasında hergün saat 18.00 ve 20.30'da yalnızca Cumartesi saat 16.30 ve 20.30'da.



Demokrat Türkiye yöneticilerine

Derginizi açıkça söyliyeyim büyük bir coşkuyla okumaktayım. Sanıyorum şu anda yurtdışında çıkan en iyi yayın. Yapılan analizlerin hepsine katılıp katılmama söz konusu değil tabii. Ama önemli olan sol kitlenin darmadağınık ve umutsuz olduğu bir dönemde yayınınız belirli bir toparlanma etkisinin yanında asıl önemlisi maalesef sol kitlenin şimdiye kadar yapamadığı demokratik bir tartışma ortamı yaratmasıdır.

Dergi Kadrosu Türkiyenin çok yakından tanıdığı yetkin bir kadro. Sanırım bu en büyük avantajı derginin. Şu anda derginizin sadık bir okuyucusu safhasında bile değilim belki. Ama ileride daha iyi tanışacağımızı ve bu yörede demokratik ve ilerici gelişmeler halinde sizleri haberdar edeceğimi umut eder derginize ve kadrosuna başarılar diler, daha iyi günler temennisiyle selam ve saygılarımı sunarım.

Fuat Turan

Utanç

Doğan güneşle birlikte gelmiştiler,
tenlerinde baharlarıyla.
Sırtlarında ufacık bohçalarıyla gelmiş
ama hepimize,
hepimize birşeyler getirmişler.
Topraklarımıza bereket veren
onların tohumlarıydı,
toprakta onlardı zaten.
Kafamıza göz,
Kolumuza kuvvet,
kavgamızda siper olmuştular.
Kalplerindeki umut,
gözlerindeki samimiyetten ziyade,
daha ziyade avuçlarındaki sıcaklık
dudaklarındaki tebessümden,
kararlılık, fedakarlıklarından,
sevda, sevda, sevdalarındanda ziyade
bir şey bırakmışlardıki
öyle birşeydiki bu,
öyle bir şeyki.!.....
Kör ol göz!
Sağır ol kulak!
Neyleyem sizi gayrı
göreceksiniz, duyacaksınız daim
bu şeyin ne olduğunu bilmediğinizi.

Şavat

Sağlıklı sancılar

Demokrat Türkiye, beni çok heyecanlandırdı. Gereken ad ve çizgi, buydu. Başarılar!

Tartışmaların zenginleşmesi, bazı kavram ve ölçülerin belirlenmesi için, değişik bazı yaklaşımlarda bulunmak isterim. Şöyle ki:

Halkımız bunalmış durumda. Güvenebileceği, bağlanabileceği ciddi bir seçenek arıyor. Bu seçenek, şu koşullarda, hem yurt dışında oluşmak, hem de üst düzeyde inandırıcı olmak zorunda. **"Demokrat Türkiye"** de çıkan ses, doğrudan doğruya, Türkiye'nin zirve düzeyinde temsili sorumluluğunu, tutarliliğını, ciddiliğini taşımak, hemen arkasından bir (Türkiye Kurtuluş Komitesi)nin ve daha sonra (Sürgünde Türkiye Hükümeti)nin gelmesi gerektiğini şimdiden görebilmelidir. Zirveye, ancak onu karşısında görebilen tırmanabilir. Bu hayalcilik değil, tersine somutlaştırma isteğidir. Hiç kuşku olmasın, böyle bir komite ortaya çıktığında, faşist yönetim ölesiye rahatsız olacaktır; salt, zihinlerde bir somut seçenek ortaya çıkacağı için.

Yolumuzu nereye kadar görebiliyorsak, oraya nasıl gidebileceğimizi tartışalım; oradan sonrasını, oraya varınca tartışalım. Özür dileyerek, bir komik filmden örnek vereceğim. Lorel ile Hardi, Lükstrümlerle çevrili dolambaçlı bir yolda, yön gösteren oku sökerek ellerine alıyorlar, her duruşlarına göre okun aldığı yönü kendilerine kılavuz ediniyorlar. Ve, dönüp duruyorlar. Oktan başlarını kaldırıp da baksalar nerede olduklarını anlayıverecekler. Bence görmeden yaptığımız noksan tartışmalar, birleşmeye değil, bölünmeye ve sekterliğe, meydanı burjuvalara bırakmaya götürdü. Lenin, Marks'ı okudu kendisi (Emperyalizm)i ve savaşma organı olarak (parti) yi yaşadı ve yazdı. (Sosyalist devleti) i ise ancak kurabildi. Dünü gören, sosyalist devlet dönemini yaşayan *biziz; (Ulusal Kurtuluş Hareketleri) için de öyle. 'Lenin' in* **"Ulusların Kendi Yazgılarını Belirleme Hakkı"** nda, hiç yadsımadan, devrim öncesi sloganlarının(Hemen ateş kes ve barış, fabrikalar işçilerin, Toprak,işleyenlerin.) içinde değil, iktidara geçtikten sonra yapıldığını unutmayalım. Türkiye'de halkların kaçta kaçı **"Hem faşizmle dövüşelim, hem de Kürdistan için savaşalım"** sloganının arkasından gelir? Savaşı neyle, kaç askerle yaparlar? Haklı davaya bundan daha etkili biçimde torpilleyecek bir zamanlama olabilir mi? Önümüzdeki başarılı, esnek, anlayışlı Vietnam, Nikaragua, El Salvador **örneklerinden ders alalım.** Bölünmeyelim, bütünleşelim. Biz ne kadar kalabalık, düşman ne kadar yalnız, o kadar iyi. Kardeşçe çözüm, proleter devrimci iktidarda. Türkiye'ye bir kaya düştü; bunu kaldıracak kaldıracın bir ucu yurt dışında, öbür ucu yurt içinde. Yurt içinde muhalefet başlar başlamaz, yerimizi almakta geçikirsek, burjuva muhalefetine öncülüğü kaptırmamak için somut bir biçimlenme şart. Durumumuzu, gücümüzü hep bilelim. Sonradan kendi kendimize kötü bir hesaplaşma yapmamamızın sorumluluğunu, ciddiliğini, tutarlılığını, alçak gönüllülüğünü önceden duyalım.

Birleştirici, sonuç alıcı yönde eleştirilirsem sevinirim. Başarılar! Bu gürültülerin altından doğmakta olan sağlıklı, aydınlık Türkiye'yi görmemek mümkün değil! Ne mutlu bu sağlıklı sancıları yaşayanlara!

M.Tezgiden

Bir gurbet akşamında

Islak bir bulvardayım
bir München akşamında
işsiz parasızım birbaşıma Azül
gülmek kolay olmuyor
gülüm yabanda

bana ne
gelip geçen trenlerden tranvaylardan
bana ne ışıklı vitrinlerden
bira içenlerden
sarılı sarılı öpüşenlerden

kemiriyor beynimin içini hasretlik
bizimkileri düşünüyorum
bırakıp geldiklerimizi
mapuslara işkencelere
kurşunlara darağaçlarına
birer birer verdiklerimizi
en sevdiklerimizi
bizimkileri düşünüyorum.

Can YOKSUL

Son sayınızda kasıtlı olarak iki meseleyi çarpıttınız

Bir yurtsever olarak her sayınızı dikkatle okumaktayım. Son sayınızda iki meseleyi kasıtlı olarak çarpıttığınızı fark ettim.

Birincisi Köln yürüyüşü burjuva basını 10-12 bin demişti, sizlerde ayni parelelde görüş belirtmişsiniz. Eğer orada sizler hazır bulundunuzsa bu rakamın yalan olduğunu gözünüzle görmüşsünüzdür. Cuntaya karşı görkemli bir eylemi basitleştirmeye hakkınız yok. Sadece yürüyüşü Almanlar ve Türkler'in eylem birliği yaptığını, sadece iki ulusu vurgulamışsınız. Çok yazık, üçüncü ulustan hiç söz etmemişsiniz ismimizden, ulusumuzdan bu kadar korkmanız, ürkmeniz beni çok düşündürdü. O kitlenin en az yarısı Kürdistan Halkı idi. Bunu gizlemekte, çarpıtmakta yararınız nedir anlayamadım. İçiçe yaşadığınız bir gerçeği saklamanız, halkımızı dolaylı yoldan inkara kalkmanız size yakışmıyor.

İkinci olarak Diyarbakır zindanlarında direnen, ölümü hiçe sayan binlerce yoldaşımızın şanlı direnişini başka küçük burjuva ve örgütlere veya oportunist kişilere mal etmeye kalkıyorsunuz. Soruyorum. M.Hayri Durmuş ve Kemal Pirler'den tut bugüne kadar Diyarbakır zindanlarında direnenlerin kimler olduğu bellidir. Diyarbakır zindanlarında niçin hangi parti adına bu şanlı direnişi başlatmışlardır. Unutmayın ki ilk ve gelecekteki şanlı direnişleri sizin işaret ettiğiniz kişiler değil, yukarıda saydığım kişilerin eseridir ve böyle devam edecektir. Diğer devrimci demokratlar bu ölüm orucunu desteklemişlerdir ve desteklemeye devam edeceklerdir. Çünkü bu onların görevidir. Demek istediğim meseleyi çarpıtıp, silinip yok olmuş guruplara bu şanlı direnişi mal etmeye uğraşmayın. Gerçeği gizleyemezsiniz. Ben sıradan bir halkım. Hiç bir siyaset adına konuşmuyorum. Sadece Sezar'ın hakkının Sezar'a verilmesini savunuyorum. Sizlere dostça kardeşçe selamlarımı iletirim.

Übeyit K.

Vatanım varmı ki?

Alaman kardeşim,
"vatanına geri dön"
deyip duruyorsun.

Benim geri dönecek
vatanım varmı ki
böyle konuşuyorsun

Lisanım, kültürüm
elimden alınmış
görmüyormusun?

Alamanya'da ausländer
Türkiye'de Kürdüm
anlamıyormusun?

Halil

Veli toplantılarına hazırlıklı gidelim

Çocuklarımıza verilen bir davetiye üzerine 28.9.1983 tarihindeki toplantıya katıldık. Salona girdiğimizde sıcak bir saygı ile öğretmen tarafından karşılandık ve bizlerden sıcak bir ter başladı. Ne oldu ne olacak diye kendi kendimize sormaya başladık. Toplantının mevcudu 40 kişiden oluşuyordu. Milletlere göre taksim şöyle idi. Biz üç Türk arkadaş idik ve bir süryani ailesi ve iki Yogoslav kadındı. Bunların dışından gelenler ise Alman kadınları idi. Toplantıda sıra ile herkes kendini tanıttıktan sonra iki gurup halinde. Ayrı ayrı yerlerden gurup sorumlusu iki Alman kadın seçildi. Ve yine bir araya gelerek tekrar bu iki sorumluya da iki yardımci kadın seçildi. Aynı zamanda birde umum yetkili seçildi. Biz de bu seçilenle birbirimize bakarak el kaldırdık. Seçimler açık oyla yapıldı ve bundan sonra öğretmen, kadın, çocuklar hakkında genel bir bilgilendirme yapıldı. Kindergarten'ın günlük bir programı açıklandı ve bunun üzerine görüşü olan varmı diye soruldu ve Alman anneler arasında tartışma başladı. Uzun bir tartışmadan sonra yan taraftaki odaya bir şeyler yiyip içmek için çağırıldık. Ve buradan da daha geniş bir konuşma başladı. Burada da konuşmalara katılamadığımız için üzülerek ayrılmak istiyorduk ve üç arkadaş birbirimize bakarak sessiz bir şekilde ayrıldık.

Burada konuşulacaklardan daha çok çocuklarımız hakkında sorulacak ve söylenecek çok şeyler olduğunu biliyorduk. Hatta yabancı düşmanlığından tutunda günlük sorunlarımıza kadar konuşulabileceğini biliyorduk. Ama biz bunları yapamadık, beceremedik. Onun için de bütün anne ve babaların böyle bir hataya düşmemelerini öneriyoruz.

Düşmana inat açacak çiçekler

Faşizmin kanlı hücrelerinde
Direniyor yiğitler
Metris'te, Kabaköz'de, Sultan
Ahmet'de
Erzurum, Bonn, Paris, Atina, daha
nice yerlerde

Bir yanda işkence, idam
Bir yanda açlık, zulüm, zam
Ve inanılmaz baskılar
Bize gösteriyor ki hapishaneler
Postalları delerek çıkacak çiviler
Karanlık ve kanlı perdeyi yırtarak
Düşmana inat açacak çiçekler

Rosenheim'den Halis

GÜN
POSTAYLA
KİTAP
SERVİSİ

Kitap siparişi için, posta havale kağıdının bize gönderilen kısmının arka yüzündeki boşluğa istediğiniz kitabın listedeki sipariş numarasının ve adedinin yazılması ve bu kitapların tutarının ADA Verlag und Hadels GmbH.-GÜN Buchversand 5000 KÖLN 1, Postscheck Konto Nr. 3100 81-503'ya havale edilmesi yeterlidir. İsim, soyad ve adres okunaklı yazılmalıdır.

Katolog isteyiniz

Sipariş Numarası	*Kitabın ismi, yazarı*	*Almanya fiyatı*	*Avrupa fiyatı*
	ÇOCUK KİTAPLARI		
	GÜNDÜZ ÇOCUK YAYINLARI (İlkokul)		
06G0001	Bomba, *Ömer Seyfettin*	3.00	3.50
06G0002	Diyet, *Ömer Seyfettin*	3.00	3.50
06G0003	Falaka, *Ömer Seyfettin*	3.00	3.50
06G0004	Forsa, *Ömer Seyfettin*	3.00	3.50
06G0005	Başını Vermeyen Şehit, *Ömer Seyfettin*	3.00	3.50
06G0006	And, *Ömer Seyfettin*	3.00	3.50
06G0007	Bahar ve Kelebekler, *Omer Seyfettin*	3.00	3.50
06G0008	Kaşağı, *Ömer Seyfettin*	3.00	3.50
	HİL ÇOCUK YAYINLARI (İlkokul)		
01H1001	Kar Kraliçesi	2.50	3.00
01H1002	Altın Kız ve Ayı Ailesi	2.50	3.00
01H1003	Define Avı	2.50	3.00
01H1004	Küçük Kardeşler	2.50	3.00
01H1005	Çirkin Ördek	2.50	3.00
01H1006	Genç Kartal ve Yavru Ayı	2.50	3.00
01H1007	Alaattin'in Sihirli Lambası	2.50	3.00
01H1008	Cesur Çocuk	2.50	3.00
01H1009	Hakan Balık Avında	2.50	3.00
01H1010	Handan Kampta	2.50	3.00
	ÜÇ GÜL YAYINLARI		
03U0001	Peter'in Alınteri	2.00	2.50
03U0002	Değerli Altın Kolye Peşinde	2.00	2.50
03U0003	Atom Karınca ve Dev Adam	2.00	2.50
03U0004	Tonton Ailesi ve Çocuklar	2.00	2.50
03U0005	Temel Reis ve Haydutlar	2.00	2.50
03U0006	Şeker Kız ile Yeni Ailesi	2.00	2.50
03U0007	Bıcır'la Gıcır'ın Oyunu	2.00	2.50
03U0008	Heidi'nin Peter'e Hediyesi	2.00	2.50
03U0009	Şaşkın Fred	2.00	2.50
03U0010	Arı Maya	2.00	2.50
03U0011	Tom'un Yaşgünü	2.00	2.50
03U0012	Yogi ile Bobo'nun Marifeti	2.00	2.50
	HİKAYE-ROMAN-ANLATI		
	TÜRK YAZARLARI		
08A8001	Her Gece Bodrum, *Selim Ileri*	7.00	8.50
08A8003	Bir Denizin Eteklerinde, *Selim Ileri*	7.00	8.50
08A8009	Ölünceye Kadar Seninim, *Selim Ileri*	11.00	12.50
03Y0019	Dostlukların Son Günü, *Selim Ileri*	6.60	7.60
08A8007	Ev Sahipleri, *Firuzan*	6.60	7.60
08A8006	Benim Sinemalarım, *Firuzan*	7.00	8.50
03E0001	Kuzgunlar ve Leşler (2 Cilt), *Erol Toy*	21.80	24.30
03E0004	Toprak Acıkınca (2 Cilt), *Erol Toy*	17.50	20.00
03E0006	Zor Oyunu, *Erol Toy*	13.20	15.70
03E0008	Aydınımız, İnsanımız, Devletimiz, *Erol Toy*	8.80	10.30
04B0028	Nurbaba, *Yakup Kadri Karaosmanoğlu*	11.00	12.50
04B0032	Vatan Yolunda, *Yakup Kadri Karaosmanoğlu*	7.00	8.50
04B0029	Hüküm Gecesi, *Yakup Kadri Karaosmanoğlu*	12.50	14.00
04B0033	Anamın Kitabı, *Yakup Kadri Karaosmanoğlu*	6.80	7.80
04B0031	Bir Sürgün, *Yakup Kadri Karaosmanoğlu*	11.00	12.50
04B0034	Atatürk, *Yakup Kadri Karaosamanoğlu*	8.80	10.30
04B0035	Hep O Şarkı, *Yakup Kadri Karaosmanoğlu*	8.80	10.30
04B0036	Ankara, *Yakup Kadri Karaosmanoğlu*	9.80	11.30
04B0037	Sodom ve Gomore, *Yakup Kadri Karaosmanoğlu*	13.20	15.70
04B0038	Milli Savaş Hikayeleri, *Yakup Kadri Karaosmanoğlu*	8.80	10.80
01S2505	Panorama, *Yakup Kadri Karaosmanoğlu*	12.00	13.50
05M0003	Dört Mevsim Sonbahar, *Ahmet Altan*	8.80	10.30
05M0001	Şeytanın Aynaları, *Çetin Altan*	8.80	10.30
05M0002	Bir Yumak İnsan, *Çetin Altan*	9.80	11.30
03Y0004	Al İşte İstanbul, *Çetin Altan*	6.60	7.60
03Y0035	Gölgelerin Gölgesi, *Çetin Altan*	7.00	8.50
01M0002	Yağmurlar Nereye Yağar, *Hidayet Karakuş*	8.80	10.30
01M0005	Toprak Kovgunları, *Kemal Ateş*	9.80	11.30
03G8001	Seçme Hikayeler, *Refika Taner-Asım Bezirci*	9.80	11.30
01M0061	Güneşin Katli, *Mehmet Türkkan*	6.60	7.60
01M0003	Vakarlı Memo, *Lütfi Kaleli*	8.80	10.60
01M0001	Acının Askerleri, *Burhan Günel*	8.80	10.60
01N0007	Mehmet, *Ziya Yamaç*	9.80	11.30
03T0001	Yılanı Öldürseler, *Yaşar Kemal*	7.00	8.50
03T0002	Deniz Küstü, *Yaşar Kemal*	13.20	15.70
03T0003	Gökyüzü Mavi Kaldı, *Yaşar Kemal*	13.20	15.70
03T0004	Üç Anadolu Efsanesi, *Yaşar Kemal*	9.80	11.30
03T0005	Hüyükteki Nar Ağacı, *Yaşar Kemal*	7.00	8.50
03T0006	Binboğalar Efsanesi, *Yaşar Kemal*	12.50	14.00
03T0009	İnce Memed 1., *Yaşar Kemal*	15.00	17.50
03T0010	İnce Memed 2., *Yaşar Kemal*	15.00	17.50
02C6003	Oku Oku Budur Sonu, *Dr.Ihsan Ünlüer*	6.60	7.60
02C0046	Dünyaya Açılmak, *Oktay Akbal*	7.00	8.50
02C3024	Geçmişin Kuşları, *Oktay Akbal*	6.60	7.60
03Y0034	Hey Vapurlar Trenler, *Oktay Akbal*	4.80	5.80
01S2011	Kemal Tahir'den Fatma İrfan'a Mektuplar, *Kemal Tahir*	6.60	7.60
02C0049	Yol Kesen Irmak, *Hıfzı Veldet velidedeoğlu*	11.00	12.50
02C3008	Mektuplarıyla Halikarnas Balıkçısı	6.60	7.60
02C3012	Anadolu'da ve Sosyalist Ülkelerde, *Melih Cevdet Anday*	6.60	7.60
02V0232	Ayaklar, *Melih Cevdet Anday*	7.00	8.50
01D0001	Ağlamak ve Gülmek, *Ilhan Selçuk*	6.60	7.60
01D0004	Suçlanan ve Aklanan Yazılar, *Aziz Nesin*	11.00	12.50
01D0005	İyi Akşamlar Sayın Seyirciler *Jülide Gülizar*	7.00	8.50
01D0010	Dayak Dağıtımı, *Abdullah Aşçı*	5.30	6.30
01D0011	İpek Halıya Ters Binen Kedi, *Ahmet Say*	6.60	7.60
01D0012	Duvarların Dışı da senin, *Cengiz Bektaş*	6.60	7.60
01D0013	İnsan Kısım Kısım Yer Damar Damar, *Ali Ihsan Mıhçı*	6.60	7.60
01D0018	Beş Günün Öyküsü, *Saadet Timur*	6.60	7.60
01S0016	Pas Demiri Yiğen, *Rauf Mutluay*	4.80	5.80
01S0018	Yalnız Kadir, *Necati Cumalı*	4.80	5.80
01S0025	Kente İnen Kaplanlar, *Necati Cumalı*	4.80	5.80
01S2005	Aşk da Gezer, *Necati Cumalı*	6.60	7.60
03C0057	Makedonya 1900, *Necati Cumalı*	6.60	7.60
03Y0126	Değişik Gözle, *Necati Cumalı*	5.30	6.30
01S2003	En Güzel Hikayeler (2 Cilt), *Ömer Seyfettin*	9.80	11.30
01S2009	Abdulhamit Düşerken, *Nahit Sıtkı Erik*	7.00	8.50
01S2010	Marziye, *Fatma Irfan Serhan*	6.60	7.60
03C0051	Arafat'ta Bir Çocuk, *Zülfü Livaneli*	4.80	5.80
03C0058	Tuhaf Bir Kadın, *Leyla Erbil*	6.60	7.60
03C0060	Ağzı İçinde Dil Gibi, *Osman Şahin*	4.00	5.80
03C0061	Acenta Mirza, *Osman Şahin*	4.80	5.80
02R2066	Kalekale, *Fakir Baykurt*	7.00	8.50
02R2565	Anadolu Garajı, *Fakir Baykurt*	7.00	8.50
02R2070	Amerikan Sargısı, *Fakir Baykurt*	11.00	12.50
02R2072	Şamar Oğlanları, *Fakir Baykurt*	8.80	10.30
02R2073	Efendilik Savaşı, *Fakir Baykurt*	7.00	8.50

Devamı gelecek sayıda

SEÇİME(!) DOĞRU

BUYURUN SEÇİN!

MDP lideri

Partilerinelden ele dolaştırdıkları beyaz bir horozun can çekişir hale geldiğini gören Sunalp, "Bunu Kayserililere verin, siyaha boyasınlar" dedi

"Orta

Turgut Özal, Calp'in Boğaz Köprüsü ile ilgili sözleri için "O bu işlerden anlamaz" dedi

Vetolar 21 Eylül'de

Calp'in Özal'a yanıtı: "Cahil, cesur olur"

"Köprü ile domates satmayı ayıramayan bu işi yapamaz"

MDP Başkanı, halktan «vekâlet» istedi

Özal: "Oy, gelinlik kız gibidir. İki kez vermek gerek"

Kafaoğlu: "Sunalp çelişkiler içinde..."

Sunalp: Oylarınızı Horoz'a verin

Turgut Sunalp:

- **Galiba akıllıyım**

Sunalp'in İzmir nutkundan İnciler

"8 yıl önce 4. Orduyu İzmir'de kurarken heycanlıydım. 8 yıl sonra İzmir'in bu meydanında konuşurken yine ayni heyecanı duyuyorum!"

Elbet de bacanak!.. Verilen talimat gereği şimdi de parti adı altında 5. Orduyu kurmuyor musun?

**

"Türkiye 12 Eylül harekatı ile ışığa kavuşmuştur. Ancak tehlike henüz atlatılmış değildir. İçerde ihanet yuvalarının kalıntıları bulunmaktadır. Dışarda vatan hainlerinin oluşturduğu husmet cephesi, yıkıcı propagandalariyle Avrupa kamuoyunu üstümüze kışkırtarak Türk devletini küçük düşürüyorlar..."

Tıpkı sahibinin sesi değil mi?

* *

"Ege beni bağrına bastı, ben Ege'yi bağrıma bastım!'

Hem de nasıl!..İzmir mitinginde Ege'nin, senin nerene bastığını dünya alem gördü. Sonra da safra atar gibi!..

**

"Benim partim Milliyetçi Demokrasi Partisidir ve de içinde demokrasi vardır.."

Allah,Allah... Demek bu partinin içinde demokrasi de varmış! Acaba Kim koymuş ola ki içine!

Ama bir de bize sorsunlar! Demokrasiden başka her şey var bu parti içinde, eşkiyalık, mafyacılık, zorbalık, faşizm, uşaklık, köpeklik...

Yani, ne ararsan bulursun derde devadan gayri!

"Eğer rejim ve devlete teminat arıyorsanız oylarınızı bize verin!"

Peki, ya canımızın, işimizin, ekmeğimizin teminatı?..

Haydi ordan sen de eli kanlı müseccellerin kuklası!..

**

"Bana 400 millet vekili ile gelir misin deseler, istemem derim!"

Yok canım!.. Hele gelsin 6 Kasım günü,alırsın ba'yı!..

**

Oylarınızı MDP'ye verin. Sizlerden eksiksiz bir vekalet talep ediyorum!"

Hoppala! Hele yavaş gel dört sırmalım, Nato'dan emekli general benim!

Vekalet kimlere verilir, bir sor soruştur!

Sen daha paraşütle yeni indin "milletin" üstüne!..

Hele şu münasebetsizin cesaretine bakın siz!

* *

"Muhteşem topluluğunuz, şahlanan Karadeniz dalgalarının Trabzon'a vurmasıdır!"

Breh!. Breh!..

Çok görmeyelim, adamcağız, kışlada hamasi nutuklar çekerek ömrünü tüketti.

Felsefe, ekonomi-politik, sanat, Sunalp için öküzün trene bakması gibidir.

**

"İktidara gelirsem, kaçakçıları ihracatçı yapacağım!"

Sunalptan başbakan, kaçakçıdan ihracatçı, ne güzel uydu!

Necdet Calp

GEL DE YAZMA

"Halkçı Parti Genel Başkanı" Necdet Calp'ın bu seçimlerde tek dayanağı İsmet Paşa. Her gittiği yerde Paşa'ya sığınıyor! Biraz garip bir olay.Calp İsmet Paşanın cephe arkadaşı falan olsa yine neyse... Tüm kozu Paşanın bir süre memurluğunu yapmış olmak!

12 Eylü cuntasının da ayni biçimde memurluğunu yaptı bu sayın **"Genel Başkan"** Ayrıca İsmet Paşa rahmetlik olmuş bir fani! Oysa Calp'in en zor günlerde hizmetlerinde çalıştığı generallerin maşallah, her biri bir aslan, ali kıran baş kesen! Onlara sığınmak varken..

Sonra Paşanın profesör oğlu var hem de Genel Başkan olarak SODEP'i kuran. Başkanlığı iptal edilmiş olsa bile SODEP'le birlikte. Calp'in partisi de SODEP çizgisinde.

El insaf! Şimdi ortada Paşanın oğlu dururken memurunun yaptığığı da yani!..

Kim bilir daha neler göreceğiz şu cuntalı demokraside!

Turgut Özal:

- **Romantiktim realizme gittim**
- **Bankerlik olayı hafif geçti**
- **Dışta itibarım büyük**
- **Vaktiyle şiir miir yazdım**
- **Kapitalist olmayı düşünmedim.**

İKİ PARTİ ARASINDA KULİS YARIŞI

MDP-Bizi MGK(yani cunta şefleri) tutuyor, biz iktidar olacağız.

ANAP-Hayır bizi de tutuyor, iktidar biz olacağız!

MDP-Amerika bizi tutuyor!

ANAP-Hayır, asıl bizi tutuyor!

MDP-Sermaye çevreleri, holdinkler bizi tutuyor!

ANAP-Hayır, onların asıl partisi biziz, bizi tutuyor!

Çok samimi bir itiraf değil mi? Her iki partinin başkanı da ABD ve büyük sermayenin tutmaları, yani uşakları, partileri de bu uşakların partileri.

Ancak... seçim mitingleri başlayınca görüldü ki, bu tutmaları, yalnız halk tutmuyor!..

Özal: Keban'ı satar Karakaya'yı bitiririz, sonra on da sato

MDP'nin horozunu gören "Denizli Spor'un maçı mı var?..." dedi

"Oper "Ortaklık"